

Jugo iz Amerike

Dogodek tega leta v Sloveniji in Jugoslaviji je še vedno 20. seja CK ZKJ (o tem na drugem mestu), vendar življenje teče dalje, saj se človek, to neuničljivo bitje, na vse navadi. Tudi živeti v senci spopada med dvema frakcijama iste stranke.

Oglasil se je dolgo molčeči Koča Popović, in sicer o Kosovu. Rekel je, da je položaj v tej pokrajini objektivna resničnost, ki jo je izjemno težko odpraviti z normalnimi političnimi sredstvi. »Bojim se,« je rekel ugledni diplomat in vojak v pokoj, »da voditelj, ki ta položaj dramatično za svoje potrebe, čeprav se načelno izrekajo za pravno državo, želijo in se nemara tega niti ne zavedajo povsem — uporabiti silo, namesto da bi sprejeli demokratizacijo, ki zahteva vračanje nacionalizma in vseh oblik nasilja. Agresivnost albanskega separatizma je res povzročila tragično težak položaj nealbanskega življa v tem delu Jugoslavije, vendar z morebitnim masovnim nasiljem nad Albanci ne bo zadoščeno nobeni pravici. Dejati bi, da resnična demokratizacija, za razliko od fiktivne ali omejene, ki je bila doslej značilna za vse države in režime pod nadzorom ene same stranke, ni možna brez resničnega političnega pluralizma. To pa ni nujno tudi boj za oblast pred strankami. Enostranskega monopola ni moč odpraviti, če ni mogoče enakopravno

zastopati drugačno mišljenje.« Res sreča, da je Popović v pokoj, ne glede na to pa so v Srbiji redki Srbi, ki bi lahko brez posledic za svoj položaj govorili tako neposredno in po svoje o Miloševiću, srbskem načinu reševanja albanskega vprašanja in režimu pod nadzorom ene same stranke.

Ekonomisti in predvsem severozahodna jugoslovanska javnost so pozdravili program mandatarja nove vlade Anteja Markovića. Menijo, da je pravišnje zdravilo za nakopičene gospodarske težave. Marković se bo trudil postopno odpraviti vse blokade, ki onemogočajo tržno gospodarjenje. Ta program pa bo izvedljiv le v primeru, če se bodo hkrati z ekonomsko reformo pričeli tudi procesi demokratizacije, reforma političnega sistema, umik politike in države iz gospodarstva, odprava ideoloških blokad in drugi, doslej le utopični procesi. Največje odporne lahko premier Marković pričakuje iz nerazvitih delov države, ki bodo zaradi manjše ekonomske moči težje prenesli kirurško zdravljenje. Ni pomembno, da so Markovićevo postavitev pozdravili tudi zahodni gospodarski in bančni krogi.

V Zagrebu so ustanovili Jugoslovansko zvezo razuma, gibanje za demokratično preobrazbo jugoslovanske družbe. Predsednik pripravljalega odbora je prof. dr. Branko

Horvat, ekonomist, nesojeni nobelovec, popoldne pa tudi albanolog in zdaj politik. Prodorni Horvat je rekel, da zveza ni alternativno gibanje, »saj boj za jugoslovansko demokracijo ne more imeti alternative«.

Vsi doslej opisani dogodki minulih sedmih dni so se tako ali drugače dotikali demokratizacije v Jugoslaviji, novica iz Amerike pa govori o bankrotu. Firma Global Motors, ki je lani kupila Yugo Ameriko, je sporočila, da bo šel ta del podjetja v stečaj. »Kupčija stoteletja«, od katere si je Crvena zastava toliko obetala, je bila očito siral v prazno. Pa ne zaradi kakšnega sovraštva Američanov do naše uboge Juge in njenih državljani. Zastavini avtomobili so preprosto tako slabi, da so jih Američani nehali kupovati. Vendar se Šumadinci ne dajo, z ne vem čigavim denarjem bodo Yugo Ameriko menda rešili. Denar bo pravzaprav denar jugoslovanskih kupcev, ki zaradi takih »kupčij stoteletja« preplačujejo zanikrne avtomobile iz Kragujevca. Ti avtomobili bodo zdaj zaradi poloma v ZDA še dražji in še slabši.

Novica iz ZDA pa ni skalila slovesnosti v Kragujevcu, na kateri so srbskemu partijskemu voditelju Slobodanu Miloševiću in direktorju tovarne avtomobilov Srboljubu Vasoviću podelili listino s plaketo »2. februar«. Najvišje priznanje Crvene zastave podeljujejo za izjemne rezultate v razvoju socialističnih samoupravnih odnosov. Odnosi so res lahko fantastični, avtomobili pa so slabi. Toda Crvena zastava je bila vedno država in državi, kdor izdeluje orožje, vedno dobi denar in doseže zahtevane cene, da o hišnih medaljah niti ne govorimo.

M. BAUER

Napočil bo trenutek streznitve

O miloševićevstvu

Slovenija je za sedanjost srbsko politiko popolnoma nesprejemljiva in v resnici smrtno nevarna, ker s svojo modernejšo gospodarsko in družbeno politiko obeta večjo uspešnost. Širša javnost v Srbiji je ta hip vsa osredotočena na boj za oblast, ki se že prenaša tudi na raven vse Jugoslavije. Srbsko vodstvo vodi ta boj s pozicij demagogije, podžiganja nacionalnih strasti in celo odkritega sovraštva do Albancev, Slovencev, Hrvatov in drugih, kar je seveda skrajno nevarno.

Toda prej ali slej bo napočil trenutek, ko se bodo razburkane strasti umirile, ko se bodo ljudje začeli spravevati, ali živijo bolje, svobodneje, bogateje in srečneje — ali pa morda slabše kot prej. To bo trenutek resnice, ko se bo večina zavedela, da je bila izigrana in prevarana ter da je peščica politikov toliko opevalo ljudstvo samo izrabila, da se je polastila oblasti.

Naslednji razlog, zaradi katerega z miloševićevstvom ne more biti ne kompromisa ne sožitja, je ekspanzionistična narava te politike, ki se mora nenehno dokazovati navzven in se militantno usmerjati proti drugim, kajti sicer se preveč preprosto razkrije njena notranja praznina in brezperspektivnost. V tem pogledu je današnja Srbija naravnost primer za učbenike. Najprej pohod zoper Vojvodino in Kosovo, nato izvoz »revolucije« v Črno goro, zatem poskus

Naša anketa

Ob kulturnem prazniku

Golo naključje je, da je letošnji kulturni praznik sovpadel s pepelnico sredo, tradicionalnim ljudskim dnem kesanja in posipavanja glave s pepelom. Čeprav smo ga, kulturni praznik namreč, proslavili široko po Sloveniji kolikor moč dostojno in našim kulturnim in denarnim zmogljivostim primerno, pa le ostaja grenek občutek, da je padel v senco prešernih pustovanj in norčij. Tako so v kesanju sklonjene glave na dan kulturnega praznika kaj zgovorna, po mnenju mnogih tudi prava slika stanja v slovenski kulturi. Gre namreč za to, da smo s pristajanjem na zvezni zakon, ki reže rezino kulturnega kruha počez in enakomerno čez celo Jugoslavijo, tako rekoč izgubili svojo lastno kulturno iniciativo, najmanj pa to, da bi sami odločili, koliko je naša kultura, z vso razvejenostjo vsebine in dejavnostjo, za nas vredna, pa tudi odločanje o tem, koliko smo sami pripravljeni zanjo plačati. Denar je pri tem kljub vsej pripravljenosti in požrtvovanju še vedno ključnega pomena. Glede na to, bi morale biti sklonjene in s pepelom posute glave nekaterih prava podoba našega kulturnega praznika.

MARIJA MIKETIČ, tajnica črnomaljskega Zavoda za izobraževanje in kulturo: »Sem za proslavo ob kulturnem prazniku, a ta naj bi ne bila stereotipna. Sicer pa bi bilo dobro, če bi imeli kulturo v mislih vse leto in pripravili tudi kulturne akcije. Na žalost ljudje v ekonomski stiski najprej odpišejo izdatke za kulturo, čeprav bi se morala prav v kriznih časih kultura naroda najbolj ohranjati in potrjevati.«

TINE CERJAK, pripravnik v TCP Dju-ro Salaj, Krško: »V tako veliki tovarni, kot je naša, bi morali pripraviti proslavo ob dnevu kulture. Žal smo se vsi skupaj preveč spolitizirali in pri tem pozabili na kulturo. Možnosti za pripravo praznovanja pa je dovolj, saj so med nami kulturni ustvarjalci in aktivisti, kulturno vseeno organizirali okroglo mizo o kulturi, da bi tako vsaj malo prispevali k premagovanju zatišja.«

FRANCE PLANTAN, Zavarovalna skupnost Triglav, Novo mesto: »Da bi lahko res dostojno proslavili naš kulturni praznik, bi morali na dostojno kulturno raven postaviti tudi celotno kulturno zaledje, do zadnje krajevne skupnosti, pa tudi kulturno odnosov med ljudmi. Le tako bi se izognili temu, da so ob bleščicah akademijah v kulturnih središčih proslave v manjših krajih zgolj slabi plagiat in kulturna sramota. Kultura naroda mora postati način življenja.«

ALBERT FELICIJAN, kulturni delavec iz Sevnice: »Kljub najrazličnejšim poskusom in pobudam vsako leto, da bi ustrezno počastili slovenski kulturni praznik, žal tudi marsikaj dobrega ostane neuresničeno. Premalo poudarka dajemo našemu kulturnemu prazniku, toda vse bi bilo mnogo bolje, če bi ga oznanjali doživeto, spontano, kot pa nemalokrat tudi z nekakšnimi proslavami. Še premalo dojemamo, da je to praznik naroda, naše samobitnosti.«

DAMIJANA BORŠTNAR, strokovni vodja folklorne skupine KUD Emil Adamič, Mokronog: »Slovenski kulturni praznik obeležujemo preveč okostenelo, zato niti ne preseneča, da je na proslavah dostikrat več nastopajočih kot pa občinstva v dvorani. Posebej mlade bo na ta način težko privabiti. Naš praznik, če je v resnici naš, naj postane množično gibanje. Praznovati bi ga kazalo v toliko, da se predstavi celotna kulturna dejavnost v nekem okolju.«

TINE ŠOŠKO, profesor slovenščine na brežiški srednji šoli: »Slovenci praznujemo 8. februar ustrežno naši kulturni stopnji in vprašanja o tem, če ga pravilno obeležujemo, so odveč. Ljudje naredijo, kar zmorejo, znajo in hočejo, res pa je, da nobena stvar ni tako dobra, da ne bi mogla biti boljša. Ko bomo na višji kulturni ravni, bomo ta dan praznovali bolj kulturno.«

STANE KLJUN, organizator kulture v občini Ribnica: »Ne strinjam se s takim praznovanjem kulturnega praznika, kot počnemo zdaj, ker to prav nič ne prispeva k reševanju bistvenih problemov razvoja kulture. Kot na drugih področjih tako tudi na področju kulture zelo zaostajamo za časom in svetom. Prav zato v naši občini namerno nismo organizirali prireditev v počastitev tega praznika, a jih kljub temu nekaj bo.«

BOJANA KOČJAN, administratorka pri OS Kočevje: »Standard je zelo padel. Ljudje so zagrenjeni. Večino bolj skrbi, kako bomo preživel, kot za kulturo, čeprav se zavedamo, da nam je kultura potrebna, da se znamo obnašati, skrbeti za vse, kar imamo, in da je življenje lepše, bogatejše. Zelo dobro in privlačno so vedno organizirali prireditve za kulturni praznik na osnovni šoli v Kočevju. Za kulturo je bilo včasih več zanimanja, zdaj pa se splošna kriza pozna tudi na kulturi.«

JOŽE DULAR, pisatelj iz Metlike: »V Metliki bi najlepše proslavljali, če bi dobili nazaj knjigarno in odprli kulturni dom. Seveda bi bilo prav, ko bi kulturni praznik počastili z literarnim večerom, razstavo ali kakšno drugo kulturno prireditvijo. Žal pa je kulturno življenje v Metliki v zadnjem letu, dveh skoraj povsem zamrlo, še posebej, če se spomnimo, kakšno je bilo v povojnih letih. Prva bi se morala zganiti mladina in narediti kaj za bogatejšo duhovno življenje nasploh.«

Letališče je zapleten klobčič

Kandidat za predsednika občinskega IS o bodočem delu — K ljudem — Zlet kliče po novostih — Je mladina po nepotrebnem dregnila v osir?

NOVO MESTO — Predsedstvo OK SZDL Novo mesto je na seji 2. februarja sklenilo, da bo kot kandidata za predsednika novomeškega občinskega izvršnega sveta skupščine občine predlagalo Adolfa Zupana. Ta je na omenjeni seji že predstavil sestavo novega občinskega izvršnega sveta in prisotne seznanil z njegovim okvirnim delovnim načrtom.

Kot kaže, se po pod novimi vajejtni občinska uprava še bolj približala ljudem, morda s popoldanskim, sobotnim in tudi terenskim delom in skrajševanjem uradniških postopkov. Izvršni svet naj bi pokazal zvrhano mero poluha za občanove vsakdanje težave, ot so ne dovolj kulturni javni prevozi, imazano mesto in neurejene trgovine, er hkrati iskal rešitve za bolj zapletene družbene probleme. Sem med drugim odi izdelava načrta zaposlovanja mladih in boj za vključitev Dolenjske v reubliške razvojne pane, ki naj bi zastavil odziv regijskega denarja. Zupan e povedal, da izvršni svet ne bo zagorajal dohodkovno šibkih delovnih oranizacij, čeprav, kot je pojasnil, tega e gre jemati dobesedno.

Tako ali še bolj odločni so bili člani vedsedstva, ki so razpravljali o predlo-u OK ZSMS Novo mesto za spre-nembo zamisli zleta bratstva in enot-

nosti. Soglašali so, naj bi namesto sedanjih zaključnih zletnih prireditev v prihodnje pripravljali festivale ter se zavzeli za kadrovske in vsebinske preno-vo celotnega zleta. V dejavnosti zleta naj bi se bolj vključile prav vse dolenjske občine.

Marjan Ristič je na seji želel zvedeti, koliko drži napoved — med drugim naj bi jo bil izrekel Franci Šali — da bodo spomladu začeli graditi v Prečni vojaško letališče, da je na občini že neka dokumentacija o tem in da je že sedanje preč-ensko letališče brez ustreznih dokumentacije. Pri tem je ponovil sklepe in pomisleke predsedstva OK ZSMS Novo mesto. Kaj bi gradnja pomenila za nadaljnji prostorski razvoj, koliko bi uničila sedanje obdelovalne zemlje, kaj bi nujno izsuševanje zemljišče povzročilo okolju ali za domnevno gradnjo vedo uradni organi in kaj so o tem sklenili, kakšno je uradno stališče izvršnega sve-

ta, je del vprašanj iz dolgega mladinskega spiska. Ivo Longar, predsednik novomeškega občinskega izvršnega sveta, je v odgovoru pojasnil precej podrobnosti o zadevi, vendar je izrecno opozoril, da gre za vojaško tajno in torej strogo zaupne zadeve. Sicer pa je zanikal, da bi kar koli vedel o pogovorih »med

• P OK SZDL Novo mesto je predlagalo za kandidata za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije Marka Bulca.

Bogičevićem in Šalijem«. Zatrnil je, da ni pogojev, da bi prišlo do gradnje, ker zanjo novomeška občina ni dala soglasja. Na splošno je predsedstvo soglašalo s oceno svojega predsednika Borisa Dularja, da je bilo razburjenje v glavnem nepotrebno, čeprav je skrb mladine za prostor upravičena.

M. LUZAR

VEČER Z IGORJEM BAVČARJEM

RIBNICA — V okviru večerov z zanimivimi osebnostmi, ki jih prireja v Miklovi hiši Kulturna skupnost občine Ribnica, je bil 2. februarja razgovor z Igorjem Bavčarjem. V sproščnem pogovoru je ponovil več svojih pravnih stališč, glede 20. seja CK ZKJ pa je dejal, da je neodgovorno, da ena partija okupira vso državo s svojimi prepri. Vsaki organizaciji je treba dati toliko prostora, kot ji gre, in ne, kot si ga sama vzame. Vsak ima pravico do svobode mišljenja in združevanja. On, Bavčar, ni v nobeni zvezi: iz ene je pred letom izstopil, v drugo pa ne namerava vstopiti. Jugoslavija ima po njegovem bodočnost, če se bo proces demokratizacije nadaljeval.

• Dvajseta seja cekaja dokazuje, da boga ni. Če bi bil, bi že zdavnaj treščilo. (Novinarska opazka)
• V Jugoslaviji je danes jasno samo to, da nič ni jasno. (Igor Bavčar)

novoles

Lesni kombinat
Novo mesto — Straža, n. sol. o.
TOZD Sigmat Brestanica

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta pogodbeno dela in naloge za leto 1989:

1. čuvaj (1 izvajalec) — obrat poliester v Velikem Podlogu

2. kontrolor bolniškega staleža (1 izvajalec)

Pogoji:

— pogodbeno delo traja 60 dni oziroma 480 ur letno
— vloge lahko pošljejo upokojenci primernega poklica, ker je delo občasno

Kandidati naj pošljejo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Novoles, TOZD Sigmat, Česta prvih borcev 20, 68280 Brestanica.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izteku roka za prijavo.
Informacije na telefon 0608 79-120 ali 79-126 (splošna služba).

63 6

Maribor bo postal Monte Carlo

Pohod hazarderstva

MARIBOR — Javna skrivnost je, da veliko (kajpada premožnejših) Mariborčanov bolj ali manj redno zabaja v igralnice v Gradcu in ob Vrbskem jezeru, kjer so si nekateri priigrali že prava bogastva. Mnogi štajerski lovci na srečo tudi redno vplačujejo avstrijski loto, saj je ta sorazmerno poceni, dobitki pa ogromni. Neki moji znanci se je sreča nasmehnila pred slabim letom in z izkupičkom si je lahko kupila novi renault 5. To se je, razumljivo, itro razvedelo po mestu in zdi se, da je od tedaj nema za loterijo onkraj meje še večja.

Toda ruleta se zdaj seli tudi na to stran meje. Že do poletja bo Maribor dobil v preurejeni Veliki kavarni — nekoč uglednem lokalu v središču mesta, potem pa dolgo časa zanikrni gostilni in v zadnjih dveh letih že skoraj »pokopani« stavbi — sodobno igralnico. Po prvotnem načrtu naj bi jo Mariborčanom zgradilo avstrijsko podjetje Casinos Austria, toda njihovi predlogi so bi-

li prestrogi, in tako so se v mestnem gostinskem podjetju Pohorje odločili, da se bodo tega zalogaja sami lotili. Pri tem so s pridom uporabili devize, prisluzene z brezcarinskimi prodajalnami v mestu (te so lani prinesle Pohorju čistih šest milijonov dolarjev!), uvozili vso opremo, z blejsko igralnico pa so se dogovorili, da bo ta prevzela celotni inženiring za njeno izgradnjo, poskrbela za izobraževanje kadrov in uvajala kazino v poslovanje. Tačas je tečejo posebni tečajji za krupjeje (zanimanje med mladimi Mariborčani za ta »filmski« poklic je bilo po pričakovanju ogromno), gradbeniki pa tudi objubljaljo, da bodo dela končana v roku do prvega poletnega turističnega navala.

Ko se je Pohorje še dogovarjalo z Avstriji, so ti opozorili, da bo z obiskom devizno močnih in petičnih gostov (igralnici slabo kazalo, če ne bo Maribor zagotovil tudi dovolj novih parkirišč in vsaj še enega hotela najvišje kategorije. Čeprav je sodelovanje s Casinos Austria medtem prekinjeno, pa so si mestni močje utemeljeno svarilo vzeli k srcu in se potrudili, da tudi v duhu nove zakonodaje pritegnejo v štajersko metropolo tuji kapital. Tako naj bi v kratkem začeli zraven hotela Slavija graditi hotel Holiday Inn, za katerega bo dal dolarje ameriški partner. Hotel bo imel 200 sob in 12 apartmajev tako imenovane lux-kategorije.

Mariborčani pa predvsem nestrpno čakamo gradnjo triinpolstropne podzemne garažne hiše v istem kompleksu (Slavija-Holiday Inn), v kateri bo prostora za 1200 avtomobilov in ki bo v veliki meri odpravila neznesne parkirne infarkte v mestnem središču ob dnevnih konicah.

Po mestu zdaj še kroži domislica: drugim so mesto zgradile olimpiade in univerziade, Mariboru jo bo pač — ruleta.

Milan Predan

Priznanja najboljšim rejcem

KZ Krka najuspešnejšim pridelovalcem mleka v občini Novo mesto — Dolenjska k slovenskemu povprečju — Lanski rekord: 5.989 litrov mleka na kravo

NOVO MESTO — Direktor KZ Krka Novo mesto Jože Starič je 2. februarja letos podelil priznanja najboljšim rejcem krav molznic. Nagradjeni so bili torej dosežki v panogi, katere tržni delež znaša v kmetijstvu v občini Novo mesto kar 60 odstotkov.

Odkup mleka se je v zadnjih 3 letih povečal za 12 odst. ali za 1.470.000 litrov. Ker se je istočasno zmanjšalo število kmetij, ki oddajajo mleko, za okrog 400, odkupljena količina kaže, da posamezna kmetija odda več. Premike je moč pojasniti z razvojno zahtevo, da se morajo z večjo delovno produktivnostjo zmanjševati stroški za liter mleka in kilogram prireje mesa. Pri mlečnosti 4.000 do 5.000 litrov mleka je razmerje hranilnih snovi za vzdrževanje in za mlečnost v razmerju 1:1. Ker je pri nižji mlečnosti liter mleka bolj obremenjen z vzdrževalno krmo in pri višji manj, so

praviloma manjši stroški za liter mleka pri kravah z veliko mlečnostjo.

Mlečnost kontroliranih krav v okviru KZ Krka je sicer manjša od slovenskega povprečja, vendar stalno raste. Povprečna mlečnost kontroliranih krav je bila 1986. leta 3.205 kg, v letu pozneje pa že 3.283 kg. Taki uspehi dolenjskih rejcev so seveda krona njihovega premoženega vlaganja dela, znanja in izkušnje. Poglejmo, kako se to zrcali v četrtkovih združenih priznanjih. Janez Kastelic z Malega Vrha, združena nota Mirna peč, je lani oddal od 19 krav 91.950 litrov mleka, kar znaša 4.839 li-

trov na kravo. V TZO Šentjernejska pridelala lansko leto Anton Golob s Sel s 25 kravami 110.906 litrov mleka, tj. 4.436 litrov na kravo, in Božo Judež iz Prapreč z 22 kravami 97.691 litrov mleka, kar pomeni 4.361 litrov na kravo. Darinko Brudar iz Šentjerneja je od povprečno 10 krav oddal skupno 58.925 oziroma 5.611 litrov mleka na kravo, Alojz Kos iz Orehovice pa je lani s 5 kravami pridelal 30.727 litrov mleka ali 5.989 litrov na kravo. Priznanja so podelili še HS Orehoviča in posestvu Klevevž. V prvem primeru navaja obrazložitev 382.211 litrov skupno oddanega mleka od 85 krav, kar znaša 4.470 litrov na glavo goveda, v drugem primeru pa je pridelovalec oddal od 57 krav skupno 324.145 litrov mleka, to pomeni 5.646 litrov na kravo. Ustna priznanja za oddanih prek 4.000 litrov mleka so prejeli Anton Kostrevec iz Bučne vasi, Anton Murgelj z Daljnega Vrha in Avgust Cvetan iz Gor. Kamenc. Proglasili so tudi najboljše rejce iz združenih enot in temeljnih organizacij. V mirnopski je to poleg Janeza Kastelca Anton Kramar, v straški sta naslov odnesla Anton Dulc in Jože Vovk, v žužemberški Stane Kelšin in Jože Zupančič in v škocjanski Franc Perše in Vinko Gorenc.

A. HROVAT

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Pokušnja vina

Vino pokašamo kakšno uro po zajtrku. Pred pokušnjo ne uživamo preveč mastnih, slanih, kislih, grenkih in sladkih jedi. Po orehih in pikantnih sirihi je namreč skoraj vsako vino dobro. Zato naj se ocenjevalec pa tudi vinogradnik, ki želi posamezna vina primerjati tem jedim pred pokušnjo vina odpove.

Zelo težko je obenem pokušati vina različnih vrst oziroma iz različnih vinskih gor. Najprej bomo preizkusili belo mešano vino. Napovedovalec naj pri vsakem vzorcu poleg okoliša pove še glavno sorto, ki sestavljajo vino. Tako bo ocena bolj objektivna. Po krajšem premoru naj sledijo sorta bela vina. Nato naj po daljšem premoru sledi pokušnja rdečih vin, in to najprej cvička, zatem rdečega mešanega vina in nazadnje še sortnega rdečega vina z napovedjo sorte in okoliša (kot pri belem vinu).

Med eno in drugo pokušnjo naj pokušavalec nevturalizira okus z žvečenjem koščka črnega kruha (sir ni zaželen), od časa do časa pa naj usta splahne z navadno hladno vodo (radenska ni zaželjena).

S pokušnjo ne pretiravati

Čeprav upoštevamo vsa pravila, se čutila med pokušnjo zelo utrudijo. To se kaže v tem, da so po navadi vina, ki so bila na vrsti na začetku pokušnje, strožje ocenjena kot tista proti koncu. Zaradi tega naj ne bi pokušali več kot 10 vzorcev zaporedoma in šele po krajšem premoru bi pokušnjo nadaljevali. V dopoldanskem času (od 9. do 13. ure) je dovolj, če opravimo pokušnjo (z 2 premoroma) največ 30 vzorcev. Kosilo naj bo skromno, brez začinjnih jedi. Po kosilu naj sledi vsaj enourni odmor s krajšim sprehodom na zraku. Po odmoru lahko sledi pokušnja največ 20 vzorcev vina z enkratnim premorom. Več

kot 50 vzorcev vina na dan ne kaže preizkušati.

Nekateri pokuševalci vzorec pokušenega vina izpljunejo. Pri tem pa le težko presodijo okus vina, ki ni le v ustih, ampak delno tudi v prebavnem traku pokušenega. Ob ustreznih premorih med pokušanjem, žvečenjem kruha in izplakovanjem ust z vodo ni potrebno preizkušati vzorcev izpljuniti, saj je količina požirka tako majhna, da normalnega pokušenega ne more opijaniti.

Ocenjevanje vina s čutili

Podružnice društva vinogradnikov naj ocenjevalec pred pokušnjo ponovno seznanijo s pravilnikom o ocenjevanju, ki ga je sprejela skupščina delegatov društva vinogradnikov 26. junija 1983 in je bil v celoti objavljen v biltenu Teden dolenjskega cvička 84.

Pri videzu vina pokuševalci dostikrat pripisujejo čistosti vina prevelik pomen. Usledina v stekleniki nefiltriranega vina je vzrok naravnih procesov v vinu, česar ne smemo šteti za napako. Preveč rumenkasto belo vino opozarja na rahlo oksidacijo. Moč barve vina je odvisna od sorte grozdja, trajanja fermentacije, količine žvepla pri drozganju, gnilobe in drugih vzrokov.

Presoja vina z vohom je najtežja. Glede tega dolenjski pokuševalci na splošno ne znajo presoditi značilnosti vonja kakovostnih sortnih vin. Zato naj si presojo utrujejo s pokušnjami sortnih vin na vsakoletnem vinskem sejmu v Ljubljani, pa tudi najbolj znanih sortnih vin, ki jih lahko dobimo v večjih samopostrežnih trgovinah. Z vonjem odkrivamo tudi boleznine vina.

Čeprav ocenjevalec vina splošnega vtisa ne točkuje, je prav, da na ocenjevalni listič napiše splošni vtis o vinu z označbo: prijetno, zelo prijetno vino in podobno. Taka ocena je ob koncu včasih zelo pomembna. T. DOBERŠEK

Kmetijstvo

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali jabolka po 1.000 do 2.000 din kilogram, suhe slive po 5.000 in mešano suho sadje po 6.000 din. Kilogram špinače je veljal 6.000 din, solate 7.000, kolera-be, črne redkve in čebule 2.000, krompirja 1.500 in fižola 10.000 do 13.000 din. Merico regrata je bilo moč dobiti za 1.000 in motovilca za 2.000 din. Česen je stal 6.000 do 8.000 din kilogram. Lonček smetane je veljal 5.000 din, jajca pa so bila po 700 primerok. Kilo medu so prodajali po 20.000 din. Ocvirki in krivčice so bili naprodaj po 10.000 din kila. Posamezne šopke s telohom so prodajali po 1.500 din. Ceno za kilo skute so držali med 7.000 in 8.000 din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 185 do 3 mesece starih prašičev in 23 starejših. Prvih so prodali 95, in sicer po 1.000 din kilogram žive teže. Drugih so prodali 9, in to po 6.000 do 6.500 din kilo žive teže.

NOVO MESTO — Na novomeškem sejmišču so imeli rejci v ponedeljek naprodaj 202 prašiča. Prašiči, stari 8 do 14 tednov, so veljali 200.000 do 350.000 din. Cena prašičev, starih nad 6 mesecev, je znašala 6.500 din za kilo. Na sejmu so prodajali še 5 krav, in to po ceni do 5.000 din kilogram žive teže. Pripeljali so tudi 2 bika; cena zanju je bila do 7.000 din za kilo žive teže.

Kmetijski nasveti

Odločilni čas pšenice

Seme pada na rodovitna tla. Poznavalci ugotavljajo, da so slovenski kmetje v zadnjih letih občutno izboljšali pridelovanje pšenice in da imajo, če bo le šlo tako naprej, stvarne možnosti, da do leta 2000 presežejo povprečni hektarski donos 5 ton. Ker prihaja odločilni čas v oskrbi ozimne, nekaj napotkov o tem vseeno ne bo odveč.

Najprej je treba pogledati, kako je posevek prezimil, koliko rastlin je ostalo na kvadratnem metru. Na polju, zasejanem s sejnalnico, tega ne bo težko ugotoviti, saj preštejemo število rastlin v vrsti v dolžini enega metra in to pomnožimo z osem. Če pride več kot 500 rastlin na kvadratni meter, je posevek treba razredčiti z mrežasto brano, če je rastlin manj od 170, pa je najbolje njivo preorati in na novo zasejati s koruzo ali kakim drugim spomladanskim posevkom. Najbolj primerna gostota je 280 do 380 rastlin; za tako gostoto veljajo tudi običajni napotki za gnojenje in drugi agrotehnični ukrepi.

Za pridelek je odločilno dognovanje z dušikom. Strokovno nesporno je dokazano, da je enkratno dognovanje zelo pomanjkljivo, saj da hranilo le za bujno razrašanje, zmanjka pa ga za oploditev in polnjenje zrnja. Dušik se pač iz tal prehitro izpira in z njim ni mogoče gnojiti na zalogo. Če jeseni ni bilo gnojeno s fosforjem in kalijem, je za prvo dognovanje najbolj priporočljiv nitrofoskal 17:8:9, če pa je bila njiva že jeseni pognojena s fosforjem in kalijem, potem pride v poštev čisto dušično gnojilo, kot sta

• Pri pšenici pa ni potrebno poskrbeti le za rast in razvoj, marveč tudi za zdravje in trdnost. Če je nevarnost pogoje, je primerno uporabiti rastni regulator klorhol inklorid (CCC) v količini od 0,9 do 1,2 l na hektar, sicer pa ne. V naših razmerah je običajno koristnost škropljenja dvomljiva, pravi priznani strokovnjak za pšenico dr. Tone Tanjšek. Če se pokaže potreba, je pšenični posevek koristno škropiti tudi proti boleznim in škodljivcem.

KAN in urea, in to v priporočenih količinah (na primer 280 kg KAN na 1 ha). Prvo dognovanje naj bo opravljeno okvirno med 10. in 20. marcem, prej ni priporočljivo, četudi je toplo vreme.

Drugič je pšenico treba gnojiti, ko se na rastlinah pojavijo prva kolencica. Obrok naj bo ravno tolikšen (50 do 75 kg čistega dušika na hektar) ali še celo večji kot prvič, če posevek ni zapleveljen ali pregost. Izkazalo se je, da pri nas tretje dognovanje ne prinaša bistvene prednosti in torej ni potrebno.

Inž. M. L.

Zavarovanje živali po novem

V ribniški občini je možno ugodno zavarovati

RIBNICA — Za nove zavarovalne pogoje živali so se dogovorili te dni Kmetijska zadruga Ribnica, sklad za pospeševanje kmetijstva, veterinarska postaja in zavarovalna skupnost Triglav.

Za plemensko govedo (A kontrola) znaša letna zavarovalnina 279.000 din od glave živine. Od tega plača kmet lastnik 159.000 din, ostalih 120.000 din pa primaknejo iz republiških virov. Živina je tako zavarovana v primeru pogina za 4.650.000 din, a je zaradi inflacije uveljavljena tako imenovana drešča lestvica. V primeru bolezni živali plača kmet 20 odstotkov participacije za veterinarske posege. To zavarovanje bo veljalo od 1. aprila dalje.

Podobno velja tudi za živali v tako imenovani Z kontroli. Razlika je le, da tistih 120.000 din na žival ne plača republika, ampak občinski sklad za pospeševanje kmetijstva; da je kmetova participacija v primeru veterinarskega posega 30-odstotna in da je to zavarovanje že uveljavljeno z januarjem, torej ni treba čakati na april.

Podobno zavarovanje je uveljavljeno še za kobile, le da je kobilica ovrednotena na 6 milijonov dinarjev, letna zavarovalna premija pa znaša 450.000 din in jo plača polovico kmet, ostalo polovico pa občinski sklad za pospeševanje kmetijstva. Žal pa zaradi pomanjkanja de-

narja takega zavarovanja niso mogli uveljaviti tudi za konje.

J. P.

Dobra cena le za dobro vino

Regres za cepljenke

METLIKA — Zaradi količinsko slabe lanske letine so zaloge slovenskih vin v vinskih kletah za ta čas pod normalnimi, kakovost lanskega vina pa je nad povprečjem. Od metliških vin lanskega letnika sta že v prodaji belokranjec in rosé, medtem ko je postopek kletarjenja pri metliški črnini daljši, tako da je v prodaji še letnik 87.

Cene kakovostnih slovenskih vin sedaj usklajujejo s stopnjo inflacije.

METLIŠKI ROSÉ ZA EVROPO

METLIKA — Že skoraj pred dvema letoma so v Poslovni skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo začeli razmišljati, da bi Slovenija z najkvalitetnejšimi vini skupaj nastopila na tržiščih zahodne Evrope. V ožji izbor sedmih kvalitetnih slovenskih vin je prišel tudi metliški rosé. Ta kvalitetna vina bodo v manjših količinah prodajali v trgovinah, kje prodajajo le kakovostna vina višjega cenovnega razreda. Vina bodo prodajali pod blagovno znamko Slovenija z lipovim listom, za realizacijo tega posla pa je pooblaščen Slovini, ki ima največ izkušenj in ugleda na svetovnem trgu.

kljub težkim razmeram pa vinari opazajo, da se vinska kultura pri nas izboljšuje in da se krog potrošnikov kakovostnih vin v Sloveniji širi. »Vedno bolj odločilna postaja kvaliteta, kar potrjuje, da je usmeritev naše kleti v pridelavo čim bolj kakovostnih vin pravilna,« pravi direktor metliške Vinske kleti inž. Stane Bajuk. »Le visoko kvalitetna vina bodo zagotovila obstoj in razvoj belokranjskega vinogradništva.«

Zaradi dolgoletnih cenovnih nesorazmerij se je med vinogradniki močno zmanjšalo zanimanje za obnovo vinogradov. Da bi jo spodbudili, iz republiškega sklada za pospeševanje proizvodnje hrane tržnim pridelovalcem regresirajo nakup trsnih cepljenk (1500 regres za cepljenko).

Poleg dosedanjih belih sort kraljevine in laškega rizingla je trsnji izbor pri belih sortah za belokranjski vinorodni okoliš razširjen še s sortami beli pinot, zeleni silvanec, rumeni muškati in renski rizingel, medtem ko chardonnay, kerner in neoplantno preizkušajo. Poleg dosedanjih rdečih sort modre frankinje, žametne črnine, portugalka, šentlovrenke in gammaya uvajajo še modri burgundec.

A. B.

ZBOR VINOGRADNIKOV

STRAŽA — Društvo vinogradnikov Dolenjske, podružnica v Straži, priredi v nedeljo, 12. februarja, ob 9. uri letno konferenco, ki bo v gasilskem domu v Straži. Ob tej priložnosti so povabili tudi strokovnjaka mag. Jurija Mutiloviča, ki bo predaval o zaščiti vinske trte in sadnega drevja. Vinogradniki bodo kaj več zvedeli tudi o delu podružnice v preteklem letu in o načrtih za letos.

• Ante Marković, mandatar za sestavo nove jugoslovanske vlade, ni asket, je pa izjemno disciplinirana osebnost. Za seboj nima »zgrešenih investicij«, premoženja brez porekla niti izjav, ki bi ga lahko kompromitirale. Ni naklonjen kompromisom ter paktiranju po kuloarjih. (Ivo Jakovčević)

Romunija v »zlati dobi« propada

Zapis očitovca o sistematizaciji, brutalnem posegu v romunsko vas

Nova agrarna revolucija naj bi po predstavah Nicolaua Ceausescuja Romunijo dokončno porinila med najbolj napredne države sveta. Kot zvest in globokoveren Stalinov učenec je nezmotljivo ugotovil, da bo to mogoče le z odpravljanjem razlik med mestom in kmetijsko usmerjenim podeželjem. To pa pomeni sistematično uničenje deset tisoč romunskih vasi, trgov, vse kulture in vseh spomenikov v njih. Ljudi bodo premestili in strpali v naglici zgrajene stanovanjske bloke iz serijskih gradbe-

• V imenu slovenske demokratske javnosti je skupina publicistov in javnih delavcev iz Ljubljane poslala predsedstvu SFRJ zahtevo, naj zavzame javno stališče do usode Srbov v Romuniji, ki jih prizadenejo posegi na vas in s tem povezano nasilje. V javnem pozivu pravijo, da jih preseaneča molk naših uradnih predstavnikov o terorju nad srbsko manjšino, ki bi ga lahko opredelili z besedo genocid.

nih elementov; v njih je za 30 družin predvidena ena kopalnica in skupno stranišče, v stanovjih bo na voljo samo mrzla voda, topla voda za kopanje pa le dve uri na teden. V teh novih agroindustrijskih središčih ljudje ne bodo mogli več pridelovati zelenjave ali rediti prašiča, zajce ali kokoši, da bi si s tem dodatno ustvarili pribojšek.

Kako so taki načrti sploh mogoči? Po drugi svetovni vojni so v Romuniji nacionalizirali vso posest, ljudem so (po staliniščnem vzoru) pustili le nekaj ohišnice. Teh nekaj prgišč zemlje okrog domov je zadostovalo, da je delavni tip človeka obdržal kljub vsemu narodno

identiteto in gmotni položaj, gospodarsko neodvisnost ter svojo vero. Toda Ceausescujeva Romunija potrebuje novega »socialističnega človeka«, predanega idealom marksizma in revolucije, tega pa naj bi ustvarila nova sistematizacija.

Sistematizacija se uradno imenuje vse to uničevanje gospodarske, kulturne, arhitekturne in tudi jezikovne dediščine, ki se je že začelo. Danes v Romuniji skoraj ni mesta ali trga, ki ne bi bil sistematiziran. Običajno ostane v starem slogu le jedro (za turistične namene), vse drugo pa je treba zgraditi na novo. V sistematiziranju so se že tako izurili, da jim gre od rok kot po maslu. Če v vas ali trg ne prideš v trenutku podiranja, sploh ne veš, da je na tistem mestu kdaj kaj stalo. To smo videli v vasi Ghermanesti, severozahodno od Bukarešte. Dopoldne so se lotili dveh domačij, popoldne pa so na tistem mestu, kjer sta stali, že orali. Kmet, nekdanji lastnik, je seveda poprej s konjem odpeljal svojo revščino v novi agroindustrijski center nekje za Snagovom.

Kolikor se je le dalo, smo to uničevanje posneli na celuloidni trak kot dokument nečloveške politike v času, ko vsa preostala Evropa razpravlja o medsebojnem sodelovanju, zaščiti regionalnih in manjšinskih kultur, k

KOVAŠKA

Eden od kovačev iz Gabrja je zadnjič povedal, da je v trgovinah zelo težko dobiti lemeže za pluge ter konjske podkve in žeblje zanje. Kdo ve, zakaj tega manjka? Morda je podkev za konje premalo zato, ker je med vplivnimi velikimi živinami preveč volov.

SADJARJI IN VINOGRADNIKI!

NOVO MESTO — Srednja kmetijska šola Grm, Sevno v Trški Gori 13, bo tudi letos organizirala predavanji in praktična prikaza vzgoje sadnega drevja in vinske trte. V ponedeljek, 20. februarja, bo ob 16. uri predavanje o vzgoji in oskrbi sadnega drevja, naslednji dan pa ob 15. uri praktičen prikaz rezi. Oboje bo vodil inž. Franc Kotar. Za vinogradnike bo inž. Slavko Dragovan predaval v sredo, 22. februarja, ob 16. uri, naslednji dan pa ob 15. uri vodil tudi praktičen prikaz rezi. Če bo slabo vreme, bo vse prestavljeno za 14 dni.

PODOBA, KI POVE VSE — Spredaj preostali vaški studenec, desno podrti domačija, levo na hitro zgrajen blok. Dela vasi Ghermanesti ni več.

Pesticidi že ogrožajo najmlajše

Iz raziskave v ZDA

Ameriški otroci se zadržujejo pri mizi, trdijo nekateri znanstveniki, ki jih vse bolj skrbitjo ostanki pesticidov, kemičnih sredstev za varstvo rastlin, v hrani. Še ta mesec bo izšla posebna študija skupine za varstvo okolja, ki bo, kot pravijo, potrdila te domneve, s tem pa v prihodnosti močno vplivala zlasti na prehranjevanje sicer toliko priporočeno zelenjavo.

Kot je znano, je ameriško kmetijstvo zelo usmerjeno v monokulturo, gojitev ena same poljščine brez kolobarjenja. To prinaša veliko delovno stornost in s tem večji dohodek ameriškega farmarja, hkrati pa škoduje zemlji in rastlinam. Prej se sproži erozija, lažje pa se tudi razširi boleznine in škodljivci. Da bi to preprečili, uporabljajo velike količine pesticidov in herbicidov, na leto kar 270 milijonov kilogramov. Ker sumijo, da je med njimi precej raka vzbujajočih, menijo, da je skrajni čas, da glede tega nekaj korenitega ukrepejo.

Izkazalo se je, da so najbolj ogroženi otroci. Ti pojedjo več rastlinske hrane, zlasti če imajo radi določeno vrsto, popijejo več sokov in použijajo več sadja. Za nameček so proti vnosu pesticidov s pomočjo hrane še bolj občutljivi, saj nimajo še utrjenega imunskega sistema. Medtem ko je v vnaprej pripravljene hrani za dojenčke vnos pesticidov že preprečen, so drugi otroci hudo ogroženi in je nujna velika, celovita akcija, da bi tudi nje obvarovali pred grozečo nevarnostjo, piše ameriški list Newsweek.

Novomeška »razseljena oseba«

Osnovnošolski razredi v mestu so bolj polni kot podeželski — Dijaška domova in srednje šole kot gostitelji — Koliko manjka do druge izmene?

NOVO MESTO — »Oddelki v osnovnih šolah v Novem mestu so veliko bolj polni kot v podeželskih šolah. V šolah, kjer je tako malo prostora na učenca, se pojavljajo nemir, napetost in nedisciplin. V takem okolju so nervozni tako učitelji kot učenci in to se v teh razmerah ne da odpraviti,« komentira novomeški šolski vsakdan ravnatelj združenih osnovnih šol Novo mesto Jože Jazbec.

K temu dodaja dejstva. V štirih osnovnih šolah v Novem mestu je prek 45 odst. vseh učencev v občini, kar pomeni 3.272 otrok. Število je v zadnjih letih naraščalo predvsem v OŠ Katja Rupena, ki je naval otrok, spodbujen s širitvijo naselja ob Cesti herojev, težko zdržala. Ta šola, ki ima zdaj v mestnih razredih 951 učencev, je do letos dve le-

Spremembe v zdravstvu vodijo v spore?

Reorganizacija bi povzročila trenje med središči — O samoprispevku

NOVO MESTO — Na nedavnem sestanku sveta za socialno politiko in zdravstvo pri OK SZDL Novo mesto so izrazili dvom o smiselnosti predvidenega drugačnega organiziranja v slovenskem zdravstvu. Zlasti so opozarjali, da bi z načrtovanim prenosom financiranja določenih zdravstvenih dejavnosti na republiško raven v Sloveniji lahko zašli v stanje, ko bi večja središča, kot je Ljubljana, odrinila denar za svoje potrebe, medtem ko bi za zdravstvo na slovenskem obrobju zmanjkalo sredstev. Ali, kot so zapisali v Zdravstvenem centru Dolenjske med pripombami k tezi za spremembo zakona o zdravstvenem varstvu: razbitje razpoložljivih sredstev za zdravstvo na t. i. republiški program in na osnovno zdravstvo bo povzročilo trenje znotraj zdravstvenih središč, ker bo težje zagotavljati enake materialne pogoje poslovanja in standard delavcev. Posledice tega bodo reorganizacije zdravstvenih centrov in težnja po samostojnih delovnih organizacijah nasproti sedanjemu tozgodovskemu organiziranju. Na seji so se izrekli proti zdravstveni participaciji in za kar se da natančno določitev, kaj sodi v temeljni zdravstveni program.

V nadaljevanju seje so člani sveta slišali informacijo iz javnih razprav o bodočem referendumu za samoprispevek in pri tem podprli t. i. B različico iz osnutka občinskega referendumskega programa. Zavrnili so pobudo Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto, naj bi reševanje razmer v tej ustanovi uvrstili v tokratni občinski samoprispevek.

Srečanje z duhovniki

Lani brez zapletov med družbo in verskimi skupnostmi — Le osamljeni primeri nestrpnosti

METLIKA — Prejšnjo sredo, 1. februarja, so se na tako imenovanem novoletnem srečanju sestali predstavniki metliške občine in verskih skupnosti. Srečanje je bilo v metliški Vinski kleti, s strani verskih skupnosti se ga je udeležilo vseh šest duhovnikov, ki delujejo v metliški občini, in sicer štirje rimskokatoliški in dva grškokatoliška.

Najprej so si duhovniki ogledali Vinsko klet, kjer so jim pripravili tudi pokašno kakovostnih in vrhunskih belokranjskih vin. Potem je predsednik občinske skupščine Stane Bajuk duhovnike seznanil s stanjem v gospodarstvu in negospodarstvu v občini ter z načrti na tem področju. V pogovoru so ugotovili, da v lanskem letu ni bilo v metliški občini na področju sodelovanja med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi nobenih zapletov

DUHOVNIKI V VINSKI KLETI — Novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti v metliški občini se je začel z ogledom Vinske kleti in pokašno najboljših belokranjskih vin. (Foto: A. Bartelj)

temu da bodo šolske oblasti kot doslej po potrebi spreminjale šolske okolišje. Ali navedena dejstva govorijo za uvedbo druge izmene v vseh ali nekaterih mestnih osnovnih šolah? Kot se zdi ta sila praktična rešitev, je po navedbah ravnatelja Jožeta Jazbca enako nemo-goča. Popoldanski pouk bi se zaradi podaljšanega bivanja dopoldancev začel pozno. Pouk nižjih razredov v prej izpraznjenih učilnicah višje stopnje bi bil zaradi previsokih klopi težko izvedljiv. Po pričakovanjih poznavalcev bi se zapletlo še kje.

Dejstva so zgovorna. Naj ob tem še dodamo, da v osnovnih šolah v Novem mestu število učencev v oddelkih že presega predpisano število. Res pa je, da imajo podobne težave tudi drugod.

Svet šole v ožji sestavi OŠ 7. korpusa, Žužemberk

razpisuje dela in naloge

— ekonomskega ali administrativnega tehnika (V. st.) za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izteku roka za sprejem.

Kdo je koga vlekel za nos?

Zaplet s telefonom in njegov končni epilog

OBČICE — Naša mila domovina je polna presenečenj. Vozite se ob starih partizanskih krajih, po partizanki, in nenadoma se vam ustavi avto. Pa stopite ob telefonski napeljava do prve hiše v Občicah, kjer se na kuhinjskem oknu blešči odrešilni telefon. Stvar je enostavna. Poklicali boste, in pomoč bo prišla.

»Jok,« pravi gospodar, »telefona ni! Stojite, nemi od preser. ženja in razočaranja. Kaj neki se je v teh ljudeh premaknilo? So jih povojna leta tako skazila? Kje je njihova nekdanja prijaznost, da vam odrekajo pomoč pa še lažejo

povrh? Gospodar prinese kup papirjev in potrdil. Ze lansko pomlad je plačal vse potrebno, zamenjal nekaj kablov, kot so mu naročili, nabavil telefon in uredil hišno napeljavo. Seveda v dobri veri, da bo napeljava tudi delala. Pa ne samo on, še kakih deset v bližnji okolici ter kakih šestdeset v krajevni skupnosti. Potem pa je bilo vse tiho. Zataknilo se je pri centrali v Dolenjskih Toplicah. Pošta noče priključiti, ker krajavska skupnost ne more plačati. Pojasnila pa ni pravega, ne z ene ne z druge strani. Postane vas sram. Zaradi prejšnjih sumničev v dobro voljo v ljudi, pa tudi zaradi tega, kar se s temi ljudmi danes dogaja. Seveda vam pomagajo, tako kot so pomagali pred leti, odpelje se naprej, nelagodno občutek pa ostane. Epilog: Prejšnji četrtek so se pri predsedniku novomeškega izvršnega sveta sestali predstavniki KS Dolenjske Toplice, novomeške PTT in delovnih organizacij s tega področja. Rešili naj bi neprijeten spor okoli šestdesetih nimih telefonskih priključkov v KS Dolenjske Toplice. In rezultat? Pošta bo še ta mesec kupila 24-kanalni prenosni sistem, zaradi katerega baje ni mogla priključiti preostalih naročnikov, sofinanciranje pa bodo skupaj s krajevno skupnostjo, ki bo pridobila še nekaj novih naročnikov, omogočile tudi delovne organizacije Novoles, GG Novo mesto, Krka in Bor iz Dolenjskih Toplic. Krajani bodo priključeni v roku enega meseca, človek pa se sprašuje, ali se je bilo treba tako dolgo igrati z njihovimi potrpežljivostjo.

T. J.

Vodo vozijo za dva tisoč ljudi

Metliški gasilci vsak dan pripeljejo v vodnjake po 20.000 litrov vode

METLIKA — Težave zaradi suše in s tem povezano pomanjkanje pitne vode se v metliški občini vlečejo že od lanskega aprila. Le v dneh okoli lanske Vinske vigrije je bilo nekaj več dežja, potem pa nič več. Še posebej hudo pa je v tej suhi zimi. Sedaj stanje glede preskrbe z vodo v metliški občini ocenjujejo kot kritično, ne pa še alarmantno. Tako oceno je prejšnji teden na zadnji seji sprejel metliški izvršni svet, z vsakim dnem, ko ni dežja, pa se stanje na tem področju poslabšuje.

Do sedaj še ni bilo večjih izpadov v vodovodnem omrežju, to velja zlasti za nižinski predel občine, v prejšnjem tednu pa je prišlo do pomanjkanja vode v vodovodnem omrežju v višinskem predelu, kjer so morali uvesti ukrepe za racionalizacijo in regulacijo porabe vode. Večje težave pa so v vaseh, kjer še ni vodovodnega omrežja. Zalogue vode v vodnjakih so že nekaj časa izčrpane in vodo je treba dovažati s cisternami. S cisternami morajo vodo voziti kar v sedmih krajevni skupnostih v občini: Božakov, Drašič, Grabrovec, Jugorje, Radovica, Suhor in del KS Metlika, kjer živi več kot 2000 ljudi. Vsak dan

Še so delavci

Karel Zupancič je v službi vseh osem ur

STRAŽA — Dobrih delavcev so veseli prav v vsaki delovni organizaciji. Nekatere zato posebej nagradijo, redki pa so primeri, da bi se rezijski delavci oznojili od dela. Pa se najdejo tudi takšni. V Novolesovem tozdu Vezane plošče dela viličarist 51-letni Karel Zupancič iz Kočevskih Poljan. Ko smo ga minul teden nevede in smoto opazovali pri njegovem vsakdanjem delu z viličarjem, človek kar ni mogel verjeti, s kakšno hitrostjo in spretnostjo dviguje težke svežnje vezanih plošč in jih vozi na kamion. Čutil se je tudi sofer težkega priklopnika, saj takšnih delavcev ne vidi vsak dan. Povprašali smo njegovega nadreje-

Karel Zupancič je že 24 let v družbi z viličarjem (Foto: J. P.)

nega, če je morda kaj popil. »Ne, to pa nikoli! Naš Karlo je prav danes odšel 28 let, kar dela v našem obratu Vezanih plošč.«

Tudi ta pogovor s Karlom Zupancičem je potem stekel kar v kabini viličarja, delo pa niti za minuto ni zastalo. Povedal je, da že 24 let vozi viličar. V teh letih jih ni veliko zamenjal, saj je vsakega čuval, kot da je njegov. Zadnjega ima že štiri leta, samo on ga vozi in odgovarja zanj. Danes ima že 7000 delovnih ur, pa je menjal le olje. Tudi škode in nesreče do danes še ni imel. V osmih urah preloži tudi po 200 m³ plošč in z njimi spretno vija po ozkih poteh skladišča. Za svoje delo je minuli mesec prejel 900.000 din v plačilni kuverti. »V proizvodnji, kjer so plačani od norme, lahko zaslužijo več, jaz pa vem, da moram čim hitreje in čimveč naložiti. Več odpeljejo od nas, več bo denarja,« se pošali Karel in se hudeje na vodstvo. »Marsikje je nesposobno. Tudi v naših tozidih. Znano si je izračunati plače, dvigniti delavcem norme, potem pa naj gre, kakor pač gre,« je povedal na hitro, saj ni bilo več časa.

J. PAVLIN

Samoprispevek za bolnico in šole?

Sindikat in SZDL organizirala javne razprave

NOVO MESTO — Točno naj določijo, kdo bo plačeval samoprispevek in kdo ne. Imamo še notranje rezerve, saj nekateri občani z visokimi prejemki samoprispevka ne plačujejo, je menil Tone Pirč na nedavni seji predsedstva OK SZDL, kjer so udeleženci dalj časa razpravljali o pripravah na novi samoprispevek v občini. V tem pogledu so temeljito prečesali javne razprave, ki jih je v krajevni skupnosti organizirala Socialistična zveza in po organizacijah združenega dela sindikat. Pogled v beležke iz javnih razprav pokaže pripravljenost občanov, da bi prostovoljno združevali denar za rešitev prostorske stiske v osnovnih šolah v občini in za odpravo nakopičenih težav z lokacijo ter s prostorom in opremo v novomeški bolnišnici. Kot je že pred sejo dejal Boris Dular, predsednik OK SZDL Novo mesto, so občani v vseh tistih krajih, kjer so v preteklosti s samoprispevkom zgradili osnovne šole, soglašali s podaljšanjem samoprispevka za potrebe šolstva. Referendumski načrt je glede slednjega jasen. Njegov osnutek v t. i. drugi varianti, ki je po splošnih ocenah dobila podporo občanov, napoveduje uporabo občinskega samoprispevka za dograditev osnovnih šol Bršljin in Žužemberk in za gradnjo prve faze nove osnovne šole Mrzla dolina v Novem mestu. Razen omenjenih šol vključuje druga varianta še odločen zdravilni rez v novomeško zdravstvo. Z drugimi besedami, z občinskim samoprispevkom bi v prvi etapi še zgradili ob sedanjih »novi bolnici« ginekološko-porodniški in oddelek ORL ter operacijski blok. Za take skupne potrebe bi občani prispevali odstotek od bruto osebnega dohodka, s tem da bi občina okrog dev tretjini tega deleža namenjala zdravstvu. Kot pereč problem se v občini kaže tudi otroško varstvo, zato bi v nekaterih krajevnih skupnostih plačevali krajevni samoprispevek za gradnjo vrtcev. Skupnost KS Novo mesto je v osnutku svojega samoprispevka vpisala gradnjo vrtca na Drski, podobno pa gledajo na svoj pereči problem v Šentjerneju.

L. M.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 11. februarja, bodo (v Novem mestu) do 19. ure, v ostalih krajih do 17. ure) odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market Dolenjka v Kristanovu
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka
- V nedeljo bo v Novem mestu ob 8. do 11. ure odprta prodajalna KZ na Galvnem trgu 4.

Ker je sobota, 11. februarja, delovna, bodo vse prodajalne živil odprte do 15. ure.

PODPRLI PREDLOG

GABRJE — Na tukajšnjem zboru krajanov v nedeljo so predlagali, naj bi občina zbirala denar z novim občinskim samoprispevkom posebej za bolnico in posebej za šole, in sicer naj bi bil delež denarja, ki naj bi šel za eno ali drugo, vnaprej znan. V Gabrju so podprli uvedbo občinskega samoprispevka za gradnjo bolnišnice. Razen o samoprispevku so govorili o propadajoči vaški šoli, ki naj bi jo kmalu odkupila KS Gabrje.

IZOLACIJE

če vam skrinja ali hl. omara ne dela, slabo hladi, ob strani ledeni, spodaj curi, pokličite 24-314

DENAR — Naš informator v Škocjanu (ta beseda je zdaj moderna) je sporočil, da v tem lepem kraju dinarja kot valute nima skorajda ne priznavajo več. Za bukovo predavateljstvo, kot pravijo uradnemu plačilnemu sredstvu v SFRJ, kupujejo le mleko, kruh, previsoke kakšne piškote. Vse večje kupčije pa posak. V tekajo v nemških markah, imenovanih, da so tudi orli, priljubljena valuta pa je tudi pes, naše jano tele. Se takoj vidi, da so v Škocjanu bi jil dobri mesarji.

DELO — Ste poskusili naročiti ali odpraviti povedati dnevnik Delo? To je precej splošno težko, odpovedi in naročila lahko upoštevajo le ob koncu meseca, ko grede te na pamet, da v računalnik. Ko še ni bilo računalnikov, si lahko Delo naročili ali odpovedali, tako rekoč ob vsaki uri kateregakoli dnevalov, v letu. Naročilo je bilo upoštevano le naslednji dan.

KRAMARJI — Lepo je, če se mestni upravičenci, oblasti trudijo poprestiti trgovsko ponudbo, o čemer pričča tudi velikanska (na čelu vedno kopa) jama za novo blagovnico. Predvsem v ravnanje pa škodi, mešani namreč menijo, da jih tisti, ki je dovolil postavitev nekakšne tribune, nega okrepčevalnega šotora ob Kettegovo vodnjaku, močno podcenjuje in izkorišča. Zadeva, ki se imenuje »Osmica«, prodajo poskušano kuhano vino in hot-dog. Glavni trg se SRJ boljša tržnica, če pa je, oziroma so na določile pristojne oblasti, spustimo naravnostorji tudi razne copatarje, preproganje brusilce nožev in škarij, prodajalce ur in kilograma itd.

Ena gospa je slišala, da bo prijatelj ski Langenhagen obiskala 30-letna novomeška delegacija, člani skupnosti Kres, ki so lani zastopni nastopili v nemškem mestu (spali so na svetu), pa še vedno čakajo na izplačanje obljubljenih dnevnic.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 30. januarja do 5. februarja so v novomeški porodnišnici rodile: Emila Huskić iz Metlike — Sabrino, Marjeta Penca iz Dol. Mokrega Polja — Mojca, Martina Vranešič iz Tribuč — Benjamina, Marjeta Končar iz Šentjerneja — Nives, Marjeta Kulović z Dol. Sušic — Katja, Terezija Novak iz Savohca — Primož, Mijoljka Gršič iz Rodin — Vinka, Ivan, Ristič iz Metlike — Jasmino, Anica, Bruc iz Pečice — Sabino, Darja Strnad iz duple pri Dvoru — Jožeta, Magdalena, Bruc iz Lutrske sela — Eriko, Tine, Judnič iz Metlike — Teo, Franciška, Jan iz Butoraja — Gregorja, Jožica, Podlpe pri Raki — Blažo, Majda, nič z Malgovca — Marka, Marija, ršič iz Klenovca — Mojca, Anica, nek iz Dol. Medvedja — Bojana, Irena, Zupancič iz Meniške vasi — Aleša, Romarič s Senovega — Mileno, Marjan, Panjan iz Vojne vasi — Blaža, Ivan, Tkalčič iz Črnomlja — Simono, Ljudež, vničar iz Čuril — Zvonka, Mojca, Hočvar iz Regrč vasi — Francija, Dragica Matkovič z Goleka — Barbaro, Ljiljana Galinac iz Obreza — Maria, Darni, Jerman iz Gorenje vasi pri Mokronogu — dečka, Marija Jakša iz Rožanca — dečka, Marija Pavlin z Rateža — deklco. DANEK: IZ NOVEGA MESTA: Andreja Rutar iz Bršljina 48 a — Žiga, Sonja, Bečičina-Crnčič, Slavka Gruma 3 — Petri, in Štefka Šterk, K Roku 37 — deklco. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

TEŽAVE Z METLIŠKIM KULTURNIM DOMOM, ki se vlečejo že vrsto let, tako rekoč od njegove obnove, so vrhunec dosegle prejšnji teden, ko so ga inšpektorji zaradi vrste pomanjklivosti zaprli. V desetih letih, kar je dom prenovljen, ni nikoli imel pravega gospodarja in se pravzaprav sploh ni vedelo, čigav je. Dokler je pomanjklivosti ne bodo odpravili, bo kulturni dom zaprt. Zapri so ga tik pred slovenskim kulturnim praznikom, kar simbolično kaže tudi na stanje metliške kulturne nasploh.

LJUDI MOČNO RAZBURJA tu ukinitve metliške knjigarne. Sedaj je Metličane in sploh za previvalce celotne občine najbližja knjigarna v Črnomlju, naslednja pa v Novem mestu. Odgovorno občinski možje so si ukinitve knjigarne očitno vzeli k srcu in so takoj navezali stike z Državno založbo Slovenije. Ta založba, ki ima knjigarno tudi v Črnomlju, je pokazala pripravljenost, da jo odpre v Metliki, prej pa je treba rešiti vprašanje prostora. Kot kaže, bo knjigarna v prostorih bivše Mladinske knjige, ki naj bi odkupila metliška stanovanjska skupnost.

ASFALT NA METLIŠKIH TRGCIH komaj še zasluži to ime, saj je ves luknjast, tako da je že malo manj oprezna hoja, njem nevarna pustolovščina. To zadevo so že uredili, vendar bodo letos vso Metliko prekopali zaradi polaganja telefonskih kablov, na trgih pa bodo obnovili še kanalizacijo in vodovodno omrežje in potegnili na novo asfaltrali tudi vse tri trge, ki bodo doživeli še nekaj lepotnih sprememb.

IZOBRAŽEVANJE — V črnomaljski občinski upravi so želeli pripraviti za svoje delavce kratak tečaj slovensčine in pisarniškega poslovanja. Ker niso našli predavateljev, so se zatekli po pomoč na Zavod za izobraževanje in kulturo (ZIK), kateremu je po daljšem iskanju le uspelo najti predavatelje. Toda ko so sestavili račun za izvedbo tečaja, se je občinski mozem zdel prevelik, zato so ga zavrnili, kar ni nič naravno. V ZIK-u pa jih je razjezilo, ko so zvedeli, da so se z enim od predavateljev, ki ga je našel ZIK, na občini želeli dogovoriti, da bi jim poučeval mimo ZIK-a, kar bi bilo znatno cenejše. Očitno je bilo predavatelju teh igrice dovolj in se je odločil, da sploh ne bo poučeval. Najkrajšo pa so vsem tem potegnili uka željni, predvsem pa potrebni delavci občinske uprave.

JAVNA TRIBUNA — Na črnomaljski občinski javni tribuni, na kateri sta kot gosti so-odgovorila podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj in predsednik slovenske demokratske zveze Dimitrij Kipel, je bilo večkrat slišati, da ljudje še vedno podaljšana roka Zveze komunistov. Eden od udeležencev je celo povedal, da so njegovi sodelavci odklonili povabilo tribuno, češ da je to najbrž kakšna past bodjo potem dobili črno piko. Pa je ta črnomaljec začel tudi sam razmišljati, ali je poslušanje Rupla in Žaklja zares ostalo nezakonito.

SRAMOTA JE PADLA — Razpada občinsko hišo nad viniškim kampom, ki je bila vrsto let prejšnjim generacijam, so končno in dokončno porušili. Viničani vedo povedala, da so k temu, da je sramota vedno velika, veliko prispevali tudi novinarji s svojim pisanjem. Glede na to, da smo novinarji vedno vsega krivi in da so nam aprili tudi to krivdo, zares ne vemo več, ali je to za nas dobro ali slabo.

Drobne iz Kočevja

POPUST V NAMI — Od 6. do 18. februarja je v Nami gospodinjstvi teden, ko prodajajo s 30-odstotnim popustom mešanico in dekorativno blago ter zavese, z 20-odstotnim pa preproge. Popust velja le gotovinski plačilo.

VEČ POŽAROV — Zaradi suhe zime pogostejši požari. Predvsem večkrat go-trava ob železniški progi, gorela pa je tudi je trava okoli novega rudniškega jekla, kjer so posredovali tudi gasilci in ko rešili jezero.

NOVO V DISKONTU — V diskontni trgovini Nami so po novem letu začeli prodajati s 5-odstotnim popustom še mesec izdelke, sira, margarino in majonezo.

NEPOTREBNE SMETI — Med stavoslovne šole in novimi teniški igrišči vse preveč odpadkov in raznega materiala, ki kazi videz teh kulturno-sportnih ustanov. Morda bo kdo ukrepal?

VEČJA IZBIRA KRUHA — Pekarija Vekla, Nama pa prodajala nove vrste kruha: koruzni, sezamov in čebulni kruh. Zanimivo je, da bo zanimanje za te kruhe in iztržek tudi. Šlošno pa je znano, da je med občani največje zanimanje za valenkino imenovani socialistični, se pravi črn-kruh, ki v vseh prodajalnah najhitreje prodaja, ker je pač najbolj poceni.

Ribniški zobotrebci

KAM Z ROMI? — O tem še vedno razmišljajo in kaže, da bodo še dolgo razmišljali v ribniški občini. Zanje so kupili kontejnerje, postavili pa jih nimajo. Zanimivo je en izmed izgovorov: »Ljudje bodo delali škodo, ker bodo njihovi ribniki pasli travo na družbenem pašniku. Krati pa občani trdijo, da trava na tistem pašniku ni bila še nikoli pokošena ali pa saj že dolgo ne.

DAN BREZ CIGARETE — Ta dan so Sonar resno vzeli v Ribnici. Tam je tudi že predeljaliv sklep, da na sestankih sploh ne kadijo, in to skozi vse leto. Prav naravno pa je v Kočevju, kjer pridno vleče »hudičovo travico« na sestankih vse leto, posebej slastno pa so jo tudi na letošnji dan brez cigarete.

PLOČNIKA NI — Ob prometni pločnici in Partizanski cesti bi moral biti pločnik, a ga ni. Zemljišče je namreč last osebnikov prav do ceste, da ni prostora za pločnik. Zaradi rož, dreva itd. pa je ne-regledno za voznike in pešce na Trubarjevi cesti in Vrtnarski poti.

Trebanjske iveri

VČASIH DESETINA, ZDAJ PO-ROVICA — Tudi kmetje pravijo, da niso slovački na boljšem kot delavci. Včasih so jih njihovi pradedje plačevali graščakom desetino, zdaj pa dajejo te približno polovico dohodka za vse dajatve.

VSI SO ZA — S ponedeljkovega hudo kroga sestanka predsednikov skupščin slovenskega in črnomaljskega občinskega izvršnega odbora in politike o reorganizaciji upravnih organov in strokovnih služb občinskih interesnih skupnosti bi lahko telegrafsko po-čali: Veliko grmenja, malo dežja. Lepo je ob koncu posveta rekeli eden uglednih trebanjskih intelektualcev, češ ko je prišel na sejo, je se nekaj vedel, zdaj pa ni čudno, da se je tisti, ki je predsedstvo omenjenemu osnovno vprašal, kako zaključiti. »Kaj ga je spet dopolnil se omenjeni intektualec: »Da še nisimo zrelji mi niti situacija.« Sicer pa nekaj več o tem dogodu v komentarju na tej strani!

PREKO 900 ČLANOV — Predsednik trebanjske kmečke zveze Tone Strah iz Kamnoga Potoka nam je zaupal, da njihova zveza in pa zveza slovenske kmečke mladine v občini štejeta že preko 900 članov. Tone spomni na povojni čas, ko smo imeli ves čas bali, da bi kmet postal bogat. Toda vsaka družba, ki ima močnega in pogatega kmeta, je danes bogata in močna. Je treba še kaj dodati? Pač, nadaljevanje pogovora sledi!

IZ NAŠIH OBČIN

Preureditev pokopališča v Vojni vasi

Te dni bo razgrnjen osnutek načrta

ČRNOMELJ — V programu javnih del, ki jih financirajo s pomočjo samoprispjevka, imajo v skupnosti krajevnih skupnosti Črnemelj gradnjo novega poslovilnega objekta, torej mrliško vežico s spremljajočimi prostori, s ploščadjo za poslopitev od umrlih občanov in novim parkirnim prostorom na pokopališču v Vojni vasi. Skupnost krajevnih skupnosti je v preteklem letu že razgrnila v vseh treh mestnih krajevnih skupnostih v Črnemlju nekatere idejne rešitve, vendar ne organizacije ne občani niso dali pripomb.

Zato so izdelali lokacijski načrt, katerega osnutek bo te dni razgrnjen na skupnosti krajevnih skupnosti in v prostorih občinske skupščine. 30 dni bodo zbirali pripombe, pripravili pa bodo tudi javno razpravo. Iz lokacijskega načrta je razvidno, da bo sedanje pokopališče ostalo nespremenjeno, prav tako tudi dostopa z obeh strani. Staro mrliško vežico bodo, ko bo zgrajena nova, opustili. Na parkirišču bo prostora za 66 vozil. Seveda bodo zaradi tega posegli v del bližnjega gozda, ki ga bodo morali posekati. Denar za naložbo v črnomaljsko pokopališče se že zbira, zato načrtujejo, da bodo začeli graditi že v sredini letošnjega leta.

Dobro sodelovali Ribniški rezervni oficirji o svojem delu

RIBNICA — Zveza rezervnih vojaških starešin občine Ribnica ima pri delu tudi nekaj težav zato, ker ne more ukrepati proti članom, ki se ne udeležujejo predavanj in vaj, ki so obvezne za rezervne oficirje. To je ena izmed ugovoritev nedavne občinske konference ZRVS občine Ribnica. Dokončno se bo treba odločiti, če je to obvezno ali prostovoljno delo članov ZRVS.

Organizacija ZRVS je tudi v večini denarnih težavah, zaradi česar lani niso izvedli načrtovanega streljanja, niso se udeležili tekmovanja »Po poteh heroja Kebeta«, nekaj predavanj pa so iz lanskega prenesli v letošnje leto. Bilo pa bi še slabše, če ZRVS ne bi pomagali predvsem podjetji Inles in Riko. Kot zelo uspešno pa so ocenili sodelovanje z občinskim štabom TO in JLA. Člani ZRVS so tudi nosilci vseh pomembnih akcij v občini in delujejo praktično na vseh področjih. Na konferenci so sprejeli pobudo predstavnika JLA, da bodo ribniški enoti JLA dostavili program svojega dela, na osnovi katerega bo vojaška enota priskrbela predavatelje za razne strokovne teme.

SKUPNI NASTOP

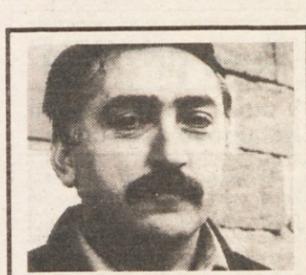
MOKRONOG — Med največje uspehe turističnega društva v Mokronogu v lanskem letu spada po besedah njegovega predsednika Marka Kapusa ustanovitev turističnega krožka na osnovni šoli Jančca Mevžlja. Sicer pa bo TD posvetilo skrb za varstvo naravne in kulturne dediščine, izdelavi turistične karte Mokronoga in informacijskega sistema ter metodologiji skupnega nastopanja turizma, gostinstva in trgovine. Društvo naj bi postalo tudi usklajevalec različnih prireditev, samo pa bo tudi poslej prirejalo Kresno noč in Igraj kolo.

Kdaj konec klevetanja in zdrah?

Trebanjski komunisti ostro zavrnili medsebojne obračune v političnih vodstvih Jugoslavije — Nesprejemljivo klevetanje iz Vojvodine

TREBNJE — Sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov v trebanjski občini so ob obravnavi političnovarnostnih razmer v Jugoslaviji, Sloveniji in občini Trebnje ostro obsodili sedanje razmere in vedno bolj očitna nasprotja v političnih vodstvih v Jugoslaviji.

Trebanjci še vedno menijo, da niso potrebni nikakršni izredni kongresi. Opozorili so tudi na stroške za organizacijo takih kongresov in niso soglašali, da bi članarino zapravljali na tak način. Hkrati pa so zahtevali, da je treba dosledno uresničevati sklepe konference ZKJ In ZKS ter 17. seje CK ZKJ. Trebanjski komunisti so negativno ocenili izjave na izredni konferenci ZKJ Vojvodine ter klevetanje slovenskih in drugih komunistov. Taki nastopi so nesprejemljivi in poslabšujejo še tako slabe medsebojne odnose. V Trebnjem terjajo, naj takoj prenehajo tovrstni napadi, ki tudi niso v skladu s statutom ZKJ. Poudarili pa so, naj vsako okolje ocenjuje svoje vodstvo, ugotavlja njegovo odgovornost in ga po potrebi tudi zamenja na legitimni način.

Za vse je sam

O prednostih in slabostih samostojnega inovatorstva

SEMIČ — Anton Malenšek iz Semiča se je pred slabim letom odločil za poklic, ki je v Beli krajini eden najbolj redkih. Postal je samostojen inovator, v njegovi delavnici pa se rojeva oprema za elektro in kovinsko predelovalno industrijo. Še ko je bil kot inženir strojništva zaposlen v tukajšnji Iskri, je spoznal, da je povpraševanje po takšni opremi veliko, a Iskra, kljub temu da izdela veliko strojev, ni bila kos prav vsem naročilom.

»Videl sem, da bi se torej tudi s samostojnim inovatorstvom dal služiti kruh, čeprav sem v tem letu poleg prednosti dobora okusil tudi pomanjkljivosti v tem poklicu. Ker nimam nikogar zaposlenega, moram sam risati načrte, nabavljati material, delati v proizvodnji in prodajati izdelke. Na srečo mi vsaj kdaj pri risanju priskočijo na pomoč prijatelji, v proizvodnji pa družinski člani, a največje breme še vedno sloni samo na mojih ramenih. Kot inovator težko dobim dovoljenje za uvoz. Okrog 10 odst. materiala, predvsem elektronske komponente, namreč ne morem dobiti na domačem trgu. Pri montaži potrebujem veliko orodja, vendar nabave osnovnih sredstev ne morem priti k stroškom. Res pa je, da me tudi nihče ne vpraša, koliko sem zaslužil. Vse moje inovativno delo gre preko avtorskih agencij in imam zaradi tega tudi davčne olajšave. Vendar že razmišljam, da bi se, kljub tem ugodnostim, prav zaradi težav, ki jih imam z nabavo materiala in orodja, raje zapisal med obrtnike,« pravi Malenšek.

Sedaj pa je najbolj ponosen na računalniško vodeni stroj za mešanje in doziranje večkomponentnih smol, za katerega sodobno konstrukcijsko rešitev je na lanskem obrtnem sejmu v Celju prejel plaketo za vrhunske obrtniške dosežke.

M. B.-J.

OBČNI ZBOR KADROVSKIH DELAVCEV

ČRNOMELJ — Društvo kadrovskih delavcev Bele krajine bo imelo v petek, 10. februarja, ob 12. uri v hotelu Lahinja v Črnoljki občni zbor. Sklicatelji upajo, d se bo zboru udeležilo več članov kot lani, ko jih je od 48 prišlo le 13. Če ne zaradi drugega, bi se občnega zbora splašalo udeležiti že zato, da bi ugotovili, kaj se skriva pod 9. točko dnevnega reda: Razno — z dodatkom.

ŽUPANČIČEVA PRIZNANJA

ČRNOMELJ — Na večerajšnji prireditvi ob kulturnem priznanju so v Črnemlju podelili tudi Župančičeva priznanja za delo na kulturnem področju. Diplome so prejeli Marija Gregorič iz semiške osnovne šole za delo z otroško folklorno skupino, Drago Vlašič iz Adlešičev za pevsko in organizacijsko delo v adlešičkem KUD Božo Račić ter Štefka Grahek iz Črnoljke za dolgoletno pevsko dejavnost. Plakete za življenjsko delo pa sta prejela Marica Vranešič iz Gorenjcev za dolgoletno pevsko dejavnost in ohranjanje starih pesmi in napevov ter Franc Milek iz Črnoljke za dolgoletno vodenje pevskih zborov in udeleževanje na kulturnem področju.

Slovenija Moja dežela

Ne želijo si novih težav

Tako pravijo Grčevljani pa tudi člani komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj Romov

RIBNICA — Komisija za reševanje nastanitvenih vprašanj Romov, ki jo je pred kratkim imenoval občinski izvršni svet, se je prvič sestala 31. januarja in izvolila za predsednika Franceta Preslesnika.

Zanimivo je, da je komisija prejela prvo pismo v presojo, tako rekoč še preden je bila imenovana. Prišlo je iz vodstva v Grčaricah (naslovljeno je bilo sicer na predsednika OS), ki je poudarilo, da je slišati, da nameravajo Romi naseliti v Jelendolu in da bodo podvzeli vse, da do naselitve Romov tu ne bo prišlo, ker se vas razvija, mladi ostajajo doma in, prvi pismo, »ne želimo nobenih novih težav ne nam, ne vam, kot občinski upravi.«

Komisija je na prvi seji ugotovila, da sama ne more predlagati lokacij za na-

Voda je, a je predraga

V črnomaljski občini ljudje težko poravnajo račune za dovoz vode — Nakup traktorskih cistern

ČRNOMELJ — Že nekaj mesecev ni bilo obilnejših padavin, zadnja dva meseca pa tako rekoč nikakršnih, zato so v črnomaljski občini zaradi pomanjkanja vode ogrožene vse višje ležeče vasi, v ravninskem delu pa tiste, ki nimajo vodovoda. Toda ljudje so se morali pri reševanju tega problema znajti sami, kakor so vedeli in znali. A nekateri si niso znali prav pomagati, zato so se upravičeno spraševali — kot je dejal eden izmed delegatov na zadnji seji zbor črnomaljske občinske skupščine — zakaj pravzaprav sploh imajo oblast, če ji ni prav nič mar za ljudstvo.

Eden od odgovornih občinskih moč z opravičilo, češ da oni ne vidijo tako velikega problema, ker so ob pipah, ni pokazal prevelikega poslušala za ljudske težave. Prav tako čudi njegova izjava, da na občini ni bil nihče obveščen o suši in da so reirgali le po lastnih občutkih. Le kje se je ustavil glas ljudi, ki so na vaških sestankih zahtevali, naj kmetom, ki imajo prazne vodnjake, a velikih stroškov za dovažanje vode ne zmorejo več, končno kdo priskoči na pomoč? Je res mogoče, da je bila nekaterim, ki bi morali te zahteve posredovati naprej, to pretežka ali odvečna naloga? V adlešički krajevni skupnosti so kmetom raje predlagali, naj živino in drobnico naže-nejo napajati kar v Kolpo, ki pa zaradi nizkega vodostaja in predvsem vsega,

kar priteče vanjo nižje od Severina, ni ravno neoporečna.

Končno je tudi delo ob občutkih pri občinskih možeh obrodilo sadove. Ker meteorologi še naprej napovedujejo sušo, so v Črnemlju sklenili, da bodo dovoz vode regresirali. Tako bodo za 7 prost. metrov ljudje plačali namesto 120 tisočakov okrog 80.000 din, razliko pa bodo poravnala sis za prehrano in Komunala. 30-odstotni regres velja od 1. januarja, tisti, ki so pretekli mesec plačali polno ceno, pa bodo imeli ugodnosti ob plačilu pri naslednjem dovozu.

Sicer pa v črnomaljski občini ni tolikšen problem z dovozom vode, saj Komunala opravi s svojo cisterno le okrog 7 voženj na dan. Zato so na občini menili, ko so se o tem pozanimali na Komunali, da preskrba ni kritična. Na vrsto je torej moč priti dokaj hitro, vato težje je poravnati račun. Zato si mnogi ljudje sami vozijo vodo. Gotovo pa ne bi bilo odveč, ko bi v najbolj ogroženih vaseh začeli razmišljati o nakupu skupne traktorske cisterne, s katero bi lahko sami, predvsem pa ceneje, napolnili suhe vodnjake. Družba bi sicer k nakupu primaknila nekaj denarja, a tudi ljudi ne bi bilo težko prepričati, da bi odprli denarnice, zlasti še če bi jim postregli s podatkom, da bi z izdatki, ki so jih imeli v občini z dovozom vode ob lanski in letošnji suši, lahko kupili traktorske cisterne za nekaj vasi.

M. BEZEK-JAKŠE

ZDAJ PA BREZ RAZUMA

KOČEVJE — Poročali smo že o pobudi za ustanovitev demokratske zveze razuma »Demos« v Kočevju. Na zadnji seji POK SZDL Kočevje pa smo zvedeli, da je zdaj iz tega naslova stranke beseda razum črtana in da gre torej za Slovensko demokratsko zvezo. Vzrok je gotovo v pridobivanju članov, saj je razuma in razumnikov v Kočevju tako malo, da ne bi zadostovalo za novo stranko.

P.-C

Lomijo se kopja Osnutek predloga reorganizacije šel spet na skupščino

TREBNJE — Verjeto je ena modernejših misli s ponedeljkovega sestanka predsednikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti občine Trebnje s predstavniki izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij vzniknila prav ob koncu debeli dve uri dolgega sejanja o predlogu za reorganizacijo upravnih organov in strokovnih služb občinskih sisov.

Potrebno je, da se bomo v občini dogovorili, ne pa, da bo prevladala »moja ali tvoja« variana, »je sklenil predsednik kulturne skupnosti Stane Novak. Osnutek dopolnitev k predlogu za reorganizacijo upravnih organov občine Trebnje, strokovnih služb sisov in občinskih družbenopolitičnih organizacij, ki ga je pripravil izvršni svet, je doživel zvečine bolj ali manj ostro grajo, češ da je gradivo skoraj enako kot tisto, ki sta ga kot neprimernega in pomanjkljivega za razpravo lani novembra zavrnila zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti in gradivo umaknila z dnevnega reda. Zanimivo pa je, da je gradivo podprl družbenopolitični zbor, ki pa je precej pred obema drugima zboroma končal sejo in zato ni bilo možno več usklajevanje.

Medtem ko so predsedniki sisov opozarjali, da morajo biti iz gradiva razvidni učinki, da bi bila raven kakovosti storitev višja in stroški manjši, v kar pa, glede na dosedanje izkušnje z reorganizacijami, ne verjamejo. V sisih celo snujejo svoj model reorganizacije, ki naj bi upošteval tudi predvidene spremembe v organiziranosti sisov. Toda ker je še vse to precej v megli, je družbena pravobranilka samoupravljanja Anica Bilbija menila, da bi stvari s predloženim osnutkom lahko mirno teklo dalje. Občinska politika, ki sicer, tako kot sisi, načelno podpira racionalizacijo, ne more dopustiti, da bi ji oblast predpisovala, kako naj ima organizirane svoje službe. Le mladina brez pridržkov sprejema ponujeni model reorganizacije. Kako se bo vsa reč razpletla, naj bi bilo znano že v sredo, 8. februarja (tale zapis nastaja 6. 2.), ko bo spet na dnevnem redu zborov trebanjske občinske skupščine ta reorganizacija.

P. PERC

Delavski svet TOZD ZD Trebnje razpisuje licitacijo

za prodajo službenega vozila FIAT 126 P, letnik 1987, z izklicno ceno 6.000.000 din.

Licitacija bo v soboto, 11. 2. 89 ob 8. uri pred ZD v Trebnjem.

Ogled vozila in vplačilo 15-odst. kavcije sta možna 1 uro pred licitacijo.

62/6

Invalidom za deset let dela

Elektron Skopice izvaža večino izdelkov na Zahod — Posavske občine bodo so-financirale izgradnjo nove proizvodne dvorane za 125 zaposlenih

BREŽICE — Občinska skupščina Sevnice, Krško in Brežice bodo marca podpisale družbeni dogovor o sofinanciranju nove investicije za Invalidske delavnice v Skopicah. Poleg obstoječih prostorov v bivši skopiški osnovni šoli bo ta kolektiv gradil novo proizvodno halo, v kateri bo dobilo delo 125 ljudi, pretežno invalidov iz posavske regije. Število zaposlenih se bo potem povečalo na 150.

Polovico vrednosti nove hale bo pokrila skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, drugo polovico posavske občine. Po predlaganem dogovoru naj bi občini Sevnica in Brežice prispevali po 20 odst., Krško 60 odst. V številnih predstavila ta delež za brežičko in sevnico občino po 512 milijonov dinarjev, za krško 1 milijardo in 536 milijonov dinarjev.

Direktor Invalidskih delavnic Josip Zoričič se nada, da bo investicija zaključena 1990. Če bi bilo denarja dovolj, bi bilo to možno letos. Toda dotok ne bo tako hiter, zato bodo v tem letu

zgradili le prvo fazo. Nova hala bo imela 1400 kvadratnih metrov površine v pritličju in nadstropju. V njej bodo držali sedanji proizvodni program, samo obseg bodo povečali.

KAKOVOST ZA IZVOZ — V invalidskih delavnicah Elektron se ne bojijo konkurence. (Foto: J. T.)

Na vprašanje, kaj izdelujejo in za koga, je Zoričič dal tole pojasnilo: »Proizvajamo stikala za zamrzovalne skrinje za celotno jugoslovansko industrijo bele tehnike ter za neposreden izvoz prek Metalflexa. Izdelujemo 20 tipov. V tujino gre štiri petine naše proizvodnje, kar pomeni, da dosegamo evropsko kakovost. Delamo za Iskro Šentjernej, za Iskro Ferit Ljubljana in za Metalflex Tolmin. Dnevno naredimo po 3 tisoč

kosov, mesečno okrog 200 tisoč sestavljenih električnih in elektronskih komponent.«

Z obema odjemalcema, z Iskro in Metalflexom, ima Elektron Skopice sklenjene pogodbe za deset let naprej in se ne boji, da mu bo zmanjkalo dela. Pravijo, da reklamacij ne poznajo in da so na tržišču konkurenčni po kakovosti in po ceni izdelkov. Končno so prišli tako daleč, da se financirajo sami, da ne potrebujejo dotacij. Po osebnih dohodkih so na povprečju občine. Normative Iskre in Metalflexa za zdrave ljudi presega za 10 do 20 odst.

Zaradi prostorske stiske zaposlujejo ljudi tudi na domu. S prvim februarjem so odprli poskusno enoto v Sevnici s 5 zaposlenimi. Če bo dobro delala, jo bodo razširili, da bodo imeli invalidi kruh bliže doma.

J. TEPPEY

ŠELE V MARCU

BREŽICE — Za sredino februarja napovedan literarni večer in pogovor z avtorji Pesmi štirih je preložen na marec. Za Brežice to ne bo nič narobe, morda bo tedaj celo več odziva med občinstvom. Februar je že tako zelo zaposlen z najrazličnejšimi kulturnimi prireditvami, da je prav, če z nekaterimi počakajo na kasnejši datum.

JAVNO O ODNOSU DO DEDIŠČINE

BREŽICE — V auditoriju Posavskega muzeja bo jutri, 10. februarja, ob 11. uri javna razprava o vključevanju naravnih in kulturne dediščine v sistem urejanja prostora brežičke občine. Razpravo organizira občinska kulturna skupnost v sodelovanju z Zavodom za varstvo naravnih in kulturne dediščine Novo mesto. Gre za varovanje reke Krke, za urbanistični spomenik starega mestnega jedra Brežic, za naravno in kulturno dediščino v spominskih parkih Trebeč in Žumberak — Gorjanci, za številna arheološko pomembna območja, za značilne tehnične, sakralne, etnološke in druge spomenike ter pet gradov, od katerih so nekateri zelo ogroženi. Veliko spomenikov še sploh niso evidentirali, kaj šele da bi poskrbeli za varovanje ali vrednotenje. Ohraniti bi kazalo tudi značilnosti nekaterih krajinskih podob, od ravninskih do vinogradniških.

Cene privabijo

V diskontni prodajalni Nakupovalnega centra

KRŠKO — Kljub zmanjšani kupni moči se prodaja v diskontni prodajalni v Nakupovalnem centru krške M — Preskrbe ne zmanjšuje in poslovodkinja Milena Stanič zaradi tega ne skriva zadovoljstva.

»Vsi skupaj živimo v času, ko je treba še kako gledati na vsak dinar, zato je mesečni nakup v naši diskontni prodajalni prav gotovo dobra odločitev. Redno nakupovanje v diskontni trgovini ob koncu leta vendarle izkaže nekaj prihranka,« meni Milena Stanič. In kupci v tej prodajalni imajo v resnici na voljo dovolj širok izbor blaga, ki sega od mensih izdelkov in sirov do moke, sladkorja, čokolade, alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter kozmetike in higienskih pripomočkov. Marža, ki si jo zaračunajo v diskontu, pa je pol nižja kot v običajni trgovini. Temu primerno so nižje tudi cene. Sladkor in olje sta cenejša za 5 odst., moka za 8,5 odst., testenine za 9 odst., žgane pijače in brezalkoholne pijače za 12 odst., salame pa za 11,5 do 13,5 odst., odvisno pač od tega, ali dobijo določene cene neposredno od proizvajalca.

»Čeprav imamo dobro izbiro blaga, se še vedno trudimo, da bi jo še povečali, vendar samo na prehranbenem področju, medtem ko diskontne trgovine za tekstil ali česa podobnega ne bomo uvajali. Za ponazoritev, koliko blaga prodamo, naj povem, da šest zaposlenih pri nas proda toliko blaga kot 15 zaposlenih v običajni samopostrežbi. Dela imamo sicer malce več, pa tudi težje je, ker dobimo blago v večji embalaži, ampak mi smo z rezultati zadovoljni.«

LEP VEČER V POSAVSKEM MUZEJU

BREŽICE — Na otvoritvi Berovičeve slikarske razstave se je zbralo v Posavskem muzeju 6. februarja zvečer izredno veliko ljudi, kar je prijetno presenetilo celo avtorja. Občinstvo je na tej priložnosti počastitev slovenskega kulturnega praznika prevzel nastop dramskega igralca Poljeta Bibiča. Ta je na doživet način približal poslušalcem nekaj biserov slovenske književnosti.

KRŠKI DOM UPOKOJENCEV SE IZLOČA

KRŠKO — Posebna komisija krškega izvršnega sveta bo v enem mesecu pripravila elaborat o izločitvi krškega doma upokojencev iz delovne organizacije Dom upokojencev in oskrbovancev Impoljca. Med razlogi, ki narekujejo odcepitev, je vodja krškega doma članom izvršnega sveta navedla predvsem različne vire financiranja, pa tudi gradnjo novega doma upokojencev v Krškem, ki naj bi se začela že letos.

POMOČ ZA PARTIZANSKO BOLNIŠNICO FRANJO

CERKNO — Potem ko je v noči od 7. na 8. januar partizansko bolnišnico »Franjo« pri Cerknem poškodoval plaz, si zdaj odbor za sanacijo Franje pri skupščini občine Idrija prizadeva vrniti temu zgodovinskemu spomeniku čimbolj izvorno podobo. Škoda na barakah je že zdaj velika in se bojuje, da bo plaz, ki se še ni ustavil, poškodoval še več bolnišničnih barak. Zato bodo za zaščito in obnovo »Franje« potrebovali veliko denarja. Odbor za sanacijo je oblikoval poseben sklad, kamor je obkalkuliral denarno pomoč za obnovo poškodovane bolnišnice. Številka računa je: 52020-743-1146, Mestni muzej Idrija.

KULTURNO-UMETNIŠKI VEČER

SEVNICA — Na kulturno-umetniškem večeru preteklo soboto v Sevnici je nastopil oktet Boštjanjski fantje, ki prav letos praznuje srebrni jubilej; profesorji oz. učitelji celjske glasbene šole so navdušili občinstvo z igranjem na flavto, klavir, violončelo, violino in harmoniko, in sicer so predstavili skladbe velikih mojstrov klasične in sodobnosti. Primerni pa so bili tudi vložki recitatorjev in izraznega plesa. Sicer pa nameravajo v Sevnici obeležiti slovenski kulturni praznik tudi s selitvijo matične občinske knjižnice.

V KOPITARNI TOKRAT USPEL REFERENDUM

SEVNICA — Po neuspešnem referendumu novembra lani v Kopitarni, ko sta ob izrekanju delavcev o sprejemanju samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za ugotavljanje in razoprejanje čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo umanjala le dva glasova »za«, da bi bil sporazum sprejet, so na referendumu 31. januarja ta sporazum sprejeli. Sestavni del sporazuma je bila tudi tabela razvrstitve del in nalog po skupinah zahtevnosti. Za sporazum je glasovalo 242 delavcev (55,1%), proti pa 110 delavcev (25,1%). Neveljavnih glasovnic je bilo 12, medtem ko 75 delavcev sploh ni glasovalo.

Toplarniško ogrevanje Sevnice?

Na ta način naj bi prihranili precej energije, predvsem pa bi manj onesnaževali okolje — Bo k temu pripomogla tudi predvidena plinifikacija?

SEVNICA — IBE Ljubljana je že v letu 1986 skladno z družbenim planom občine Sevnica izdelal idejno rešitev toplarniškega ogrevanja stanovanjske izgradnje v Sevnici. Idejna rešitev toplarniškega ogrevanja je izdelana v inčičah tako glede obsega (novi del Sevnice z industrijo in brez nje in stari del Sevnice), kakor tudi glede izbire kotlovskih enot.

V vseh inčičah je upoštevano, da ima Sevnica 206 ogrevalnih dni, da se v novi kotlarni pokrje 97,4 odstotka potrebne energije in da se 2,6 odst. potrebne toplotne energije (v okoli 15 zimskih dneh) pokrje iz obstoječih kotlarn. Upoštevana je tudi stanovanjska izgradnja po letu 2000 (plansko obdobje je okrog 40 let), izgradnja toplarne je fazna, njena lokacija pa je v industrijski coni.

Kot rezervni vir so opredeljene kotlarni Jugotinin (5 MW), Stilles (2,6 MW), STT oz. TSS (1,1 MW), Lisca 2 (3,7 MW) in hišni svet Planinska cesta (1,4 MW). Glede na predvideni obseg ogrevanja iz skupne kotlarni bi znesla letna poraba premoga po prvi inčiči 13.958 ton, po drugi 12.535 ton in po tretji 10.665 ton premoga. V idejni rešitvi je glede kotlovske opreme prav tako prikazana varianta rešitev, in sicer naj bi uporabljali vročevodne kotle, kombinirane na premog in lesne odpadke in kot alternativo kotel na plin in mazut.

Namestnik predsednika občinskega komiteja za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve Jože Kolar ugotavlja, da so ob analizi idejne rešitve toplarniškega ogrevanja v Sevnici ostala nedorečena še nekatera vprašanja, tako obseg, ki ga naj pokriva predvidena kotlarna, kot tudi vrsta uporabnikov. Vprašanje, ki je namreč zelo pereče, je, ali v ta sistem ogrevanja vključiti tudi zasebne hiše, kjer zvečne gotovo ne bi šlo brez prisile. Potrebna bi

JAVNA TRIBUNA BO ŠELE DANES

Bralcem iz Brežic smo pomotoma že za minuli četrtek napovedali obisk Bavčarja, Školčca in Lavša v Domu učencev v Brežicah, v resnici pa pridejo na javno tribuno šele danes, 9. februarja, ob 17. uri. Za zmenjavo datuma se opravičujemo in upamo, da to ne bo zmanjšalo današnje udeležbe.

Uredništvo DL

KRVODAJALSTVO RAHLO USIHA

SEVNICA — Čeprav po številu krvodajalcev v sevnici občini celo malo presegajo republiško povprečje, na občinskem odboru vendarle ugotavljajo rahel osip števila darovalcev krvi vse od leta 1982, ko je prišlo na odzvem 1261 krvodajalcev, dejanskih odzvemov pa je bilo tedaj natanko 1201. Lani je bilo denimo od dveh krvodajalskih akcijah v Sevnici in eni v Krmelju 912 odzvemov, medtem ko je bilo vseh krvodajalcev 963. Največ krvodajalcev prihaja iz sevniske Jutrjanske in Lisce ter krmeljske Metalne.

Marsikje se še slepijo, da ni presežkov

Sindikata opozarja

SEVNICA — Občutljivih vprašanj glede ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev se silno neradi lotevajo tako poslovodni delavci kot tudi navadni delavci. Prvi so slepo prepričani, da se pri njih kaj takega sploh ne more pripetiti, drugi pa spet niso dovolj seznanjeni s pravno in še kakšno platjo tega problema. Ob nedavni izkušnji s presežki delavcev v nekdanjem obratu STT, zdaj nove delovne organizacije Tehnološki sistemi Sevnica, se je pokazalo, da celo na republiški ravni ni bilo vse jasno glede presežkov. In ker ni bilo ustrezne delovne pravne podlage, sevniki občinski sindikalni svet seveda ni mogel drugega kot, da je podprl delavce, ki so se znašli v težkem, skoraj brezizhodnem položaju in so se pritožili na sodišče združenega dela, ker jim vodstvo STT ni niti postreglo z odgovorom, kako in kaj.

V omenjenem primeru je sevniki sindikat zavzel stališče, da noben delavec, ki se je znašel na seznamu presežkov, ne sme končati na cesti. Hkrati pa je treba povedati, da se v Zvezi sindikatov Slovenije zavedajo, da ozdravitve gospodarstva ne bo in da ta sploh ne bo možna ne brez ekonomskih ne brez tehnoloških presežkov. Prav zavoljo tega je toliko bolj nujno, da se zdaj delavska najmožnejša organizacija (če seveda noče, da jo bo prehitel spet kdo drug!) v slehernem okolju potrdi vsaj toliko, da bodo v vseh podjetjih merila, kdo so sploh ti presežki delavcev, vnesli v samoupravne splošne akte, da se ne bo ponovil primer STT se kje drugje. Seveda bi se morali tudi vodilni delavci obnašati manj pokroviteljsko do delavcev, češ če boste pridno delali, se vam ne more nič zgoditi. Zavedati bi se morali, da je odgovornost za dobro opravljeno delo tistih na vrhu neprimerno večja kot onih na dnu. In da kdor visoko leta, lahko kaj hitro nizko pade.

P. PERC

Anton Pleterski, sekretar OK SZDL Krško

Frontni napad na onesnaževalce

V krški občini se ta teden začena javna razprava o ekološki ogroženosti

KRŠKO — V krški občini vse bolj narašča skrb za varstvo okolja in je pogosto tema strokovnih in delegatskih razprav, zbor krajevnih skupnosti v občinski skupščini pa je lani septembra dal celo pobudo, da se tem problemom posveti vsaj ena točka dnevnega reda na seji skupščine. Na pobudo sveta za varstvo okolja pri OK SZDL o okolju ne bodo razpravljali sami na seji skupščine, marveč se bodo v razpravo lahko vključili vsi krški občani.

»Kot je znano, smo v naši občini pripravili temeljito poročilo o ogroženosti okolja, ki bo tudi izhodišče za javno razpravo v vseh krajevnih skupnostih razen v KS Gora, Veliki Trn in Koprivnica,« je povedal Anton Pleterski, sekretar občinske konference SZDL Krško. »Problemi, s katerimi se bomo spopadli, so v naši občini že vrsto let, vendar se sedaj prvič lotevamo tako široko zastavljene akcije, katere cilj je, da postopno odpravimo vsa žarišča onesnaževanja okolja. Poročilo o ekološki onesnaženosti, ki je izšlo v posebni številki delegatskega glasila Naš glas, je za javno razpravo dovolj temeljito in podkrepjeno s podatki, v njem pa so nakazane rešitve, s katerimi naj bi okolje izboljšali. Predvsem nam gre za to, da se v Krškem izboljša kakovost zraka vsaj do druge stopnje, prav tako bi morali izboljšati kakovost vseh površinskih voda, zaščiti je treba podtalnico pod Krškim poljem, urediti moramo regijsko odlagališče komunalnih odpadkov itd. Nalog je v resnici več kot dovolj,

levi in desni breg. V SZDL pričakujejo burno javno razpravo, še posebej v tistih okoljih, kjer so zaradi okolja najbolj ogroženi. Vendar občane opozarjajo, naj ne razpravljajo samo o poročilu, ki je že tako in tako temeljit pregled sedanjega stanja, marveč naj bi se v javni razpravi to poročilo dopolnilo s podatki, opažanji in ugotovitvami s terena. »Lahko rečem, da smo se na javno razpravo, ki bo potekala ves februar, temeljito pripravili, vendar pa se bojimo, da bodo ljudje razpravljali samo o poročilu ali celo samo o JE Krško. Zato smo k sodelovanju povabili tudi lovska društva, ribiče in kmečke zveze, ki bodo vsak s svoje strani ocenili stanje ekološke ogroženosti,« je povedal Anton Pleterski.

J. SIMČIČ

Toplarniško ogrevanje Sevnice?

Na ta način naj bi prihranili precej energije, predvsem pa bi manj onesnaževali okolje — Bo k temu pripomogla tudi predvidena plinifikacija?

SEVNICA — IBE Ljubljana je že v letu 1986 skladno z družbenim planom občine Sevnica izdelal idejno rešitev toplarniškega ogrevanja stanovanjske izgradnje v Sevnici. Idejna rešitev toplarniškega ogrevanja je izdelana v inčičah tako glede obsega (novi del Sevnice z industrijo in brez nje in stari del Sevnice), kakor tudi glede izbire kotlovskih enot.

V vseh inčičah je upoštevano, da ima Sevnica 206 ogrevalnih dni, da se v novi kotlarni pokrje 97,4 odstotka potrebne energije in da se 2,6 odst. potrebne toplotne energije (v okoli 15 zimskih dneh) pokrje iz obstoječih kotlarn. Upoštevana je tudi stanovanjska izgradnja po letu 2000 (plansko obdobje je okrog 40 let), izgradnja toplarne je fazna, njena lokacija pa je v industrijski coni.

Kot rezervni vir so opredeljene kotlarni Jugotinin (5 MW), Stilles (2,6 MW), STT oz. TSS (1,1 MW), Lisca 2 (3,7 MW) in hišni svet Planinska cesta (1,4 MW). Glede na predvideni obseg ogrevanja iz skupne kotlarni bi znesla letna poraba premoga po prvi inčiči 13.958 ton, po drugi 12.535 ton in po tretji 10.665 ton premoga. V idejni

rešitvi je glede kotlovske opreme prav tako prikazana varianta rešitev, in sicer naj bi uporabljali vročevodne kotle, kombinirane na premog in lesne odpadke in kot alternativo kotel na plin in mazut.

Namestnik predsednika občinskega komiteja za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve Jože Kolar ugotavlja, da so ob analizi idejne rešitve toplarniškega ogrevanja v Sevnici ostala nedorečena še nekatera vprašanja, tako obseg, ki ga naj pokriva predvidena kotlarna, kot tudi vrsta uporabnikov. Vprašanje, ki je namreč zelo pereče, je, ali v ta sistem ogrevanja vključiti tudi zasebne hiše, kjer zvečne gotovo ne bi šlo brez prisile. Potrebna bi

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. januarja do 4. februarja so v brežički porodnišnici rodile: Marjeta Stritar iz Mrčin sel — Slavka, Česlavi Gorjup iz Krškega — Nino, Klara Pustnik Vinjega Vrha — Gabrijelo, Mojca Vesel iz Sevnice — Ines, Anica Masmiljan Krškega — Tanjo, Milena Simončič Dol. Leskovec — Antona, Bojana Kramar iz Krške vasi — Anjo, Majda M. Novič iz Brežic — Miljano, Antona Kozinc s Pogleka — Marka, Fanika iz Armiškega — Matejo, Silvestra Babič iz Gor. Skopice — Simono, Ana R. Krškega — Nino, Tereziya Sotelšek Blatnega — Jožeta, Marjana Ivnik Krškega — Anito, Suzana Kukovič Krškega — Sama, Draga Zorko iz Prave — Branka in Marija Petrič iz Duple — deklico. Čestitamo!

Krške novice

ANTIJEKOLOŠKI LOBBY — V Brežicah se v krški občini začena javna razprava o ekološki ogroženosti, se je zgodilo to, da je nenadoma izginil članek o krški papirnatih vrečkah, ki naj bi izšel v krški Pustnihih novicah. Zadeva je toliko občudna, ker je uredniški odbor Pustnih novic članek že sprejel in ga odobril za objavo, ob izidu pa je avtor opazil (tudi avtor član tega uredniškega odbora), da člana ni v Pustnih novicah. Morda je to naključje, lahko pa je vzrok za tako celo ro tudi v tem, da so Pustne novice tiskarski Papirkonfekciji, ki sicer izdeluje vrečke.

KRŠKO PA SPI SPANJE PRAVILNO — V Sevnici so že jeseni povsod Bavčarja, Školčca in druge tovaršice Brežicah se bodo omenjeni tovaršice popeli v kratkem. V Krškem pa ni ne duha o novih demokratičnih gibanjih, nič ne kaže, da bi te tovaršice povabilo v posavsko središče. Škoda, pa tak odšel je imel svoje čase mladinski kongres, potekal v Krškem? Ali ima vse skupaj kakšno zvezo s trganjem plakatov, ki bili po Krškem razobešeni v podplati Jansji?

GOLF ODHAJA V MOKRICE — krški občini so imeli velike načrte za gradnjo golf igrišča v Kostonjavi, kjer na postopoma nastalo mondeno letovišče najbolj petične goste iz Evrope. Zda je tako igrišče zgradili pri gradu Mokrice, kjer bo soudeleženi tuji kapital, ki bržkone bi bil preveč zainteresiran za to, da bi mo nekaj deset kilometrov v stran zgradil še eno igrišče. Krčanom torej ne preostaja drugega, kot da v resnici zgradijo Kostonjevici kliniko za srčne bolezni, ki se bodo zdravili vsi, ki so vse stališča na golf. Kostonjevica je pa tudi že pripravljena na gradnjo take klinike. V zadnjem času je bil namreč zgrajen pločnik ob cesti proti industrijski coni, kjer se bodo sprehajali rekovalcenti.

Sevnikiški paberki

KAMENJE PADA — Zadnjič se potožil znanec z Mirne, da je moral nekajkrat pokazati vsaj tako spretnost kot Kostonjevici v najboljših dneh, da ni z avtom zapel kakšne skale ali kamna, ki se je pričelo pobočje ceste proti Boštjanju. Zakaj ni mo cestarje, kje so varovalne mreže, spravevali.

PLAČALI POLNO CENO ZA DVA DNEVA — Boštjančanov spomin ne pušča tako naglo, kakor bi morda nekateri hoteli, zato so tudi pri predvideni gradnji hidroelektrarne in obvoznice dosti zaupljivi in enotni. Svarilo Staneta Lipičja, da je treba ljudi zaščiti, da se ne ponovilo kot pri telefoniji, ko je 15 milijonov plačalo polno ceno, dobili pa so nekoliko, pravzaprav dvoječte, je zaletel. Na zboru krajanov je zatorej kmet Al. Zalašček ml. predlagal, naj oblikujejo komisijo, ki bo pomagala krajanom spornih vprašanjih glede HE ali ceste. Sicer grozi, da jih investitorji utopijo v vodo.

IGRICE IN GROŽNJE — Na naših bralcev je protestorilo, ker so do pisma neobičajne vsebine. Anonimnega gredu igrice, ki pretijo z nesrečo prihodniku, če prekine igrjo. Kakšne trapa...

Praznovanje
s protestom

Zvezni zbor jugoslovanske skupščine je ob koncu minulega leta sprejel zakon o začasnem (do junija) omejitvi razpolaganja z delom družbenega denarja, družbenopolitičnih skupnosti in sivo družbenih dejavnosti. Določbe tega zakona spet pavalno omejujejo naše izobraževalne, kulturne in znanstvene dejavnosti, »takšnim posegom pa smo se in se bomo uprli z vsemi sredstvi, ki jih imamo na voljo,« poudarjajo predstvedstvo republiške kulturne skupnosti, svet za kulturo pri predstvedstvu RK SZDL Slovenije in republiški odbor sindikata delavcev v kulturi v skupnem sporočilu za javnost ter naročajo, naj se prebere na vseh prireditvah v počastitev slovenskega kulturnega praznika.

»Skupščino SFRJ opozarjamo, da je zopet nasedla lažireformni prevari, ki obeta privarčevati male denarje na škodo šolskega, kulturnega in znanstvenega razvoja družbe in države. Obenem pa dovoljuje odtekanje mnogokrat večjih vsot v številne javnosti znane in še bolj v mnogotere prikriti nenamerno požiralnike denarja, kar je resnični izvor gospodarskih težav v Jugoslaviji,« pravijo podpisniki sporočila.

V nadaljevanju so zapisali, da je stvar naroda ali družbenopolitične skupnosti, koliko nameni svojim šolam, kulturi in znanosti. Tisti, ki porabijo za te namene več, kot zmore njihovo gospodarstvo, morajo sami nositi posledice in sami opraviti z njimi. »To je edina prava in zdrava reformna pot iz gospodarskih težav,« trdijo podpisniki in dodajajo: »Zato zahtevamo od slovenskih delegatov v zvezni skupščini, da se dosledno ravnajo po tem načelu. Odkloniti morajo vse zakonske in druge ukrepe, ki bi omejevali slovensko šolstvo, kulturo in znanost pod raven, ki jo narekujejo potrebe in možnosti slovenske družbe. Za razvoj sleherne moderne družbe so to ključne dejavnosti. Njihov razvoj je torej naša prihodnost, naš obstoj.«

Slovenski kulturni delavci so ogorčeni z avlo stalnega zapostavljanja kulture kot produktivne družbene sile oziroma omejevanja njenih materialnih temeljev. Krivce za to vidijo ne le v zveznih organih in zakonih, ampak tudi v republiških. »Zato zahtevamo od skupščine SR Slovenije, da na podlagi skladnega družbenega razvoja odmeri kulturi tolikšna sredstva, kolikor jih zmoremo in moremo odmeriti Slovenci,« končujejo podpisniki svojo skupno izjavo oziroma protest.

I. Z.

Kakšne kulturne skupnosti po novem?

Bo pristojnosti kulturnega stratega v Sloveniji prevzela republiška skupščina?

Pot iz krize drži skoz reforme, prenove. Gospodarske, družbene, politične, sistemske. Staro, okostenelo, preživeto, slabo je treba zamenjati z novim, boljšim, naprednejšim, sodobnejšim. Z nečim, kar bo spodbudnejše za demokratično, pluralistično družbo, po meri vseh ljudi in obenem vsakega posameznika, njegovih potreb in možnosti. In to na vseh področjih delovanja, še posebej pa na ustvarjalnem.

Kultura ni izjema. Ker je s svojo organiziranostjo del sistema, ki se je slabo obnesel, bo seveda preobrazba zajela tudi njo. Predvsem njeno samoupravno organiziranost. Pravzaprav se je ta proces že začel. Prvo gradivo o reorganizaciji republiške kulturne skupnosti je že pripravljeno. Znani so tudi že prvi odmevi na predlagane rešitve. Škoda, da še ni gradiva o reorganizaciji občinskih in mestnih kulturnih skupnosti. Če bi imeli oboja gradiva pred sabo, bi si laže ustvarili sliko bodoče organiziranosti slovenske kulture.

Cankarjevi kipci
petim mecenom

Podelili jih bodo danes v
Ljubljanski Lesnini

LJUBLJANA — Predsednika republiškega komiteja za kulturo in republiške kulturne skupnosti, Vladimir Kavčič in Sergij Pelhan, bosta danes, 9. februarja, na slovesnosti v Lesnini podelila Cankarjeve kipe (delo Janeza Boljke) najboljšim slovenskim kulturnim mecenom v letu 1988. Ta prizadevanja bodo dobili: dr. Matija Škof iz Slovenjale, Boris Zakrajšek iz Stola v Kamniku, Janez Kocjančič iz Adrie Airwaysa, Anton Spinelli iz Igralnice Casino Portorož in Joško Štrukelj iz Metalke v Ljubljani. Za priznanje je bilo 279 kandidatov — delovnih organizacij ali posameznikov.

Ob današnji predaji Cankarjevih kipev izbranim mecenom bo kulturni program, na katerem bosta igralca Polona Vetrh in Aleš Valič izvedla odlomke iz Valvasorjevih, Linhartovih, Kretfovih in drugih del, sodelovala pa bosta tudi sopranistka Gordana Tomič in glasbenik Borut Lesjak. Prireditve bo posvečena tudi 300-letnici izida Valvasorjeve Slave vojvodine Križanske in 200-letnici prve uprizoritve Linhartove Županove Micke.

»Etnološka
podoba
Šentjerneja«

Zdaj na ogled v Šentjerneju — Jubilej šentjernejskega zbora

ŠENTJERNEJ — Razstava Etnološka podoba Šentjerneja, ki jo je pripravila etnologinja Dolenjskega muzeja Ivica Križ in je bila pred tedni že predstavljena obiskovalcem Dolenjske galerije v Novem mestu, bo v kratkem na ogled tudi v Šentjerneju. Odprli jo bodo v soboto, 11. februarja, ob 19. uri v osnovni šoli Martina Kotarja.

Na prireditvi, posvečeni slovenskemu kulturnemu prazniku, bo mešani pevski zbor iz Šentjerneja proslavil 10-letnico delovanja. Na koncertu bosta sodelovala še mešani pevski zbor iz Orehovice in otroški zbor Šentjernejske osnovne šole (ob klavirski spremljavi Sabine Mlakar). Vsa zbor bo zapel pet pesmi. V programu bodo nastopili tudi učenci glasbene šole Marjana Kozine iz Novega mesta.

BO TAKO TUDI V ŠENTJERNEJU? — Razstava Etnološka podoba Šentjerneja v Dolenjski galeriji v Novem mestu je že na otvoritveni dan vzbudila veliko zanimanje obiskovalcev (na posnetku). Bo zanimanje zanjo tudi v Šentjerneju, kjer bo od sobote na ogled v osnovni šoli? (Foto: I. Zoran)

pepel in ostanke sežganih kosti pa so dali na dno jame, včasih pa v keramične ali steklene posode. V teh grobovih so našli veliko najrazličnejših pridatkov, med drugim tudi orožja. Po tem sklepa, da so bili na Verdunu pokopani predvsem staroselci, Kelti.

Izkopavanje oziroma raziskave na Verdunu pri Stopičah, katerih izsledki so na ogled na omenjeni razstavi, so podprle republiška in občinska kulturna skupnost ter novomeška raziskovalna skupnost. Omenimo, da so tudi ob tej priložnosti izdali katalog raziskav za javnost.

I. ZORAN

LIPOV LIST:
VEČER POEZIJE

NOVO MESTO — V gostišču Lipov list na Dobravi pri Novem mestu so za jutri zvečer, v petek, 10. februarja, ob 19. uri pripravili večer poezije. V prijetnem okolju preurejene restavracije na lepi razgledni točki bodo gostje ob jedi in pijači ter ob glasbeni spremljavi na kitaro prisluhnili pesmim dolenjskih pesnikov: Marjanca Kočevarje, Franca Šalija in Milana Marklja. Lipov list s tem uvaja večere, ki naj bi bili enkrat mesečno pod geslom Preživite z nami prijeten večer.

Minirati (ne)kulturo

To in ono o kulturnem prazniku v Ribnici

RIBNICA — »Ribniška mladina ne prizna 8. februarja za svoj kulturni praznik, ker si ga je Vidmar izmislil že leta 1945 in ga je treba zato zminirati,« je odgovoril na naše vprašanje o prireditvah za dan kulture v Ribnici in občini organizator kulture Stane Kljun.

Potem pa smo zvedeli, da kljub temu v Ribnici te dni ni in ne bo kulturnega praznika. Že 27. januarja je dr. Jure Mikuz v galeriji v Miklovi hiši predaval o sodobnem slikarstvu. Poslušalo ga je nad 30 Ribničanov. To predavanje sodi v okvir izobraževanja občanov na kulturnem področju. 24. februarja pa bo imel podobno predavanje tudi slikar in likovni teoretik Bojan Gorenc. 7. februarja so v galeriji v Miklo-

vi hiši odprli razstavo del akademskega slikarja Vlada Stijepića, ki bo na ogled do 21. februarja. Za to priložnost sta Kulturna skupnost Ribnica in Kulturna skupnost Tuzla (v Tuzli bo naslednja razstava del tega slikarja) izdali skupen katalog.

Danes, 9. februarja, bo drugi del predavanja »Vasilij Kandinski in abstraktno slikarstvo«. Predaval bo prof. Marjan Tršar. Prvi del predavanja je bil že decembra. Ni pa še določen datum razgovora z dr. Matjažem Kmeclom. Znana je tema razgovora: sodobna kultura in druga aktualna dogajanja.

»Miniranje« kulturnega praznika v ribniški občini se torej uspešno nadaljuje.

J. P.

O VARSTVU NARAVNE
IN KULTURNE
DEDIŠČINE

MOKRONOG — Preteklo soboto je tukajšnje turistično društvo pripravilo javno tribuno o naravni in kulturni dediščini Mokronoga. Sodelovali so tudi strokovnjaki novomeškega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ter dr. Iva Turk iz Ljubljane. Krajani pa očitno vse premalo poznajo svojo bogato kulturno dediščino, na katero bi bil gotovo zelo ponosen marsikakšen mnogo večji kraj v Evropi in ne le pri nas. Zato naj bi z boljšim poznavanjem in vedenjem o sebi in o svojih prednikih začeli bolj ceniti in varovati, kar so ti zastopili poznejšim rodovom.

I. ZORAN

Prvo grmsko
srečanje

Na grmski šoli na ogled
razstava likovnih del učiteljev te šole

NOVO MESTO — Na osnovni šoli 15. divizije Grm so ob kulturnem prazniku pripravili prvo grmsko kulturno srečanje. V šolski avli so pripravili razstavo likovnih del učiteljev, ki poučujejo na tej šoli. Predstavili so se Danijel Brezovar, Alenka Dakič, Dušan Plut in Branko Šuster. V spremljajočem kulturnem programu so sodelovali Slavko Rauch, Katja Bricej, Olivija Metelko in Sonja Simčič.

Na to srečanje so želeli prireditelji pritegniti vse, ki menijo, da si lahko svoje vsakdanje življenje obogatijo z lastno umetniško ustvarjalnostjo in poustvarjalnostjo, z drobnimi estetskimi doživljaji. Sodeč po lepem odzivu, je prireditev dosegla namen, to pa je spodbuda, da bodo na tej šoli še kdaj pripravili kaj podobnega.

Srečanje vseh društev

V Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja jutri nastop skupin iz vse občine — Prešernove plakete

KRŠKO — V krški občini so se odločili, da bodo letos slovenski kulturni praznik proslavljali drugače kot prejšnja leta. Zvrstilo se je ali pa se še bodo prireditve v šolah in krajevnih skupnostih, kjer so se s svojo dejavnostjo predstavljali tudi kulturna društva. Osrednja prireditev pa bo jutri, v petek, 10. februarja, ob 18. uri v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem. To bo srečanje vseh kulturnih društev in njihovih skupin s predstaviti-

vijo dejavnosti, ki so v tej občini najbolj razvite. Tako bodo obiskovalci lahko prisluhnili umetniški besedi oziroma recitacijam in petju ter si ogledali plesne točke. Vrh prireditve bo podelitev Prešernovih plaket, tradicionalnih priznanj najzaslužnejšim na področju kulture v krški občini. Po nastopu skupin in podelitvi priznanj bo v avli doma družabni večer, ki bo lepa priložnost, da si bodo člani kulturnih društev izmenjali informacije o svojih načrtih in se pogovorili o izkušnjah. Takšno praznovanje so skupaj pripravili ZKO, kulturna skupnost in Delavski kulturni dom Edvarda Kardelja.

VEČER POEZIJE
NEŽE MAURER

TREBNJE — V knjižnici Pavla Golija bo danes, 9. februarja, ob 18. uri večer poezije Neže Maurer pod naslovom Kličem Človeka in v interpretaciji Milene Režun. Po nastopu bo pogovor s pesnico o njeni poeziji.

»Zakaj sta sonce in nebo?«

Beseda o pesniškem zborniku obsojencev
»Procesija brezimnih« v KPD Dob pri Mirni

MIRNA — Samouki kipar Sandi Leskovec mi je ob neki priložnosti z neprikritim zadovoljstvom pripovedoval o likovnih talentih, ki jih je odkril med obsojenci v bližnjem KPD Dob, kjer je v službi. »Sami bi jih morali videti, s kakšnim navdušenjem rišejo, slikajo in rezbarijo,« je poudaril. »Ko spoznajo, da se lahko koda na ta način izpovedo, izrazijo svoje občutke, je skoraj ni sila, ki bi jih poslej od tega odvnila.«

Obsojenci se izpovedujejo tudi v pisani besedi. V KPD Dob je skoraj četrta stoletja izhajajo »Razpotja«, kjer je malone v vsaki številki moč prebrati kakšno pesem tega ali onega obsojence. Pred kratkim je kot posebna številka tega glasila izšel pesniški zbornik »Procesija brezimnih«. V njem so izbrane pesmi iz nekaj zadnjih letnikov »Razpotij«. Izbor je opravil uredniški odbor v sestavi Brane Grant, Radovan Angelovič, Peter Sedovnik in Borut Keržan (koordinator prostega časa obsojencev). Zbornik je bogato ilustriran z risbami. Zunanjo in notranjo likovno podobo mu je dal Peter Sedovnik.

Zbornik je dobil naslov po pesmi, objavljeni na začetku. Pesem hoče biti kolektivna izpoved ljudi, ki so se v življenju pregrešili in morajo zdaj delati pokoro. Čeprav brezimni, so vendarle ljudje, še vedno ljudje, ki se zavajajo: ko bo vsega tega konec, bo morda življenje vendarle drugačno, lepše. Vsaj izpovedi, ki napolnjujejo ta pesniški zbornik, dajo slutiti. Sleherna iskrena izpoved pa je napisana iz srca.

In o čem pripovedujejo oziroma kaj izpovedujejo ti lirični zapisi posameznikov iz »procesije brezimnih?« Izpovedujejo življenje onkraj prostosti, za rešetkami, kjer so sobe vsak večer polne spominov, sanj o drugačnem življenju, hrepenenju po nekoživetem ali neizživetem, kjer domujeta kesanje in samoobtoževanje in kjer je vsak trenutek udarec na vest, češ zakaj mi je tega treba, zakaj sem bil tako nepremišljen in nerazsoden, tak slabič.

I. ZORAN

Duha in misli ni mogoče ujeti, omrežiti. Misel je dobri sel, ki gre iz sveta telesne ujetosti, kadar in kamor se mu zahoče. Poleti kot ptička belih kril, da nemo podomuje pri dekletu, ki morda že z drugim ljubkuje ljubezen, pri materi, ki razmišlja, kdaj se ji bo sin vrnil, pa tam na bregih sredi zelenja in v zlatini sonca... Včasih se misel vrne z zlomljenimi krili, resignirana se sprašuje: »Zakaj sta sonce in nebo, / zakaj potoki žuboreči, / zakaj na svetu je hudo, / zakaj živimo v nesreči?« Vedno pa ostane spomin — na vse, kar je bilo lepega, vselega iam zunaj. Pa tudi na vse, kar je bilo grenkega, bolečega. Včasih ga pesnik nežno pestuje, včasih ne ve, kaj

bi z njim. Takrat zapiše: »Kaj naj s teboj naredim, / kamen spominov pekočih?«

Pesmi iz »Procesije brezimnih« je vredno prebrati. O nekem posebnem svetu govore, iz nekega posebnega sveta so. Iz nekega drugačnega življenja in nekaj drugačnih izkušenj. Od tam, kjer se nanovo sebova človek, kjer človek postane ustvarjalec. Marsikateremu je prav ustvarjalnost pomagala, da je spet shodij — v pokončni drži. Verjamem, da so avtorji verzov v »Procesiji brezimnih« že na tej poti. Pesniško pa se bo moral še marsikateri od njih bolj ali manj obrusiti.

I. ZORAN

Na ogled najdbe z njiv na Verdunu

V Dolenjski galeriji razstava o raziskavah antičnega grobišča, ki jih je opravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine — Odprt restavratorski atelje

NOVO MESTO — Na zanimiv način se je v praznovanje Prešernovega dne, slovenskega kulturnega praznika, vključil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, ki je v torek, 7. februarja, odprl v pritličju nekdanjega Narodnega doma v Sokolski ulici svoj restavratorski atelje, obiskovalci pa so zatem lahko prisostvovali demonstraciji dela restavratorjev (demonstracija restavriranja je bila še včeraj dopoldne, bo pa tudi danes ob 17. uri), včeraj proti večeru pa so v mali dvorani Dolenjske galerije odprli razstavo arheoloških raziskav na Verdunu pri Stopičah, ki so jih strokovnjaki zavoda opravili v letih 1983 — 1988.

Razstava, ki bo na ogled do 24. februarja, nato pa jo bodo postavili še v

Z RAZSTAVE V DOLENJSKI GALERIJ — Delno poškodovana in deformirana železna čelada, ki so jo našli v enem od grobov na Verdunu pri Stopičah.

OŠ Janeza Trdine v Stopičah, prikazuje izsledke in predmete iz antičnega grobišča, ki ga je spomladi 1983 na svoji njivi med oranjem naključno odkril Jože Turk v Verdunu. Strokovnjaki Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto so takoj naslednje leto začeli z zavarovalnim izkopavanjem. Kmalu so ugotovili, da se grobišče razprostira na parcelah več lastnikov, in slednji so pokazali veliko razumevanje za raziskave, ki jih je bilo treba opraviti.

Do jeseni 1988 so strokovnjaki raziskali okoli 1500 kvadratnih metrov zemljišča in odkrili 137 grobov. Grobišče je bilo v uporabi od zadnjih desetletij pred našim štetjem do konca drugega stoletja, en grob pa je mlajši, iz zadnjega četrteletja 3. stoletja. Ves ta čas je bil v navadi žgani način pokopavanja.

ZA KULTURNI PRAZNIK
BREZPLAČEN OGLED

METLIKA — Belokranjski muzej in Slovenski gasilski muzej v Metliki sta včeraj, 8. februarja, vabila krajanje in druge Belokranjce na brezplačen ogled svojih zbirk in depojev. Belokranjski muzej pa tudi na ogled razstave del zagrebškega akademskega slikarja Zlatka Latkovića, ki je odprta v Ganglovem razstavišču. Publikacije Belokranjskega muzejskega društva pa so bile včeraj naprodaj po polovični ceni.

SREČANJE Z
USTVARJALCI

NOVO MESTO — Danes, 9. februarja, priredi ob 18. uri Študijska knjižnica Mirana Jarca v veliki dvorani srečanje z nekaterimi novomeškimi ustvarjalci in predstavitev njihovih del. Predstavili se bodo Marija Gabrijelčič s knjigo Predavajmo — z miselnimi vzorci, Slavko Dokl s knjigo Uskoška princesa in Janez Kolenc s pesniškima zbirkama v Otrplji čas in Za živžav, naj bo zdrav! Ob tej priložnosti bo odprta tudi razstava »Faksimilirane izdaje tiskov, rokopisov in grafičnih listov v letih 1909 — 1989.«

NA KULTURNI DAN
SREČANJE
KULTURNIKOV

TREBNJE — Zveza kulturnih organizacij in kulturna skupnost sta se tudi letos odločili povabiti 8. februarja, na dan slovenskega kulturnega praznika, kulturnike iz trebanjske občine na srečanje v Trebnje. Srečanje je bilo tudi priložnost, da so udeleženci ob krajšem kulturnem programu spregovorili o zagatah, v katerih se je znašla kultura, in možnih poteh iz njih.

S »POKOJNIKOM« TUDI
K SEVNICANOM

SEVNICA — Mironpeški gledališčniki so se po uspešni premieri Nušičeve komedije Pokojnik na domačem odru odpravili tudi na gostovanja po Dolenjskem in Posavju. V petek, 10. februarja, se bo ob 18. uri KUD Mirna Peč predstavilo z omenjeno komedijo sevniciškega občinstvu, in sicer v kulturni dvorani GD Sevnica. S Pokojnikom pa bodo Mironpečani nastopili 19. februarja ob 16.30 tudi v dvorani DKD Svoboda v Krmelju. Pokrovitelja te predstave sta kolektiva Metalne in Lisce v Krmelju, zato bo vstop prost. Hkrati bo to darilo krajanom za kulturni praznik.

IZ MATALSKIH JAM V SAMARIJSKO TESEN

ršnih stranišč ni bilo, ne odvoza odpadkov, ne drugega, kar je potrebno in nujno za življenje večjih skupin ljudi, zato so lokalne oblasti prepovedale uporabljati votline za prebivanje. Hipije so tako rekoč nagnali, nekoliko počistili jame, jih ogradili z ograjo in počistili še čudovito plažo.

V zaliv votlin so nato prišli turisti, tisti z bolj nabasanimi denarnicami, z njimi pa se je podoba kraja začela temeljito spreminjati. Zrasle so in še kar naprej rastejo gostilne, hoteli in hotelčki, trgovine, izboljšali so cestno povezavo in Matala vključili v turistično ponudbo.

Midva sva se sprehodila po prelepi plaži, pogledala v nekaj votlinic, se za pokušnjo malo ulegla na kamnita ležišča ter nato ob žlobudranju turistov, ki so se tako kot midva plazili po ozkih skalnatih stezicah od jame do jame, ugotovila, da je pač nekaterim stvarim usojeno izginiti brez sledu. Od otrok cvetja, zadnjih prebivalcev matalskih jam, ni ostalo nič. Le tu in tam v skalo vrezano ime, ožgana skala od ognjev in svetilk. Za širjenje jam, mukotrpno klesanje peščena pač hipiji niso bili pravi ljudje. In tako za njimi ni ostalo nič trdnega, nobena nova jama, nobeno novo izklesano ležišče. Le begotni spomini v glavah turistov.

LEPOTE KRETSKEGA PEKLA

Kreta je za ljubitelje jam prava zakladnica. Tisti čas, ko sva midva popotovala po njenih potih, je skupina slovenskih jamarjev odkrivala podzemski svet. Gotovo so imeli marsikaj spoznati in videti. Na Kreti je okrog 3200 večjih in manjših jam, torej več kot polovica vseh jam v Grčiji, in je v tem pogledu raj za speleologe. Ima pa ta največji grški otok tudi druge naravne znamenitosti, med katerimi zavzema častno mesto Samarijska tesen.

Naravnost tja sva se podala z matalske plače, da si nekoliko razgibava ude.

Tako sva vsaj mislila, ko sva prispela proti večeru do vhoda narodnega parka Samaria. Cesta se pri vhodu konča, naprej je mogoče iti samo peš. Nekaj skupin turistov je bilo že zbranih ob majhnem lokalčku, predvsem so bili mladi ljudje, po govoricah sodeč, zvečine Nemci. Srkali so pivo iz konzerv in se pozno v noč glasno menili o vojnih popotnih izkušnjah. Ker sva oba z nemščino slabo podkovanata, sva le približno ujela smisel njihovega pogovora, a toliko sva le znala, da sva ugotovila, da se režijo in norčujejo na račun Jugoslavije, kar nama ni bilo vseeno. A ker nisva mogla drugega, sva zahtevala le tišino.

»Jutri nas vse čaka naporna pot,« sva po angleško dejala preglasni mladeži. No, res so potišali glasove. Midva pa sva se odpravila spat v avtodom.

Ko bi le vedela, kako krvavo resnične so bile najine besede! Pred nama je bil največji napor, kar sva ga skusila v vsem lanskem letu. Najbrž bi ne zaspala tako brezskrbno in mirno. Nekoliko čudno se nama je sicer le zdelo, da so vsi avtobusi in taksiji, ki so pripeljali skupine pohodnikov do vhoda, obrnili in odpeljali, od koder so pač prišli.

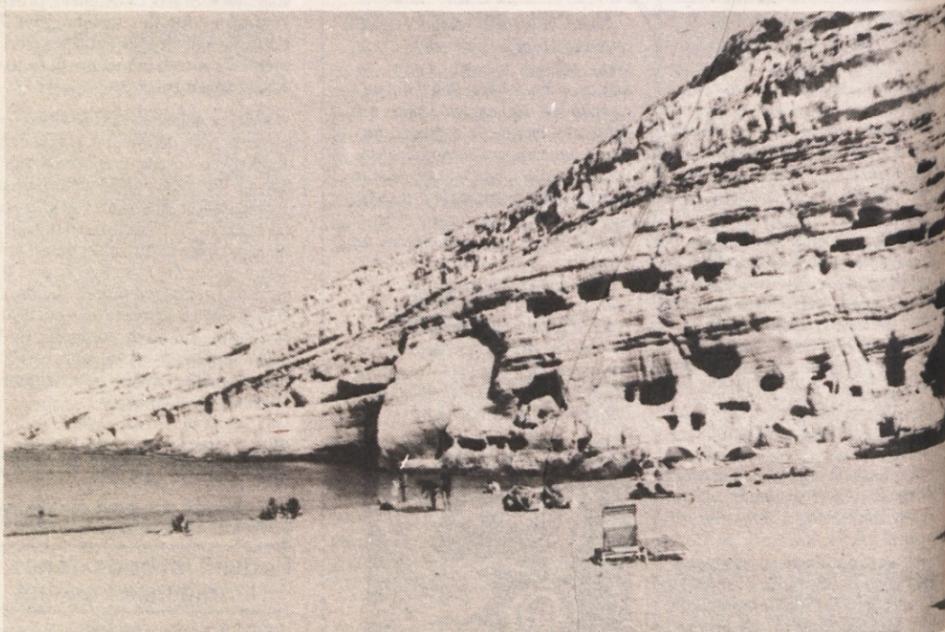
Zakaj jih ne počakajo? Se bodo jutri vrnili ponje? Na ta vprašanje je odgovoril naslednji dan, ko sva se nekoliko okrepčala in se s skupinami drugih podala v samarijsko tesen.

Vhod v narodni park Samaria je brezplačen. Grki sicer za najrazličnejše vstopnine pobirajo kar lepe denarce, no, tu je bilo vsaj nekaj zastoj. Pogumno sva se spustila v tesen, misleč, da bova tistih nekaj kilometrov zlahka prehodila in se potem vrnila v avtodom. Toda pot je šla zelo strmo nazdol, navzdol in navzdol. Pogreznili smo se globoko do suhe hudournne struge in potem po nji krenili proti jugu, še vedno zvečine navzdol in po ozkih potkah.

»Hudik bo, ko se bova vračala,« sva si mislila, a sva nadaljevala pot. Hotela sva pač priti do konca slovite Samarijske tesni. Če so se na pot podali tudi bledečni in že na prvi pogled ne kaj prida kondicijsko pripravljeni turisti, ženske in tu in tam tudi kakšen starejši možak, pa bi midva odnehala? Ni govora!

Toda spregledala sva, da se je vsa pisana množica odpravila proti koncu soteske, nazaj pa se nikomur ni bilo treba vrniti, ker so jih avtobusi in taksiji čakali na koncu njihove poti. Po prehojenih 9 kilometrih poti sva se edino midva obrnila in se z globokimi vzdihmi presunjenosti nad spoznanjem, da bo poslednji pot šla samo strmo navzgor, podala do oddaljenega avtodoma, postavljenega visoko gori na planoti. Hitela sva, zalita od lastnega potu, in se samo kislo nasmihala pohodnikom, ki so nama prihajali naproti, naju pozdravljali in tu in tam opominjali, da ne greva v pravo smer. Čeprav je kopanje v mrzlem hudourniku, ki se le tu in tam pokaže med gigantskimi skalami, prepovedano, sva se midva povaljala v ledeni vodi, da sva si nabrala nekaj novih moči in osvežitve za končni, najbolj strmi vzpon...

Kaj bi pisala. Proti večeru sva brez sape, z jezikom do popka in razsušena kot Sahara mrtvo popadala po svojih ležiščih v avtodomu in pol ure samo zdihovala. Šele ko je največja utrujenost minila, sva se odpravila do lokalčka in se nalila z »nero« (vodo) v plastični steklenici. Tako dobre, okusne in nebeške vode še nisva pila v življenju!

Rtič iz peščena, ki objema mirno peščeno plažo v Matali, so skozi stoletja marljive roke samotarjev izklesale številne jame za prebivanje in molitev. V obdobju hipijevskega gibanja so jih posejeli otroci cvetja, zdaj pa je bivanje v njih prepovedano, jame so odprte samo za turistični ogled.

NEZAVZETNO UPORNIŠKO GNEZDO

Naj sva bila še tako utrujena, nama ni bilo niti malo žal, da sva opravila tistih 18 kilometrov planinske poti. Samaria je nekaj izrednega. Vredna je truda.

Samarijska tesen je nastala v milijonih let s tektonskimi premiki in delovanjem hudournih voda. Natančno njen nastanek ni pojasnjen, vsekakor pa je 18 kilometrov dolga tesen postala naravna znamenitost, ki so jo Grki že leta 1962 zaščitili kot narodni park. Ne samo zaradi tesni same, marveč kot svojevrstno in edinstveno naravno okolje.

V tesni, ki je na najožjih mestih široka le 3 metre, stene na obeh straneh pa se vzpenjajo 300 do 600 metrov visoko, žive redke živali in rastline. Tu ima svoj dom 14 endemičnih rastlinskih in živalskih vrst. Po strmih skalovju rastejo divje cvetlice, ki jih ni najti drugod, med večjim mogočnim pinij, borovcev, gigantskih cipres in gostim grmičevjem bodike se spretavajo redke ptice, v strminah prežijo na plen divje mačke, naokrog se plazijo jazbec, na skalah se sončijo kuščarji in plazilci, begajo zajci in druge živali.

Kraljica tesni pa je kretska divja koza kri-kri (Capra aegagrus creticus). Gre za podvrsto divje koze, ki jo je najti samo na Kreti. Podvrsta se je oblikovala pred več sto tisoč leti, ko se je Kreta odcepila od Male Azije in postala otok. Svoj čas je na Kreti bival tudi pritikavi vodni konj, a je izumrl. Kri-kri se je k sreči ohranila. Žival je seveda zaščitena, tako da njihovo število ne upada. Na Kreti jih je zdaj okrog 100, četrtnina pa se jih stalno zadržuje v Samarijski tesni. Živali so plašne in ljubijo samoto, zato so redki tisti, ki so kri-kri kdaj videli.

Samarijska tesen je bila v spodnjem delu naseljena že v antičnih časih, o čemer pričajo ostanki starodavnega mesteca Kaino blizu vasice Agios Nikolaos (Sv. Miklavž). Ljudje so v divji tesni živeli trdo življenje in si služili vsakdanji kruh predvsem s sekanjem in žaganjem lesa ter rejo drobnice. A v zameno za trdo življenje so dobili neosvojljivo zatočišče pred roparskimi osvajačji. V skromnih hišah Samarijske tesni so se skrivali rodoljubi in uporniki proti Turkom, ki niso nikoli prodli do svobodoljubne trdnjave. Varnost pa so tu našli v zadnji vojni tudi borci proti Nemcem. Nekaj časa, po nemški invaziji na Kreta leta 1941, se je v Samarijski tesni skrivala tudi grška vlada s kraljem Georgom.

Stalne prebivalce — bilo jih je kakih 100 — so ob proglasitvi narodnega parka izselili. Vasice so opustele in zdaj služijo le kot počivališča za turiste. Teh pa v Samarijski tesni nikoli ne manjka. Prav nenavadno je, da tesen privablja poleg tujih gostov zelo veliko domačinov. Zato je ob koncih tedna v njej prava gneča. Kljub velikemu obisku pa je naravni park izjemno čist, lepo urejen, za kar skrbijo stalne straže.

Pravo življenje tesen zaživi šele ponoči, ko je vstop prepovedan, in pa v času od novembra do aprila, ko dostop sploh ni mogoč. Hudournne vode prekrijejo poti in v silnem besnenju treskajo v skalovje, vale velikanske kamne po strugi, razjedajo skalne stene in klešejo dalje kamniti obraz Samarijske tesni, kot so ga klesale davno prej, predno je v ta prvinski raj stopila prva človeška noga, kot so ga davno prej, predno so se začele v tesen zlivati reke turistov, željnih stika s prvinsko naravo, in seveda neskončno veliko let prej, kot sva tja zašla midva, doma iz milih dolin Dolenjske.

Tektonski premiki in hudournne vode so ustvarile divjo tesen, po kateri v poletnih mesecih vstopajo pohodniška pot na stotisoč turistov z vsega sveta. Območje tesni je od leta 1962 zavarovano kot narodni park.

Kljub silni preproščini so bile podzemne sobice najbrž kar prijetno bivališče. Za pol urice so sedla na »balkonček« pred najbolj v morje pognano maknjeno votlino in se prepustila toplemu soncu in blagemu vetriču z morja.

To čarobno ime se iz spominov vrača obsijano z vsem tistim neponovljivim čarom šestdesetih let, ko je mladina skoraj vsega sveta zacvetela. Pisane srajce otrok cvetja so prišle tudi v dolenske trgovine, frizerji so tako rekoč noč izgubili polovico strank, saj škarje niso več segale v lasnata razkošja na glavah mladih, na radijski valovih so potovale melodije in besede ljubezni in miru. Make love, not war. »Ljubezen, ne vojna!« je pisalo po zidovih ob bitniškem znaku. Med starejše je vse skupaj naselilo nemirno zaskrbljenost: Kaj bo s to mladino, saj je popolnoma iz uma? Mladina pa si je vzela vso pravico živeti po svoje, misliti po svoje, odločno se je odrezala iz sveta odraslih — bil je, povejmo kar po pravici, poln nasilja, vojn, nepravičnosti, zadržtosti, netolerantnosti, pogreznjen v predsodke in trde dogme.

Toda ta pomlad je bila le pomlad. Cvetje se je osulo, oplojeno je bilo za nove plodove, ki so začeli rasti v glavah in srcih ljudi ter rodili delček sveta, v katerem zdaj živimo. Tisti, ki so cvetenje vzeli za svojo stalnost, pa so postali smešni, nekakšne predpotopne živali. Hipijevstvo je odmrlo. Šestdeseta leta in čar cvetenja z njimi so za vedno zatonili.

ZALIV KAMNITIH SOBIC

Matala. Saj Matala ni nek sanjski kraj. Matala zares stoji, je nama čisto pred nosom, sva se zavedla, ko sva na prazni peščeni plaži pod Mihajlovo taverno Gorgona načrtovala povratek. Skrajno točko sva dosegla, obrniti se je treba proti domu in seveda na poti obiskati nekaj zanimivih krajev. Na zemljevidu sva zagledala zapisanega ime Matala, vsega nekaj deset kilometrov oddaljenega kraja, in iz nostalgije do let najine mladosti sva sklenila, da ga obiščeva.

Hipiji so na svojih potovanjih po svetu najraje obiskovali Indijo in Nepal, predvsem Katmandu, obvezna postaja hipijevskih migracij pa je bila tudi Kreta. Dežela sonca, toplenga podnebja, radodarnih preprostih ljudi, ki so bili pripravljeni poceni prodajati plodove dela svojih rok, grozdje, rozine, pomaranče, banane (tudi te rastejo na Kreti), natočiti dobrega vina in za majhen denar speči jagnje, slastno svinjsko pečenko ali pečeno kuretino, za katero velja, da je najslastnejša prav na Kreti. Blizu je bil tudi bližnji vzhod s trgov mamil.

Hipiji so med drugimi kraji na Kreti odkrili tudi miren zalivček s peščeno plažo na južnem delu otoka, odrezan od razvitejšega severnega dela z visoko gorsko verigo in slabimi makadamskimi cestami. Prav kot nalašč zanje se je kraj ponašal s posebnostjo, iz katere so si hipiji naredili svoj kamniti hotel.

V peščenčastih kameninah rtičev, ki kot roki objemata zalivček s smaragdno morskovo vodo, je izklesanih na desetine jamskih sobic. Kdaj in kdo je prvi zarezal v poltrdi peščene ter si naredil umetno jamsko prebivališče, se ne ve. Prve jamske sobice so Kretčani vrezali menda že v rimskem času, v naslednjih stoletjih se je število jam povečevalo. Vse več prebivalcev kamnitih sobic, puščavnikov, menihov in morda tudi posvetnih ljudi, je našlo v mirnem zalivčku s toplim podnebjem in darežljivo okolico primeren kraj, da so preživeli svoje zemske dni v delu ali molitvi in razmišljanju o večnih stvareh. Jame so povečevali, izklesali preprosta ležišča in oltarne niše, v katere so polagali ikone in svetilke, podaljševali so podzemne sobice v nove z novimi ležišči in nenavadno kamnito jamsko mesto se je širilo.

Jame so nekega dne opustele. Ni bilo več ljudi, ki bi živeli v silni preproščini takih bivališč, dokler se niso v zalivček priklitali prvi hipiji in jame vzeli za svoje. Sredi šestdesetih in v začetku sedemdesetih let se je v matalskih jamah nabralo toliko dolgolasih prebivalcev, da je vse skupaj postalo pretresno in preveč umazano. Za toliko stalnih prebivalcev pogoji niso bili ustrežni; nikak-

Ta preprosta cerkvena, stisnjena pod mogočno steno, je le toliko visoka, da se v nji zravnava odrasel človek. Okoli nje so si prebivalci Samarijske tesni izklopali grobove za svoje pokojnike.

Ob studenčku, ki izvira sredi vasice Nikolaos v osrčju Samarijske tesni, si pohodniki pogasijo žejo in se v hladni senci odpočijejo. Vasica je zdaj prazna, ker so prebivalci izselili.

Med večjimi matalskimi jamami je ta na sliki. Prvo sobico so podaljšali v drugo in nastalo je podzemno dvosobno stanovanje. Na desni je videti kamnito ležišče.

Jugoslavija kot Evropa v tridesetih letih

Pred dnevi je na svobodni tribuni v Novem mestu — prirejata jih novomeška mladina in društvo sociologov in politologov — nastopil dr. Jože Mencinger, profesor na ljubljanski pravni fakulteti in sodelavec tako imenovanega Bajtovega inštituta. Mencinger se ukvarja predvsem z empirično ekonometrijo, proučuje delovanje jugoslovanskega gospodarskega sistema. Odlikuje ga jasna misel, ki si jo je vedno upal povedati oziroma zapisati, s čimer je več kot enkrat izzval dogmatsko miselnost, predvsem politikov pa tudi svojih kolegov ekonomistov. Pogovor s prof. dr. Jožetom Mencingerjem je za objavo pripravil Marjan Bauer.

Vprašanje: Svet je ekonomsko zelo raznolik, poznamo gospodarske sisteme s centraliziranim in decentraliziranim odločanjem, glede na lastništvo produkcijskih sredstev pa lahko govorimo o državni, družbeni in zasebni lastnini. Jugoslavija je država, ki je te pojme dokaj živahno prepletala, ne da bi enkrat samkrat dosegla gospodarsko učinkovitost. Bi lahko to komentirali?

Mencinger: Jugoslavija je bila v preteklosti znana po tem, da je relativno z lahkoto prehajala iz enega v drug sistem. Dokler je živel Kardelj, smo očitno imeli človeka, ki je bil stalno sposoben izmisliti si neki nov sistem in ki ga ni nič motilo prehajanje iz enega v drug sistem. Kaj so bili razlogi za prehode? Uradno tolmačenje za prvo reformo gospodarskega sistema v petdesetih letih je bilo, da je samoupravljanje nekaj, o čemer so naši voditelji razmišljali že med vojno. To ni res. Clanki iz leta 1950 tega ne potrjujejo. Če bremo Kidriča, vidimo, da je praktično prišlo v enem letu do popolnega zloma. V začetku leta 1950, recimo, Kidrič piše, da je plansko gospodarstvo vrhunska oblika gospodarjenja, da je državna lastnina najvišja oblika lastnine, potem pa v istem letu piše popolnoma obratno: državna lastnina je kratkoročna samo stopnja za prehod v družbeno lastnino, planiranje pa je treba nadomestiti s popolnim samoupravljanjem. Ta prehod je bil več ali manj politično izsiljen, medtem ko je sprememba v šestdesetih letih pretežno ekonomske narave. Prehod iz tržnega v dogovorni socializem pa ima spet politične temelje. Uvajanje trga konec šestdesetih let je v toliki meri oslabilo politokracijo in okrepilo tehnokracijo, da se je sistem lahko obdržal samo z novo reformo. Izmišljen je bil nov sistem, ki ga je srbski ekonomist Veselinov pozneje posrečeno imenoval sistem dogovorne ekonomije. Ta sistem je

deloval zato, ker ni deloval. Nad vodo se je obdržal zato, ker smo v tistem obdobju praktično vsako leto dobili približno 10 odstotkov družbenega produkta z zadolževanjem. Ko iz tujine ni bilo več mogoče dobivati družbenega produkta, je sistem takoj pokazal vse slabosti.

Vprašanje: Za razliko od prejšnjih se zdi, da je sistem dogovorne ekonomije propadal zelo dolgo. Mar to ni v nasprotju s tezo, da smo bili v Jugoslaviji vedno sposobni tako rekoč čez noč izumiti oziroma spremeniti gospodarski sistem?

Mencinger: Res je, sistem dogovorne ekonomije je propadal zelo dolgo. Nastala je nekakšna blokada, iz enega v drug sistem ni bilo več mogoče. Zakaj? Razlage so lahko različne, najbolj preprosto je reči, da ni bilo več voditeljev, ki bi rekli, kaj je ali ni prav. Druga razlaga je, da so se v družbi ustvarile koalicije, od katerih je vsaka dovolj močna, da prepreči kakršnokoli spremembo, obenem pa prešibka, da bi spremembo izvedla. Leta 1982 je postalo jasno, da sistem tako imenovanega dogovornega socializma ni uspešen in da ne more delovati. Pred letom 1980 tega ljudem ni bilo mogoče povedati, bili smo manj pogumni, tudi cenzura je bila relativno močna. Takoj si bil deležen očitkov, da ne razumeš samoupravnega tržnega gospodarstva itd.

Vprašanje: Vendar je bil v osemdesetih letih narejen premik. Ustanovili so tako imenovano Kraigherjevo komisijo, ki je delala z veliko pompama in kar v 17 skupinah.

Mencinger: Res je, v to Kraigherjevo komisijo so povabili vse, kar leže in gre; skupine so bile precej neenotne, če je posamezna grupa prišla do nekakšne rešitve, so na višji ravni vse te rešitve razvedele. Tako je nastal tisti dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki je bil v bistvu mešanica vseh ekonomskih šol. Vse skupaj pa je bilo oble-

orne ekonomije. V tržno ekonomijo.

Vprašanje: Komisijo ekonomistov je sestavil tudi premier Branko Mikulić.

Mencinger: Lani je res nastala nepričakovana situacija, ZIS se je začel ukvarjati s problemom, ki sploh ni njegovo delo. Posel ZIS je ekonomska politika, in ne spreminjanje gospodarskega sistema. Kaj je eno in kaj drugo? Če povemo s primerom, je gospodarski sistem, recimo, zaščita domačega gospodarstva s carinami. Stvar ekonomske politike pa je predpisovanje velikosti carinskih stopenj. Pri nas je ta ločnica zelo zabrisana. Ne glede na to, kaj je in kaj ni delo ZIS in njegovega predsednika, pa je postalo jasno, da je ta Mikulićeva komisija naredila velikanski ideološki preboj, obenem pa povzročila popolno teoretsko zmedo. V trenutku, ko hoče kdo uvesti tako imenovani integralni trg, pade koncept družbene lastnine. Družbena lastnina ne more biti več družbena, če imamo delnice. Te že s svojim imenom povedo, da gre za deljeno lastnino, družbena lastnina pa naj bi bila last vsakogar in nikogar. Če je lastnina vsakogar in nikogar, potem stvari enostavno ne moremo prodati. Da stvar lahko prodamo, moramo imeti lastnika. Jasno je, da bi se družbena lastnina z uvedbo kapitalnega trga lahko spremenila v kolektivno lastnino, slednje pa smo še pred kratkim imeli za nesprenjmljivo. Kolektivna lastnina pa ni po mojem mnenju nič drugega kot oblika privatne lastnine.

Vprašanje: Kaj bi se zgodilo z drugim temeljnim konceptom, s samoupravljanjem?

Mencinger: Z uvajanjem tako imenovanega integralnega trga in trga delovne sile pade tudi sistem samoupravljanja. Zakaj? Trg delovne sile lahko deluje, dokler zaposluje ljudi, dokler delavci iščejo zaposlitev in se zaposlujejo zaradi višjih osebnih dohodkov. Tudi gospodarske organizacije iščejo delavce, lahko si celo konkurirajo, s tem da ponujajo boljše

pogoje. V hipu, ko delavec postane samoupravljaec, postane tudi podjetnik. S tem ko postane podjetnik, mora začeti odločati o kombinaciji gospodarskih faktorjev. Če pa se proizvodnja zmanjša, mora delavec odločati, da bo odpustil samega sebe. To pa je nemoogoče pričakovati. Če pa delavec o tem ne odloča, če nekdo delavca odpusti, se koncept samoupravljanja, kakršen je uveden, zruši. Potem se samoupravljalci delijo na bolj ali manj enakopravne. In noben delavec, ki je odpuščen, seveda ne čuti, da je samoupravljaec, vsak se ima le za delovno silo.

Z uvedbo integralnega trga bi padel tako sistem družbene lastnine kot sistem samoupravljanja. Zato je razumljivo, da uvajanje reform v jugoslovansko gospodarstvo tako dolgo traja. Treba je uvesti nekaj, kar nas pelje, lahko bi rekli, nazaj v neko kapitalistično gospodarstvo.

Vprašanje: Bi bilo učinkovito?

Mencinger: Osebnostno si kapitalističnega gospodarstva prav nič ne želim. Treba pa je priznati, da je to edino učinkovito gospodarstvo. Učinkovitost temelji na zasebni lastnini produkcijskih sredstev. Mikulićeva komisija je opravila nepričakovano veliko delo, ko je startala z idejo, da so lastniški odnosi temelj sistema in osnovni problem vseh marksističnih družb in vseh nauk, ki temelje na marksizmu. Težava je v tem, da marksizem v bistvu pretirava s pomenom lastnine kot faktorjem izkoriščanja. Popolnoma namreč zanemarija lastnino kot generatorja gospodarske učinkovitosti, kar je lahko dokazati. Mislim, da je socialistično gospodarstvo (tako, kot ga pojmujejo sedaj) nemogoče reformirati tako, da bo po učinkovitosti takoj postalo enako kapitalističnemu gospodarstvu. Kakršnakoli reforma bo socialistično gospodarstvo nujno spremenila v neke vrste kapitalistično gospodarstvo. Poudarjam: neke vrste. Če bomo to spremenili, ne bomo takoj dobili švedske, ampak bomo dobili Evropo tridesetih let. Z

vsemi problemi, ki jih imamo v Jugoslaviji, od inflacije do zelo spregledanega problema brezposelnosti. Reforma bolj kot tako imenovane ideološke blokade, ki so več ali manj utišane, ovira dejansko ekonomsko stanje v jugoslovanskem gospodarstvu. Po skromnih izračunih bi kakršnokoli reforma pomenila, da imamo zaposlenih 30 odstotkov delavcev preveč, toliko jih namreč nič ne prispeva k družbenemu produktu. To je problem, ki bo verjetno najbolj oviral kakršnokoli reformiranje jugoslovanskega gospodarstva. Mislim tudi, da z zaupanjem in upanjem v drobno gospodarstvo pretiravamo, prepričan sem celo, da se je privatni sektor zelo navzel kriterijev in norm, ki veljajo v družbenem sektorju. Kakšne so te norme, vsi vemo.

Vprašanje: Eden naših večjih problemov je inflacija. So države, ki so jo sorazmerno hitro zmanjšale. Kako v svetu krote inflacijo?

Mencinger: Tehnično ni nobenega problema, kako obvladati inflacijo. Tako imenovana ortodoksna politika pravi, da ni treba nič drugega kot držati enako količino denarja. Torej: količino denarja držite nespremenjeno in inflacija se mora nehati. Tehnično preprosto je tudi pri tako imenovani hiperinflaciji (cene se v enem dnevu tudi podvoje). Hiperinflacija preneha takoj, ko zamenja denarno enoto. Problem je v tem, ali si kdo upa tvegati do te mere, da bo prišlo do hiperinflacije, nato pa to inflacijo praktično zadušiti. Inflacije med 200 do 1000 odstotkov letno še niso hiperinflacije, ne da se jih ustavi na omenjeni način. Boliviji se je to res posrečilo, potem ko se je odločila za politiko nobene količine denarja več. S tem pa je ogrozila državni proračun, vse rudnike in povzročila neznanse socialne probleme. Problem obvladovanja inflacije je pravzaprav socialni problem.

Vprašanje: Voditelji naših odjetih trdijo, da so osebni dohodki samo desetina, vse drugo so materialni stroški. Vaš oziroma Bajtov inštitut pa je nenehoma zoper povečanje plač.

Mencinger: Za posamezno podjetje to seveda drži. Toda v materialnih stroških tega podjetja so osebni dohodki nekega drugega podjetja, v materialnih stroških so tudi prispevki, ki jih podjetje plačuje, v teh prispevkih oziroma davkih so spet dohodki vojakov, zdravnikov itd. In v celotnem narodnem gospodarstvu sploh ni nič drugega kot samo dohodki. Če hočeš inflacijo ustaviti, moraš nekje začeti. Na primer pri osebnih dohodkih. Dostikrat slišim tudi pripombo: »Kaj boš govoril, da so osebni dohodki previsoki! Kot univerzitetni profesor imaš nižjo plačo kot čistilka v ZR Nemčiji.« Realna plača posameznika v neki družbi je praktično zelo malo določena z njegovo produktivnostjo, realna plača je določena s produktivnostjo celotne družbe. Ko povečujemo osebne dohodke, seveda za en mesec nekaj nadoknadimo, že čez dva meseca pa bomo z inflacijo padli na tisto raven, na kateri je družbena produktivnost celotne družbe. S tem torej nič ne dosežemo.

Vprašanje: Kaj bi rekli o programu bodočega predsednika ZIS Anteja Markovića?

Mencinger: Njegovega programa zaradi prezaposlenosti ne poznam v podrobnosti. Zdi pa se mi, da so nekatere reči težko uresničljive. Skeptičen sem glede povečanja izvoza. Marković očitno izhaja iz tega, da moramo doseči tolikšen priliv, če hočemo izplačati dolge. Dvomim tudi glede povečanja proizvodnje, bojim se, da se bo z zadolževanjem spet povečevala. Tuja plačilna sredstva morajo postati relativno vrednejša, kot so sedaj. To pa pomeni, da moramo zavirati domačo porabo. Praktično pa Marković ni mogel dati drugačnega programa, kot ga je dal. Hkrati razen njega ne vidim drugega človeka, ki naj bi se tega lotil.

V neobvezne premislek

Ima svet bolj bistre oči?

Ameriški časopisi pišejo, da je novi ameriški obrambni minister John Tower najbrž babjek in pijanec. Končno besedo bo povedal FBI. Zgornji stavek ni zapisan zato, da bi bralce prepričeval, kako ministri radi gledajo v kozarec in tekajo za krili, pisanje je samo dokaz, da zahodni svet pri ugotavljanju dejstev ne uporablja mističnih besednjakov. Reče bobu bob, kot je obljubil, ne pa tudi odkrito storil dr. Stipe Šušteršič, neodstopljeni vodja jugoslovanskih komunistov. 20. seja CK ZKJ je za nami. Poglejmo, kako jo je gledal in videl tako imenovani svobodni svet, prebivalci tistega dela zemeljske oble, ki pravijo tatu tat, ne pa oseba, ki si je začasno prisvojila motorno vozilo. Pri gradnji te podobe smo si pomagali z iztrganimi citati.

AP je recimo poročala, da se je tretji dan seje začel v znamenju dramatičnih razlik med partijskimi liberalci in privrženci trde roke, v prizadevanjih, da bi našli izhod iz politične in gospodarske krize, najhujše in najbolj nevarne po vojni. Britanska občila so poudarjala »neprecedne grozjane« admirala Petra Šimića o posredovanju vojske, Financial Times je v naslovu zapisal »Jugoslovanska vojska je izstrelila politični opozorilni strel«. Times pa je govoril o prikazni državljanske vojne v Jugoslaviji. Bonski General Anzeiger je šel k človeku, trdil je namreč, da je morda Milošević res tako častihlepen, da bi rad napredoval na položaj »drugega Tita«. Anzeiger pa je ob tem prepričan, da srbski vodja tudi na tem položaju ne bo mogel rešiti nobene od številnih problemov do roba bankrota prignane Jugoslavije. Pač pa po mnenju Nemcev vliva zaupanje neprizanesljiva analiza mandatarja za položaj novega ministrskega predsednika Anteja Markovića, ki bi hotel obupati deželni pomagati na noge v tržnogospodarskem oddelku za intenzivno nego. Komaj kdaj je kak komunistični politik tako odkrito povedal, da na svetu še noben socializem ni znal rešiti vprašanja gospodarske učinkovitosti. In da je moč biti kot jugoslovanski mizeriji le s svobodo, pluralizmom in trgom.

Zelo vplivni FAZ je zapisal, da je admiral Šimić govoril v pozni razsodnici in da JLA v politični bitki, ki pretresa deželo, ni nevtralna sila, ki bi si delala skrbi zaradi celote, marveč je stranka. Jugoslovanska generaliteta sestavljajo v največji meri srbsko usmerjeni ljudje, ki se čutijo zavezani srbskemu voditelju Miloševiću. Če bi vojska izvedla nasilen poseg, bi Jugoslavija za krajši čas postala neobvladljiva, nato pa bi razpadla. Partijsko vodstvo bi moralo Šimića zato takoj odstaviti. Dejstvo, da zato nima ne enotnosti ne moči, ne obeta Jugoslaviji nič dobrega. Vojske se je držal tudi Welt in se spraševal, ali misli JLA zapeljati s svojimi oklepniki v kolono desetisočev nemških, avstrijskih in italijanskih turistov.

Journal de Genève je videl v žarišču razprav večno nasprotje med Srbijo in drugimi republikami. Slednje da imajo natančen spomin in se spominjajo hegemonističnih težej, ki jih je ta nekdanja država imela do ostalih delov dežele. Ta sumničarja so močnejša kot kdajkoli, spodbujajo jih ambicije Sloboda Miloševića.

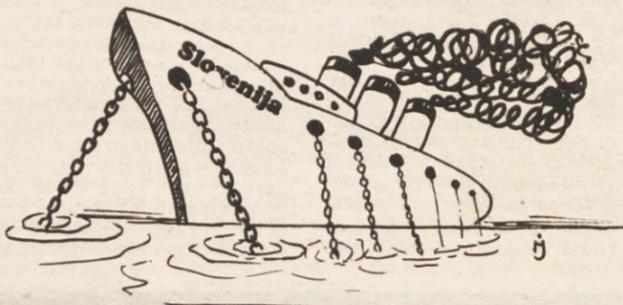
Tako kot Nemcem se je tudi italijanskim častnikarjem zdel najbolj zanimiv nastop jugoslovanskih vojakov. Za razliko od FAZ pa je Corriere della sera menil, da je mogoče iz besed admirala Broveta sklepati, da se bo vojska

zvrstila na stran reformistov v Sloveniji in Hrvaški ter da je govornik posredno obsodil nevarnosti, ki jih vsebuje politika srbskega vodstva. Rimska Republika je zadevo ocenila precej drugače. Po njenem pisanju je vojska potegnila demarkacijsko črto in zavzela srednjo pozicijo, generali da mire tako Miloševiću agresivnost kot Kučanovo hitenje k pluralizmu. Dunajski Standard je na 20. seji jugoslovanskih komunistov videl znake, da zna Miloševićeva zvezda počasi zaiti. Tako oktobra kot zdaj naj bi se namreč pokazalo, da Milošević nima večine med delegati.

Kar zanimivo, ali ne? Zahodni tisk je skušal brez olepšav odgovoriti na nekaj vprašanj, ki mučijo tudi 23 milijonov Jugoslovancev. Ta vprašanja so naslednja: Je v SFRJ mogoča prevlada Miloševićeve ali Šušteršičeve partijske frakcije in njima ustrezno preoblikovanje države? Kako se bo v tem največjem jugoslovanskem prepiru obnašala vojska? Je mogoče vojaški udar? Ali Jugoslavija lahko razpade na dva dela? Z državljansko vojno ali brez nje?

Jugoslovanski novinarji in komentatorji se na omenjena vprašanja nismo ravno trudili dajati najbolj jasne odgovore. Ti seveda še zdaleč niso lahki in razvidni. Nerodno pa je, da novinarji enega dela sveta lahko zapišejo, da je minister najbrž pijanec in babjek, jugoslovanska sedma sila pa tone v meglenih formulacijah o (recimo) neprimernih moralopolitičnih lastnostih subjektov javnega delovanja. Vendar se tudi na tem področju že nekaj dogaja, sicer ne bi mogel zapisati, kako upam, da viceadmiral Brovet vendarle ni Kučanu spustil vseh sicer.

MARJAN BAUER

Je invalid, ni invalid

Delo je ustvarilo človeka, z njim se potrjuje. Pravica do dela je danes ena temeljnih človekovih pravic, razumljivo pa je, da ni pravic brez dolžnosti. In če slednjih človek ne upošteva, se lahko kaj hitro zgodi, da ostane brez zaposlitve, socialne varnosti, skratka neobgleden, odvisen od drugih. Žal se marsikdo tega zaveše takrat, ko mu pritisnejo v roke delovno knjižico. Tako je bilo tudi v primeru Marjane Čadonič iz Žilj pri Vinici, 23-letnega dekleta, ki je sicer dobila službo — nastopiti bi jo morala 9. septembra 1987 — a je še vedno doma. Zakaj?

Marjanin zgovorni oče Jože razlaga takole: »Moja hči je uspešno končala šolo s prilagojenim programom v Črnomlju in se zaposlila v črnomljski IMV. Dve leti je bila čistilka, potem pa je delala pri stroju. Priznam, da je bila v IMV nedisciplinirana, da se ni dobro zavedala svojih dolžnosti, zato so jo v tovarni odpustili. Napisali smo prošnjo za zaposlitev v vinskih Novoteksu in dokaj hitro so jo sprejeli. Najprej naj bi delala kot snailka, potem pa morda opravljala tudi bolj zahtevna dela. Morala je iti le še na zdravniški pregled, ker pa je bila zdravnica v Črnomlju odsotna, so jo napotili v novomeški zdravstveni dom. Toda dr. Tatjana Gazvoda, specialistka medicine dela, in psihologinja sta ugotovili, da Marjana ni sposobna za delo in zato ne more dobiti zdravniškega priporočila; predlagali pa sta, naj gre na invalidski komisijo in se potem upokoji.

S tem sva se strinjala tudi midva z Marjano, toda začuden smo bili, ko sta invalidski komisiji 1. in 2. stopnje ugotovili, da je Marjana zmožna za delo. V obrazložitvi je pisalo, da pri moji hčeri ni invalidnosti. Splošne intelektualne sposobnosti so sicer v mejnem ni-

voju, vendar je za delo pomočnice pri stroju zmožna v polnem delovnem času brez neposredne nevarnosti za poslabšanje zdravstvenega stanja. Pritožili smo se na odbor za varstvo pravic pri Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v SR Sloveniji, a smo iz Ljubljane dobili odgovor, da našo pritožbo zavračajo, ker pri zavarovanju ni invalidnosti in zato ne izpolnjuje pogojev za uveljavitev pravic iz invalidskega zavarovanja. Po vsem tem sem se vrnil nazaj k dr. Gazvodovi in ji dejal, da je najbrž prišlo do nesporazuma, kajti zdravnica trdi, da Marjana ni sposobna za delo, invalidska komisija pa ravno narobe. Psihologinja jo je znova poklicala na pregled konec februarja, specialistka medicine dela pa mesec pozneje. Ne razumem, zakaj enomesečni razmik in takšno zavlačevanje.

Jože pravi, da se čuti prizadetega, ker je njegova hčerka še vedno doma. »Res je, da imamo doma kmetijo in da ima Marjana kaj delati. Lahko jo pohvalim, da postori vsa dela, toda skrbi me njena prihodnost. Sedaj ima še naju z ženo, kaj bo, ko naju ne bo več? Kdo jo skrbel zanjo? Če bi se zaposlila, bi imela pozneje s pokojnino vsaj kanček socialne varnosti. Toda kaj pomaga, če sedaj dobi zdravniško priporočilo, ko pa je delovno mesto, na katerem bi morala začeti delati pred poltrajnim letom, sedaj zasedeno! Možnosti za zaposlitev, ki jih je že tako in tako malo, pa je v Vini-

ci še manj, saj imamo le eno tovarno,« potarna Čadonič. Dr. Gazvoda iz dispanzerja za medicino dela v novo-meškem zdravstvenem domu pa strokovnega stališča osvetli še drugo plat primera Čadoničeve: »Marjana smo od vsega začetka želeli pomagati, vendar so psihološka testiranja pokazala, da ni kos zahtevam samostojnega dela. Vem, da je socialni problem, toda merila delovnih organizacij za sprejem na določeno delovno mesto so za vse kandidate enaka. V tej krizi, je zelo malo delovnih mest oz. jih tako rekoč ni, kjer bi lahko delala Marjana, in to iz čisto preprostega razloga: v kolektivih imajo že veliko svojih delovnih invalidov, ki jih nimajo kje zaposliti, ker je lažjih delovnih mest preprosto zmanjkalo. Ker se v času pubertete sposobnosti človeka spreminjajo, bomo Čadoničevu ponovno pregledali, da bomo ugotovili, če se je stanje izboljšalo. In če se je, ji bomo vsekakor poskušali najti zaposlitev. Vendar pa pri mojem pregledu ne gre za zavlačevanje, ampak sem ji bila pripravljena celo toliko pomagati, da sem ji odobrila izredni datum, tako da bo lahko prišla na pregled že čez dober mesec. Sicer je čakalna doba pri nas 4 mesece.«

Takšni sta torej dve plati primera Marjane Čadonič. Kakšna bo nadaljnja usoda tega dekleta, ni samo v njegovih rokah.

M. BEZEK-JAKŠE

Alojz Turk:

Škof, ki je podaril zadnjo srajco

Takrat je bilo za te stare domače župnije skoro dovolj duhovnikov, primanjkovalo pa jih je za novododelane po obširnih prostranstvih Makedonije in Sandžaka.

To stanje pa se je kmalu poslabšalo. Med albanskimi duhovniki se je po inteligenca in izobrazbi odlični župnik v Zjumu pri Prizrenu — p. Shtjefni Gječov-Kryeziu (Gečević), rojen 1873 v Janjevu. Napisal je mnogo znanstvenih razprav, a najvažnejše je njegovo delo o albanskem narodnem pravu, ki je izšlo pod naslovom Kanuni i Leke Dukagjinit. Bil je priznan v znanstvenem svetu. Škof ga je kot poštenjaka in delavnega duhovnika zelo cenil, toda konec oktobra 1929 so ga oblastniki službeno poklicali, naj se javi škofu v Prizren. Četudi se mu je to zdelo nenavadno, je odšel, a po dveh dneh so ga našli v gozdu ustreljenega. Seveda ubijalec oblasti niso iskale in niso nikdar pojasnile zločina. Zaradi tega so potem trije mladi albanski duhovniki v strahu za svoje življenje pobegnili v Albanijo. Škofija je tako izgubila kar štiri duhovnike, a župnije so potrebovale župnike. Rezerve seveda škof ni imel, pa je več let moral osebno upravljati bližnjo župnijo, kamor je vsako nedeljo pesačil po blatu in snegu ali vročini, da bi verniki imeli nedeljsko mašo in tolažbo ter da bi vkljub vsemu nasilju ne bili prepuščeni sami sebi. Verniki so bili seveda ponosni, da imajo škofa za župnika.

Škof je prosil na vse strani za duhovniško pomoč, vendar odziva ni bilo že zaradi jezika, še bolj pa zaradi nevarnosti.

GRADITELJ

Le malo župnij je imelo župnijske cerkve. V turških časih jih pač niso mogli graditi. Verniki so se zadovoljevali z ubogimi misijonskimi kapelicami. Zato se je škof Janez Gnidov

vec lotil gradnje. Iskal je dobrotnike na vse strani in seveda tudi pri papežu potkal za pomoč. Kljub težkim razmeram je zgradil vsaj deset cerkva in kapelic. Največje njegovo delo pa je bilo semenišče, v katerem je želel omogočiti šolanje domačim fantom, da bi tako ljudstvo imelo domače duhovnike, pa tudi druge intelektualce.

Pri tem delu mu je bil desna roka g. Branko Dorčić, ki se je bil odzval škofovemu povabilu in prišel na pomoč v škofijo, četudi je že imel svoj poklic. Kot strokovnjak je pomagal škofu pri gradnji semenišča, a obenem študiral privatno bogoslovje. Izpite je delal v Innsbrucku. Tudi kot duhovnik je ostal zvest in koristen škofov sodelavec vse do njegove smrti.

Med prvimi gojenci novega semenišča v Prizrenu sta bila tudi dva naša ožja rojaka: g. Ciril Bajuk, Novomeščan, in g. Ciril Fabjan iz Žužemberka, oba že pokojna.

Semenišče se je pod spretim vodstvom g. Dorčića lepo razvijalo in imelo do 40 gojencev. Seveda je bilo treba vse oskrbeti z obleko in šolskimi potrebščinami, ker so bile družine revne. Ravno so prvi gojenci prispeli do mature, ko je

nastala druga svetovna vojna. Zavod so zasedli Italijani in djaki so bili pregnani.

SLOVENSKI PRISELJENCI

Prebivalci južne Srbije so bili kulturno zaostali in ekonomsko nerazviti, saj so bili petsto let v turškem suženstvu, brez prave zveze z drugimi narodi. V balkanski in prvi svetovni vojni so silno veliko trpeli. Mnoga mesta in naselja so bila uničena. Po vojni pa se je pojavil nacionalni problem, ker je državni aparat želel vse te kraje posrbiti. Pri popisu prebivalstva so tamkaj priznali samo srbsko narodnost, Make-doncev niso niti imenovali. Albance so sicer priznali, a jim niso dali nobene šole v njihovem jeziku. Za časa turške okupacije je bilo nekoliko albanskih katoliških šol (cerkvenih), po osvoboditvi pa so vse te šole zaprli, ukiniti.

Da bi kraje posrbili in kulturno pa tudi ekonomsko dvignili, so oblasti začele naseljevati najprej Srbe in Črnogorce, potem pa še pripadnike drugih narodov, da bi se pomešali in pretopili v Srbijance. To je bilo razumljivo, ker je tamkaj, posebno na Kosovu, bila v srednjem veku velika Srbija s svojo kulturo in močno ekonomijo. Največjo moč in slavo je dosegla Srbija za časa Štefana Dušana Silnega, ki se je l. 1346 na drž. zboru v Skopju proglasil za carja. S tragično kosovsko bitko 1389 pa je začela razpadati in se šele po stoletnih bojih ponovno organizirala na področju sedanje Srbije. Na Kosovu so ostali

znameniti srbski kulturni spomeniki (partijarhija v Peči, manastiri Dečani, Gračanica in dr.). Sedaj so tamkaj Albanci v absolutni večini. Večina njih pripada islamu, le nekaj deset tisoč je katoličanov.

Pri tem raznarodovanju so morali sodelovati tudi slovenski priseljenci, begunci iz Slov. Primorja, poleg priseljencev iz Istre. Privabili so jih z lepimi obljubami. Obljubljali so jim raj na zemlji in seveda polno narodnostno ter versko svobodo. Celu cerkev in duhovnika so jim obljubljali, šolo in slovenskega učitelja. Organizirala sta to tragedijo za naš narod dva slovenska javna delavca: veliki župan dr. Baltič in tržaški advokat dr. Čok.

Večina slovenskih družin so naselili v napol razrušeni turški vasi Bistrenici, ki so jo preimenovali v Bistrenica, a Istrane z nekaj slovenskimi družinami so naselili v novozgrajeni vasi Dušanovac ob Dojranskem jezeru. Najhujši pritisk je bil na tiste v Bistrenici, v bližini Demir kapije. O lepih stanovanjskih hišah ni bilo sledu, pogoji za razvoj poljedelstva za naše ljudi obupni: vročina, pomanjkanje zdrave pitne vode in tropska malarija. O šoli niti sledu. A ko je škofu Gnidovcu na prošnjo obupanij priseljencev z velikimi žrtvami uspelo kupiti zgradbo za šolo in na svoje stroške dobiti slovenskega učitelja, so tega oblasti pregnale. Cerkev so res zgradili, a ne katoliško, ampak pravoslavno, četudi v vasi takrat ni bilo nobenega pravoslavnega. Ko pa

je škof kupil zemljišče za katoliško cerkev, so nastale vse mogoče težave s strani oblasti. Škof je bil zaradi tega mnogokrat pri oblastnikih v Skopju kakor tudi v Beogradu in trikrat osebno pri kralju Aleksandru. Povsod je dobil zagotovilo, da se bodo narodnostne in verske pravice Slovencev spoštovale in da bodo krajevnim oblastem naročili, naj jim ne delajo težav, ampak izdajo potrebna dovoljenja. Ostale so samo obljube. Še več, začele so nove šikane nad ljudmi.

Najprej se je začela pritajena propaganda, naj prestopijo v pravoslavlje in sprejmenijo (posrbijo) svoje priimke, pa bodo dobili celo državno pomoč. Ko ta način ni uspel, so začeli ljudi šikanirati s povabilom v štiri ure oddaljeno okrajno mesto Kavadar (sedaj Kavadarci) s kazensko grožnjo, če ne pridejo. Tam so jih zasliševali kot tuje agente in jim grozili, da jih bodo kot take pregnali nazaj v Italijo, k fašistom, in da naj se zavedajo, kaj jih čaka tamkaj!...

Ker škofove intervencije pri oblasteh niso pomagale, je večina obupala in prestopila (se prekrstila) v pravoslavlje in spremenila svoje priimke. Nekaj se jih je izselilo, a nekaj jih je vztrajalo. Ti so dočakali zadoščenje, seveda samo moralno.

DAVID PROTI GOLJATU

Škofu je krvavelo srce, ko je poslušal pritožbe naših priseljencev in doživljal ponižanja, ker danih svečanih obljub ljudem niso izpolnili. Vendar ni

kapituliral, veliko je molil in se postil in ponovno protestiral.

Zgodilo se je po umoru kralja v Marseillu. Takrat so oblasti zahtevale, da se morajo tudi v katoliških cerkvah opraviti žalne molitvene svečanosti. Maševanje ni bilo mogoče po takratnih kanonskih predpisih, ker je bil kralj pravoslavne vere. Škofovska konferenca je sporazumno z vlado določila, da se v katoliških cerkvah opravi žalna komemoracija trideseti dan po smrti, kakor je katoliška navada, pravoslavni pa bodo imeli liturgične svečanosti po svojih predpisih na štirideseti dan.

Katedralno cerkev v Skopju so na določeni dan napolnili zastopniki državnih civilnih in vojaških oblasti. Po opravljenih molitvah je škof v slovenskem škofovskem oblačilu imel nagovor, kakor mu je bilo narodeño. Govoril je mirno o tragediji nasilne smrti, o upanju na božjo pomoč, če bomo vsi izpolnili svoje dolžnosti... Govoril je seveda o upanju, ki nas tudi v taki tragiki krepi, z resnico o posmrtnem življenju.

Ko je to končal, je spremenil svoje obličje in zavzel pozno preroka. Poudaril je, kako mu je pok. kralj Aleksander ponovno obljubil svobodo in pravno varnost ter enakopravnost vseh katoličanov, tudi v južni Srbiji. Posebej so mu bile dane slovesne obljube za uboge slovenske priseljence v vasi Bistrenici, ki so, zapeljani z obljubami, zapustili domača ognjišča, a so namesto obljubljenih pravic našli samo nasilje in krivice. Po kratki pavzi je med mrtvaškim molkom končal: »Če zares spoštujete spomin pokojnega kralja, kakor zatrjujete, potem mi dovolite, da tem ponižanim rojakom zgradim cerkev in da se jim da tudi šola!«

V molku so se vsi razšli, a škof je zares dobil dovoljenje za gradnjo cerkve v Bistrenici. Slovenske šole pa tudi takrat ni bilo!

Tragedija verskega odpada in sramota spreminjanja priimkov se je končala prej, kot so računali nasilni šovinisti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Letnica — Skopska Črna gora

Semeništniki v Prizrenu

Verdun razkril nedrja

Razcvet tako v naselitvenem in populacijskem kot v kulturnem smislu je Dolenjska doživela v obdobju starejše železne dobe. Številne, višinske naselbine — gradišča in okoli njih razprostrjena gomilna grobišča so predmet raziskav že okroglih sto let, najdbe pa polnijo vitrine domačih in tujih muzejev.

V mlajši železni dobi se je življenje s prihodom Kelto v marsičem spremenilo (oborožitve in način vojskovanja, začetki denarnega gospodarstva, način pokopavanja itd.), vendar se je kontinuirano nadaljevalo na starih naseljih, utrjenih gradiščih. V zadnjih dveh stoletjih pr. n. št. pa se je tedanje prebivalstvo že vse pogosteje srečevalo s trgovsko vse pomembnejšo, vojaško močno in politično dobro organizirano rimsko državo.

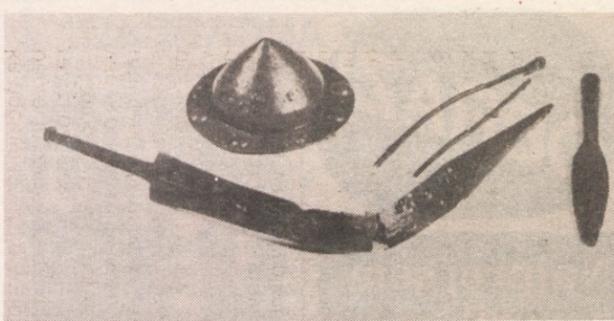
Do velikih sprememb je prišlo v zadnji polovici 1. stoletja pr. n. št., ko so politične razmere temeljito pretresle tudi ozemlje današnje Dolenjske. Domnevamo lahko, da je rimski okupacijski sunek, ki je bil pod vojskovodjem Oktavijanom — kasnejšim cesarjem Avgustom — naperjen proti Sisciji in Japodom (leta 35—33. pr. n. št.), prizadel tudi te kraje, saj je bil en del rimske vojske na prihodu iz Akvileje (Oglej) preko Notranjske v dolino Kolpe in proti Sisku, glavni vojni sunek pa je bil usmerjen iz Senja v centralno Liko in proti dolini Save. V letih 16, 13, ter 11 do 9 pr. n. št. so sledili pohodi vojskovodje in kasnejšega cesarja Tiberija, ki je podvrnil rimski državi vse ozemlje Panonske nižine do Donave. V teh letih je bila že opravljena tudi rekrutacija med domorodnimi Kelti. Naslednja, še obsežnejša, pa je sledila ob koncu 1. desetletja n. št., ko so se Rimljani pripravljali na boje v Germaniji, potem ko so v letih 6—9 n. št. krvavo zatrli upore na naših tleh.

Čas vojn in politične razdelitve je bil s tem, razen nekaterih upravnih sprememb, ki so sledile ob koncu 1. stol. n. št., končan, sledilo pa je obdobje gospodarskega in kulturnega razvoja. Gradnja cest in utrdb od njih, vojaških taborov in nato civilnih naselbin je utrdila rimsko oblast, to pa je bil pogoj za intenzivno romanizacijo dežele in prebivalstva, romanizacijo, ki je prodirala v vse pore tedanje družbe. Lahko bi rekli, da je sledil čas miru in razcveta, ki so ga za kratek čas vzemirili le Markomani z vpadi preko Donave. Proti njim je vojeval cesar Mark Avrel v letih 167—175 in 178—180 dve vojni.

V četrtem stoletju pa so se s posameznimi vpadi narodov iz step vzhodne Evrope že navajljale korenite spremembe. Pohodom Ostrogotov in Vizigotov so sledili Huni, prej celo dežela je bila dodobra uničena, naselbine razrušene, prebivalstvo pa zdestkano in razseljeno v težko dostopne višinske refugije. Pomembno mesto so v tem času z utrdbno Zidanem gabru nad Mihovim odigrali tudi Gorjanci. In potem, ko so se leta 568 ali 569 Langobardi preselili v Italijo, so v izpraznjen predalpski prostor pričeli prodirati in ga naseljevati alpski Slovani.

Antično grobišče na Verdunu je bilo odkrito spomladaj 1983 povsem naključno, pri oranju. Pravilni presoji pomena te najdbe, ki jo je odkril lastnik njive Jože Turk z Verduna, in obvestilo o njej, se moramo zahvaliti za vse najdbe, ki so sledile in ki si jih sedaj lahko ogledamo.

Območje na grebenu med dolinama Težke vode in Klamarja nosi zgovorno ledinsko

ime »Gomila«, površine, kjer leži antično grobišče, pa so v katastru imenovane »Za cesto«. Obe imeni nam kažeta na staro ljudsko izročilo, prvo označuje prostor za pokopavanje in navadno kaže na prazgodovinsko obdobje, drugo pa na neko zelo staro komuničacijo. V rimskem času je bil v veljavi običaj, da so se mesta mrtvih raztezala vzdolž cest, ki so vodile v mesta živih. Dage v resnici za neko staro pot, ki je vodila iz novomeške kotline v svet pod Gorjanci, dokazuje vrsta točk ob njej, ki so dokumentirane z najdbami iz arheoloških obdobij. Za izhodišče vzemimo prazgodovinski center z gradiščem in več gomilnimi in planimi žganimi grobišči na Marofu in v Kandiji in rimsko naselbino, ki je ležala nekje na območju Novega mesta, in njej pripadajoče grobišče na Beletovem vrtu, vodiča pa je verjetno preko Gotne vasi (gomilno grobišče), Črmošnjic (depojska najdba iz mlajše bronaste dobe), mimo grobišča na Verdunu, Sel pri Zajčjem Vrhu (prazgodovinsko gradišče Grac), Hrušice (prazgodovinske gomile in rimski napisni kamni), Gabrja (prazgodovinsko gradišče južno od cerkve sv. Martina), Suhadola (prazgodovinske gomile) proti Vrhpolju in Mihovemu, kjer govorimo o območju prazgodovinskih in rimskodobnih najdišč in kjer se je povezala s tako imenovano Laško (tudi Vlaško in Hrvaško) potjo, ki je vodila mimo kasnoantične utrbe na Zidanem gabru na Ravno goro na Gorjancih in je povezovala Dolenjsko z Žumberkom in dolino Kolpe. Nove arheološke najdbe na Žumberku kažejo, da je bilo to v določenih arheoloških obdobjih z Dolenjsko enoten kulturni prostor (antično grobišče v Gornji vasi na Žumberku).

Ze prva najdba na grobišču na Verdunu je pokazala, da so grobovi in pridatki v njih zelo plitvo pod rušo. Ogroženost zaradi oranja je bila velika in zato smo leta 1984 pričeli z zavarovalnim izkopavanjem. Omeniti moram izredno razumevanje lastnikov parcel, kjer se grobišče razprostira, Turkovih z Verduna, Murnovih in Bohtetovih iz Stopič in Gazvodovih iz Šentjošta.

Do jeseni 1988 smo raziskali okoli 1500 m² površine in odkrili 137 grobov. Grobišče je bilo v uporabi od zadnjih desetletij pr. n. št. do konca drugega stoletja, en sam grob, ki je nekoliko dislociran od ostalega grobišča proti zahodu (grob 67), pa je z novci datiran v zadnje četrletje 3. stoletja.

Ves ta čas je bil v uporabi žgan način pokopavanja — incineracija. Sežiganje so opravili na posebnem, za to namenjenem prostoru, imenovanem ustrina. Z nje so del pepela in ostanke sežganih kosti najpogosteje položili na dno grobne jame, včasih pa so za to uporabili keramične ali steklene posode. V funkciji žare se često pojavi lonc s cilindričnim in narebrenim vratom, steklena žara — olla pa je bila najdena samo v enem grobu. Oblika grobov in sestav pridatkov v njih je zelo različen, odvisno tako od časa kot od premoženja in socialnega statusu. Zaradi verovanja v posmrtno življenje so svojci položili pokojniku v grob popotnico s hrano in pijačo in druge predmete, ki jih je uporabljal v življenju.

V 1. stol. prevladujejo preprosti žgani grobovi različnih oblik in velikosti. V zahodnem delu grobišča je bila skupina v skalo vsekanih grobov, ki so v tlorisu merili le 30x40 cm, največji grobovi te skupine pa merijo skoraj 2x2 m (skupina grobov z orožjem). Nekoliko kasneje so začeli postavljati različne kamnite grobne konstrukcije, od grobov, ki so bili obloženi z neobdelanimi kamnitimi ploščami, včasih tudi s predelnimi stenami in krovnimi ploščami, grobov s kamnito oblogo iz lomljenega kamena, ki je bilo zloženo v tehniki suhega zidu, do grobov z zidano kamnito konstrukcijo. Domnevamo, da so bili grobovi na površju na nek način označeni ali pa da je bil del zidanih grobov viden. To je bil verjetno tudi vzrok, da je bilo precej grobov te vrste že v antiki izropanih. Na celotnem grobišču se razen v enem primeru grobovi ne prekrivajo.

Med pridatki prevladujejo keramični izdelki: bikonični lonci z izvihanim ustjem, lonci s cilindričnim in narebrenim vratom, eno- in dvoročajni vrči, skleda, čaše, skodelice tankih sten, pladenj, krožniki in skodelice iz terre sigillate, oljenke, narebrenne posode na nogi. Drugo večjo skupino pridatkov tvorijo okrasni ali nakični predmeti, ki so bili izdelani iz železa ali bronu. Po številu je med njimi največ bronastih zaponk — fibul, med katerimi je precej velikih noriško-panonskih s krilci ali dvema gumboma na loku, med manjšimi pa prevladujejo kolencaste. V nekaterih ženskih grobovih so bili najdeni posamezni okraski, ki so bili pritrjeni na pas, železne zaplestnice pa tudi bronasto ogledalo, perle ogrlic, okovje skrinjic za lepota, bronaste zajemalke. Pogosto so bile v grobove priložene tudi bronasti novci, s katerimi naj bi si pokojni plačali prevoz v onostranstvo.

Posebnost antičnega grobišča na Verdunu pa so grobovi z orožjem. V nasprotju s prazgodovinskimi obdobjem, ko je znak moškega groba oborožitve v njem, to v antiki ni bilo več pravilo. Vojaška služba je bila tedaj plačana, trajala je do 25 let, po upokojitvi pa je moral veteran orožje vrniti, saj je bilo last armade oziroma države. Upoštevat moramo, da so bili na antičnem grobišču na Verdunu pokopani pretežno staroselci, Kelti, ki so živeli pod večjim ali manjšim vplivom državne uprave in kulture. Na podeželju, odmaknjem od glavnih prometnih tokov in mestnih naselbin se je proces romanizacije prebivalstva širil nekoliko počasneje. Navezanost na domače kulturno izročilo je izrazito tako v materialnem kot tudi v duhovnem smislu. V nekatere grobove je bila priložena vojaška oprema, ki je bila v uporabi v rimskih pomožnih četah, tvorili pa so jo: železen meč — gladius, leseno kopje z železno ostjo na koncu, lesen, s kožo ali usnjem prevlečen ščit z železno grbo na sredini, železna čelada in nož, pri tem pa so bili meči v nekaterih grobovih po starem keltskem običaju obredno uviti. Dvojnost je še posebno izrazita pri keramičnih predmetih. V starejših grobovih, tako v ženskih kot v moških, smo našli grobe, prostoročno izdelane lonce z metličastim ornamentom, bikonične, na lončarskem vretenu izdelane lonce z izvihanim ustjem in druge, po tradiciji domače tvornosti in v domačih lončarskih delavnicah izdelane predmete, skupaj z importiranimi posodjem pretežno severnoitalskih delavnic: vrči, amforami, rdeče barvnimi kroglastimi lonci in terro sigillato — namiznim posodjem.

Steklenih predmetov je manj, saj je bila najdena samo ena žara, nekaj balzamarijev, dve časi in skleda. Med obsežnim gradivom v doslej raziskanih grobovih nismo našli nobene hišaste žare, ki so sicer za Dolenjsko, v tem času naseljeno s keltskimi Latobiki, dlakj značilen pridelek.

DANILO BREŠČAK

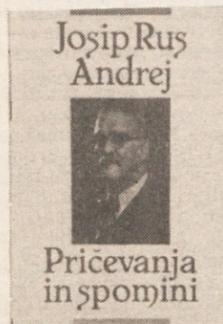
Obzorja

RUSOV ZBORNİK

Sokolsko gibanje je bilo pomembno za prebujanje in razvoj slovenske nacionalne zavesti, kar se je še posebej pokazalo v prelomnem času narodnoosvobodilnega gibanja. S sokolstvom je najtesneje povezano ime Josipa Rusa-Andreja, sodnika, filozofa, družbenopolitičnega delavca, enega od zgodovinskih voditeljev OF in graditelja avnojske Jugoslavije, osebnosti torej, ki je bila prisotna pri vseh pomembnih zgodovinskih premikih slovenskega naroda v zadnjem stoletju, od razpada avstroogrške monarhije, nastanka stare Jugoslavije, njene propada in nastanka nove.

Življenje, misel in delo tega pomembnega Slovenca v vseh njegovih življenjskih obdobjih razgrinja zbornik Pricevanja in spomini, ki je pred kratkim izšel pri Založbi Borec.

Knjiga vsebuje 101 dokument. Gradivo je razdeljeno v štiri dele. V prvem so natisnjeni Rusovi članki, zapisi, govori, poročila in podobno gradivo iz obdobja do leta 1945.

razgrinjajo pa misli o slovenskem sokolstvu, o demokraciji, o gledanjih na Viktorja Murnika, misli o filozofskih in družbenih vprašanjih ter Rusovo delovanje v Osvobodilni fronti. V drugi del so uvrščene razprave iz povojnega političnega delovanja, članki, pisma, osebni zapisi ter na koncu še razmišljanja o telesni kulturi in vzgoji v socialistični družbi. V tretjem delu so natisnjeni spominski zapisi in intervjuji, medtem ko so v četrtem zbrani zapisi in govori drugih o Rusu od njegovih življenjskih jubilejev in ob slovesu od njega. Zahtevno ureditev besedil je opravil Jurij Perovšek, ki je tudi avtor uvodne študije in pisec opomb.

M. MARKELJ

13 POGLEDOV

David Tasič, ki se je zapisal v spomin slovenske javnosti predvsem kot udeleženec slovitiga procesa proti četverici na vojaškem sodišču lani v Ljubljani, je sicer novinar s precejšnjimi izkušnjami. Sodeloval je pri več kot 30 jugoslovanskih časopisih, napisal lepo število novinarskih prispevkov, od člankov do komentarjev, in tudi nekaj odmevnih intervjujev z osebnosti različnih poklicev in usmeritev. 13 pogovorov, ki so se mu zdeli pomembni zaradi intevjuvanih osebnosti samih, njihovega prispevka k ustvarjalnemu življenju naše družbe in njihovega doprinosa k demokraciji, je avtor zbral in dal natisniti v knjigi Demokracija — duh iz steklenice, ki je ob koncu lanskega leta izšla v samozaložbi.

Med intevjuvanci najdemo nedvomno zanimive osebnosti, ki so pomagale ali pa še pomagajo s svojimi svobodnimi pogledi na probleme naše družbe duhu demokra-

NA MEJI MED BESEDO IN MOLKOM

Rade Krstič je mladi literat, in čeprav se podpisuje z neslovenskim (srbskim) imenom, piše slovensko poezijo in prozo. Slovensko pa ne samo po besedah, ampak tudi po duhu, zato pišemo o njem kot pravem slovenskem avtorju, ne pa kakšnem, ki se je pač odločil pisati v slovenskem jeziku. Še več, Krstičeva slovenščina je tako tenkočutna in izpiljena, da bi se je lahko pri njem učil prenekateri pristni rojenec sončne strani Alp in med temi marsikdo, ki se ima za boljšega sukcalca literarnega peresa. Krstič se tudi čedalje bolj uveljavlja; v revijah redno objavlja svoje pesmi, piše tudi prozo, izdal pa je že dve pesniški zbirki:

Vrememar in Antigona. Slednja je izšla pred kratkim pri Državni založbi Slovenije, v zbirki, ki jo ureja Kajetan Kovič. S knjigama je Krstič še bolj utrdil svoje ime med predstavniki najmlajšega pesniškega rodu na Sloven-

Pesnik sam pravi, da je z zadnjo zbirko, Antigono, sklenil neko obdobje v svojem literarnem snovanju. V njej je skušal »prikazati svet mita na meji med besedo in molkom, meji tistih dveh svetov, ki pesniško strukturo in pesnikovo senzibilnost razseljmeta na to in ono stran, da lahko zažari prava beseda in se vzpostavi pravi ton ali pa kakšna druga posebnost na tistem polju, kjer se pesem (z)godi in uredničuje«. V Krstičevem pesnjenju je zaznati neke prvine tako imenovanega postmodernizma, prepreženega z ostanki modernizma šestdesetih in sedemdesetih let. Ko pa poskušamo pesmi razbrati iz njih samih, se pokaže, da je pesnik še kako samosvojen. Je nad svetom, ki ga upesnjuje, a ob tem nekako začuden: to ni več svet, ki ga je moč posnemati, temveč set nanovo sestavljenih pomenov, ki niso ničemur zavezani. Osrednji motiv, če je o motivih v Krstičevi poeziji sploh mogoče govoriti, je »kompleks« Antigone, torej nekaj, kar je vzeto iz antične drame in se, nanovo presnovljeno, godi v pesnikovem razmišljanju in skoz njegove pesmi za nas, bralce. O Antigoni tragičnejši govori cikel Deset tragiških sone-
tov.

I. ZORAN

LABODOVA PESEM

Z romanom Labodova pesem, ki je lani izšel pri Mladinski knjigi v zbirki Nova slovenska knjiga, je Marjan Rožanc najverjetneje zaključil svoj pripovedni ciklus o ljubezni. Naslov romana ima dvojni pomen: označuje vsebine knjige, hkrati pa nakazuje njen zunanji okvir, pistoljev položaj do lastnega ustvarjanja. Labod je zapel in umrl.

V prejšnjih Rožančevih romanih, katerih osnovna tema je ljubezen, se to usodno čutenje izkazuje kot najbolj avtentično človekovo stanje, v katerem se človeku v tem razkrojenem in zideologiziranim svetu še daje sveto. V Labodovi pesmi se skozi pripoved o ljubezenski avanturi starajočega se junaka s 30 let mlajšim dekletom ter začasnim haremskim življenjem z ženo in ljubico razkriva, da je ljubezen zavezana predvsem sama sebi, konkretnemu danjaju in jemanju ter zato minljivo uredničevanje svetosti.

Zabeleženo

IZ SPOMINOV

Milan Šega, publicist in pisatelj starejše generacije, se bolj poredkoma oglasi s svojimi knjižnimi novostmi, ob koncu lanskega leta pa je Državna založba Slovenije izdala zbirko njegovih kratkih proznih del pod skupnim naslovom Slomskov trg.

Gre za izbor šestih spominsko zasnovanih črtic in novelet, v katerih pisatelj na subtilen način izpisuje spomine na življenje v predvojnem Mariboru. Ne gre za memoarsko literaturo, marveč za pristno literaturo, saj ob avtobiografskem ozadiju iz nekdanjih mladostnih doživljanj, doživljaj in videnj

ustvarja samostojen literarni svet, ki so mu spomini le izvor in spodbuda za zapisovanje notranjih občutkov, reminiscenc in čistih literarnih fikcij. Šegovo potovanje skozi mladost je napisano v izbrusenem slogu. Knjiga torej, ki zahteva nekaj več zbranosti pri branju, a to zbranost tudi poplača.

GLASBENIKI

Zbirka leksikonov Cankarjeve založbe, ki so se uporabnikom priljubili zaradi praktične oblike in področne razvrščenosti, se je z nedavnim izidom Glasbenikov zaokrožila na 20 naslovov. O njihovi uporabnosti in priljubljenosti med drugim pričajo številne nove izdaje posameznih zvezkov, kot so Kemija, Literatura, Geografija, Fizika.

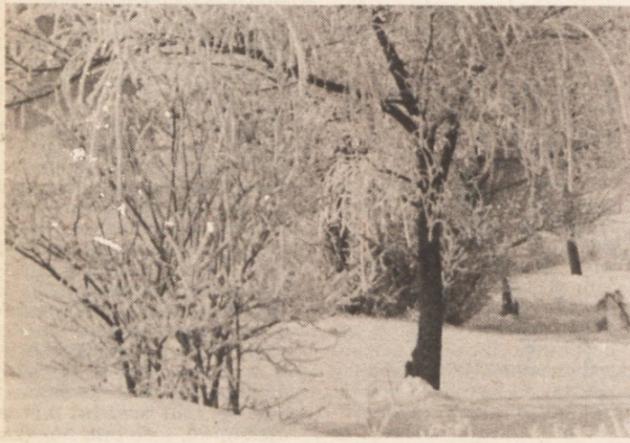
Zvezek Glasbeniki se področno navezuje na leksikon Glasba (natisnjena je že 3. izdaja), njegova posebnost pa je, da je delo našega avtorja. Leksikon je pripravil Kresimir Kovačević, ki je v pregled, glasbenih ustvarjalcev iz vsega sveta uvrstil tudi glasbenike jugoslovanskih narodov in narodnosti, torej imena, ki jih v velikih tujih glasbenih leksikonih ne najdemo, a so za nas vsekakor pomembna. Leksikon obsega 2000 gesel.

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolgaletno javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povesti, že pošte-no odslužili svojo kazen, izmišljeni.

»Ubil me je z nožem«

Ura je bila že krepko čez polnoč, ko je v stanovanju preiskovalnega sodnika zagrebškega vojaškega sodišča zazvonil telefon. Glas bo žici je sporočil, da je bil v Beli krajini blizu kasarne ubit vojak, tako da se je sodnik nemudoma podal na pot. Okoli osme se je že pričel ogled mesta zločina. »Vreme je bilo hladno, na srečo še brez snega. Na asfaltni poti, kake 3 kilometre od vojašnice, smo našli večjo mlako krvi, sledovi so bili tudi na bližnjem kanalu,« je med drugim takrat v svoj notes zapisal vojaški preiskovalni sodnik. S pomočjo navzočih prič je bil dogodek prejšnjega večera kmalu dovolj pojasnjen, tudi najdeni sledovi so bili dovolj očitni, tako da je bilo delo preiskovalcev sorazmerno hitro končano.

Dvajsetletni Tomaž je bil usodnega večera v jedilnici kasarne, ko sta k njemu prišla Rade in Jovo ter ga povabila, naj gre skupaj z njima v mesto. Vedel je, da je Jovo tistega dne dobil nekaj denarja, zato se ni pustil prositi. Uredil je jedilnico, nato pa se je oblekel in vtaknil v žep tudi kuhinjski nož, da bi pač, če bi bilo potrebno, poravnal račune z nekim Bosancem. Tako je Tomaž govoril na kasnejši obravnavi, medtem ko je na prvem zaslišanju priznal, da je nož vzel s seboj zaradi Radeta, s katerim sta se že pred časom sprla in mu je ta grozil, da bo obračunal z njim. No, naj bo kakorkoli, vsi trije so nato brez dovoljenja ušli iz kasarne do mesta in se tam ustavili v restavraciji. Naročili so tri litre vina in jih tudi popili, zaužiti alkohol pa je na Radetu očitno pustil največ posledic. Še v restavraciji je prišel v kar nekaj sporov s tamkaj sedečimi gosti, enemu je celo ukradel zapetno uro in jo kasneje šele z Jovininim posredovanjem vrnil oškodovancu; ob izhodu iz lokala je brez razloga udaril po obrazu dva starejša moška, naposled se je Tomažu in Jovu le uspelo izvleči ga iz restavracije. Podpirala sta ga vsak z ene strani, po kakih 160 metrih hoje pa so srečali krajana, ki jih je opozoril, da je nekdo od njih izgubil kapo. Bila je Radetova. Slednji je v tistem času, očitno močno pod vplivom alkohola, pričel iskati preprič prijatelje, ko pa mu to ni bilo dovolj, je Tomaža udaril v

obraz. Ta je udarec vsaj navidezno mirno prenesel, rekoč le: »Videli se bomo jutri v jedilnici,« in se odpravil po kapo. Radetu se je očitno še hotelo prepričati, odkolovratil je za Tomažem in ga znova hotel napasti. To ga je stalo življenja. Tomaž, sedaj že očitno razburjen, je segel v žep po nož in z njim kar petkrat zabodel Radeta. Pri enem od sunkov je nož prodril tudi v osrčnik in srčno mišico, zaradi česar je Rade kmalu po dogodku umrl. Le toliko je bil še pri sebi, da je Jovi, ki je hotel obračun preprečiti tako, da je med oba vrgel vojaški plašč, izustil: »Ubil me je z nožem«. Nato je padel po cesti.

Tomaž je po dogodku odšel proti vojašnici, ni se zmenil za Jovine klice. Med potjo je nož skrnil nekam pod most, nato pa se javil dežurnemu oficirju in mu povedal, kaj je storil. Razumljivo, da so ga takoj pripravili. Jovo je tačas ustavljal prvi avtomobil, ki je pripeljal mimo in Radeta odpeljal v zdravstveni dom, vendar ni bilo več pomoči. Kasnejša analiza krvi pokojnega je pokazala, da je imel v sebi preko 2 promila alkohola.

Sodna obravnava pred senatom novomeškega okrožnega sodišča je bila čez slabih pet mesecev. Znova se je pokazalo, da sta bila Tomaž in Rade vse do tistega večera prijatelja, kar se je navsezadnje najbolje pokazalo v Tomaževem vedenju, ko je ves večer miril in brzdal vinjenega sovojak ter preprečeval, da se ni zapletel še v kak hušji spor ali spopad z gosti v restavraciji. Prav tako sodišče ni moglo prezreti, da je bil brez vzroka napaden, izzvan in zmerjan, tako da mu je senat po daljšem posvetovanju izrekel 3 leta zapora. Kazen je Tomaž služil v KPD Dob. V tem času napisal tudi nekaj zahtev za izredno omilitev kazni, sklicujoč se na bolehna starša; oče naj bi imel raka, mati pa srčne težave. Vrhovno sodišče Slovenije je vse zahteve zavrnilo, zato pa je bila komisija pogojni odpust pri republiškem sekretariatu za pravosodje in občno upravo milejša. Tomaža je, dobro leto preden bi mu potekla celotna kazen, izpustila pogojno na svobodo.

OBRAZI

Najprej sem govoril kočevarsko

»Dolina je bila včasih polna življenja. Ob Divjem potoku ali Črmošnjici, kakor mu pravijo sedaj, so se vrteli mlinci in žage, pa tudi v okoliških vaseh med Rigljem in Rampoho je bilo vse obdelano. Sedaj tam, kjer je bila včasih vas Srobotnik, raste gozd, pa tudi v vaseh ob cesti, v Starih Zagah, Občicah in Kočevskih Poljanah življenje komaj še tli. Teško bi tukaj našli dekleta, starejšega od osemnajst let, saj vse posrka dolina ob Krki, pa tudi mladi fantje so že redkost.« Tako pripoveduje upokojenec Milan Pribanič, ki z ženo Marijo in enim od vnukov živi v Občicah, tik pod gozdom, ki je prerasel nekdanje košenice in njive Srobotnika. Žena Marija je domačinka, rojena prav na kraju, kjer stoji sedaj nova Pribaničeva domačija, pa tudi za Milana bi lahko rekli, da je domačin, saj so ga prinesli v dolino, ko je bil star šele en teden. Rojen je bil v Zagrebu leta 1932, vendar se ga je mati že na poročniški postelji odvedala in skrb zanj je prevzela že priletna žena Marija Palezer iz Poljan, Kočevarka po rodu.

»Najprej sem spregovoril seveda kočevarsko, tako, kot se je govorilo doma in v bližnji okolici, šele pozneje sem se v stiku z drugimi otroki naučil tudi slovensko. Vsi smo bili nekako dvojezični in smo se kar dobro razumeli med seboj. Nekaj let sem obiskoval tudi osnovno šolo v Poljanah. Potem pa je prišla vojna in življenje v dolini se je zelo spremenilo. Velika večina Kočevarjev se je preselila na nemško stran, tukaj pa so nekaj časa

gospodarili Italijani. Tako smo hodili v italijansko šolo, dokler partizani niso Italijanov pregnali iz doline. Otroci, ki smo še ostali, smo bolj ali manj redno obiskovali partizansko šolo na Trnju. Partizanka Lizika nas je poučevala v slovensčini, starejši pa smo se tudi že urili v partizanskih veščinah in se podajali na manj zahtevna kurirska pota. Vsa dolina je kar vrela od partizanske aktivnosti. Tukaj so bila skladišča, delavnice, kurirske in radijske postaje. Moški so v glavnem pomagali pri transportu ali so odšli v partizane, ženske in dekleta so prale za Bazo in za bolnišnice na Rogu nabirale zelenjavo, otroci pa smo pomagali po svojih močeh. Dostikrat smo se znašli tudi v navzkrižnem ognju in ob večjih hajkah smo bežali v zavetje gozdov. Takrat so ponavadi tudi zagorele opuščene kočevarske vasi.« Tako se Milan in Marija spominjata tistih čudnih časov otroštva, ko za pravo otroštvo pravzaprav ni bilo časa. Vojna je bila enako kruta do vseh, vsem je vzela mir in toplino doma in jim dajala nove naloge, ki so jih morali izpolnjevati. Milanu in Mariji je mlado življenje dostikrat viselo na tistih nekaj milimetrih, ki so jih zgrešile sovražne krogle, ko so kot razdraženi sršeni sikale mimo njihovih glav. Vsi niso imeli take sreče, več mladih fantov iz doline je za vedno ostalo na partizanskih položajih. Tudi Marijin brat Gustelj je ostal na Krimu.

Po vojni je tudi Milan odšel iz doline v Novo mesto. Tam se je izučil za avtomehnika, bil nekaj časa sofer osebnega avtomobila na starem okraju,

potem pa tovornjaka pri Pionirju. Ker si je želel ogledati svet, vabil pa je tudi boljši zaslužek, je kmalu presedlal na mednarodni promet pri Avtu Kočevje. Vozil je po celi Evropi in se vmes vračal v svojo dolino, kjer sta si z Marijo ustvarila družino. Bil je to težko prislužen denar, daleč od doma in otrok. »Otroci so se že kar spraševali, kaj je to za en stric,« pravi Milan, »saj me skoraj nikoli ni bilo doma. Zato sem s tem prenehal. Zaposlil sem se pri gozdarjih, kjer sem z avtobusom prevažal delavce. Dolga šoferska leta pa so pustila posledice. Takrat šoferji na kamionih nismo imeli nobenega ugodja. Pozimi je v kabinah pihalo in bilo je mrzlo, poleti prevroče. Danes imajo to veliko bolj urejeno. Meni je zaradi tega odpovedala hrbenica in sem se moral upokojiti.«

Milan je pri krušni materi kot dojenček našel toplino dom. Res ni bilo obilja, odrasti je moral, kot sam pripoveduje, ob kozjem mleku in močniku. Vendar je tudi v njem, kar je povsem naravno, dolgo tlela želja, da bi izvedel, kdo je bila njegova mati. Ta želja se mu je pred leti po dolgotrajnem poizvedovanju le uresničila. Potrkal je na vrata stanovanja v Zagrebu in odprla mu je starejša gospa. Povedal ji je, da je njen sin. Sprva kar ni mogla verjeti, vendar je imel neizpodbitne dokaze. Potlačil je prvo razočaranje in svojo pravo mater končno le lahko pripeljal pokazat njenim štirim vnukom, Marijinim in Milanovim otrokom. Pokazal je globoko razumevanje za materin položaj, ki si kot revna služkinja v gosposkem Zagrebu res ni mogla drugače pomagati. Tudi to, da se pozneje ni nikoli zanimala za svojega otroka, ji je odpustil. Kmalu po srečanju s sinom in njegovo družino je mati v Zagrebu umrla.

Včasih, ko se med sabo pogovarjata kaj zaupnega, Marija in Milan še vedno uporabljata kočevarsko govorico. Njuni otroci in vnuki se takrat začudeno spogledujejo. Tuja govorica jim udarja na ušesa kot odmev davnih, za vedno minulih časov.

TONE JAKŠE

Se bo pluralistični eksperiment posrečil?

Pretekli teden sta črnomaljski občinski konferenci mladine in Socialistične zveze pripravili javno tribuno o aktualnih vprašanjih političnega pluralizma v naši državi. Gosta tribune, podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj in predsednik izvršnega odbora Slovenske demokratske zveze (SDZ), dr. Dimitrij Rupel, sta na poljuden in marsikdaj tudi duhovit način odgovarjala radovednim črnomaljcem ter osvetlila marsikateri manj znani dogodek.

VSE POČNEMO S PAMETJO

Doslej smo imeli v Sloveniji zelo malo izkušenj in veliko težav s pluralizmom, to pa predvsem zaradi tega, ker v starejši zgodovini ni bilo pravih možnosti, v novejši zgodovini pa je bilo vprašanje pluralizma potlačeno. Prav pluralizem pa je za Slovence izrednega pomena, saj živimo v državi, ki ji je pluralizem prirojen, in če hočemo ščititi svoje nacionalne interese, se ga moramo učiti tudi na jugoslovanski ravni. Slovenska politika pozna danes nekaj elementov pluralizma, ki tudi v preteklosti niso bili neznani, le da jih ni priznavala. To so na primer Odbor za varstvo človekovih pravic, Slovenska kmečka zveza, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratska zveza in gibanja v ZSMS, sredi tega meseca pa je napovedala ustanovitev še Socialdemokratska zveza. Res, da so med temi grupacijami tudi napetosti, ki pa jih moramo jemati kot produktivne je poudaril Rupel. Hkrati upa, da se bo eksperiment vrnitve v naravne pogoje političnega življenja v Sloveniji posrečil. Politični pluralizem

je namreč naravni pojav v politiki razvitejših družb.

Slovenski pluralizem je v nekaterih predelih Jugoslavije sicer naletel na odobravanje, slišati je celo predloge, naj bi imeli stranke za vso državo, vendar bi se to izrodilo v strankarski sistem brez upoštevanja nacionalnosti. Sicer pa je tudi vprašanje, kako bi lahko že sedaj funkcioniral pluralizem v vsej državi, ko so na jugoslovanski sceni povsem drugačni politični, socialni, nacionalni pogoji kot v naši republici. Proti vsejugoslovanskemu pluralizmu in strankarstvu govori tudi teza o modelu socializma, ki ga propagira lider Slobodan Milošević, ki mu je najbližje prakomunistični, monocentristični, realsocijalistični način razmišljanja. Milošević se ostro postavlja proti tipu socializma, ki ga zagovarja slovenska Zveza komunistov z Milanom Kučanom na čelu, tudi zato, ker naša partija priznava pluralizem. Toda, kot je dejal Žakelj, Slovenci zaradi tega nimamo slabe vesti, saj vse, kar delamo, počnemo s pametjo, strpnostjo in spoštovanjem do zgodovine. Poleg tega tudi tuji dopisniki, s katerimi se je pogovarjal Rupel, s simpatijo gledajo na dogajanja oz. spremembe v Sloveniji, tako da lahko z gotovostjo rečemo, da ta model socializma dobiva tudi pri njih podporo. Veliko podjetnikov ob italijanski meji celo čaka, da bi investirali v Slovenijo, ker se jim zdi neko področje tem bolj varno za naložbe, čim bolj se razvija pluralizem. Če se bodo stvari razvijale v to smer, bo lahko Slovenija postala tudi s pomočjo politične ureditve gospodarsko trdnejša.

Res je, da Slovenci močno burkamo ravnotežje v Jugos-

laviji. Vendar je Rupel dejal, da ni proti, če bi imeli v republikah različne sisteme. Če si to lahko privoščijo tako zaostala država, kot je Indija, zakaj ne tudi Jugoslavija? To je seveda za marsikoga v naši državi nesprejemljivo, toda po Žakljevem prepričanju bo Jugoslavija slej ko prej morala priznati, da heterogenost zahteva tudi različnost in politični urejenosti. Takšnih razlik, kot so pri nas, namreč ni mogoče poenotiti. Samo za primer: Slovenija je zrela za prehod na tržni način funkcioniranja, Kosovo pa je še daleč od tega. Toda glede na razlike, ki so v Jugoslaviji, je že danes težko delati in bo vedno težje, ker naša država zamuja za Slovenijo. Rupel se zaveda, da so odnosi napeti, vendar svetuje, da smo pri obrambi svojih specifičnih interesov odločni.

SLOVENIJA ŠE NI ZRELA ZA STRANKE

In kako bi lahko v socializmu shajali s parlamentarno demokracijo, je zanimalo Čr-

nomaljce. Po Ruplovm mnenju ni ne zakonskih ne političnih osnov, da bi v Sloveniji ali Jugoslaviji imeli parlamentarno demokracijo. Prej je potrebno postoriti še vrsto drugih stvari. Med drugim tudi to, da bi se v perspektivi SZDL morala razpustiti, ker je naslednica OF, ki pa je nastala iz izrednih pogojev. V pogojih normalne demokracije je Socialistična zveza kot koalicija odveč. Za normalno demokracijo je namreč naravno, da se morajo vsi boriti za oblast, dobi pa jo tisti, ki je najbolj sposoben. Danes pa imajo pri nas oblast vsi, vsak po malem.

Vsi so si bili edini, da je SZDL podaljšana roka partije. Toda SDZ deluje v okviru Socialistične zveze. Kakšen pluralizem je potem to? Žakelj je pohvalil, da po prihodu SDZ v SZDL slednja pridobiva na pluralizmu. Rupel pa je priznal, da so, ko so pisali program, razmišljali, ali naj gredo v Socialistično zvezo ali ne. Spoznali so, da morajo iti v to družbenopolitično organizacijo iz nujne, ker drugače ne bi mogli delovati, ilegalci pa tudi niso

želeli biti. Sicer pa imajo v Slovenski demokratski zvezi malo razlogov za zaupanje v SZDL, saj je predsednik republiške konference, ki je še vedno na čelu te organizacije, pred slabima dvema letoma prav Rupla klical na odgovor kot urednika 57. številke Nove revije.

Čez dober teden napovedujejo ustanovitev svoje stranke v Sloveniji socialdemokrati. Rupel je poudaril, da so z njimi sicer prijatelji, vendar socialdemokrati ne razumejo določenih problemov na isti način kot v SDZ. Prepričan je namreč, da v Sloveniji še niso zrele razmere za stranke, organizacije, ki se bodo bojevale med seboj na koherentnih temeljih. Najprej je potrebno spremeniti statut SZDL, ustavo, zakonodajo, šele potem bo na vrsti moderna demokracija. Socialdemokrati pa ne mislijo tako. Toda za zdaj ima škarje in platno še v rokah Socialistična zveza, čeprav Rupel ni prepričan, da je to tudi prav. Sicer pa socialdemokrati to, da rečejo, da so stra-

nka, ne pomaga veliko ker se kot stranka ne morejo registrirati. Kaj pa radikalci pri nas? Je bil to samo vpludnostni obisk ali se želijo vrniti v naš politični prostor? Rupel je dejal, da razume mladince, ki podpirajo radikalce, predvsem pa njihove napredne ideje, saj se zavzemajo za abortus, ločitev zakona v Italiji. Prav je tudi, če mladinci menijo, da je potrebno za vstop v Evropo izkoristiti vse, se oprijeti vsake bilke, in so bili zato pripravljivi ponuditi roko tudi radikalcem. Sicer pa se po Ruplovm mnenju radikalci radi kažejo predvsem v sredstvih javnega obveščanja in tudi nimajo nobenih posebnih načrtov v naši notranji politiki.

BOMO ZNALI BRANITI PRIDOBITVE DEMOKRACIJE

Kot ima SDZ zapisano v svoji programski izjavi, nepopustljivo vztraja pri suverenosti slovenske države, toliko bolj, ker je bila ta suverenost že večkrat postavljena pod vprašaj. Med drugim lani poleti ob sojenju četverici v Ljubljani. Sicer pa je s suverenostjo tako kot z nosečnostjo, je v prispodobi dejal Rupel: ali je ali je pa ni. Nečesa vmesnega ni. Torej suverenosti v Sloveniji ni, čeprav ne bomo pozabili, da hočemo postati takšna država. Žal včasih tudi popustimo. Tako na primer pri ustavnih amandmajih, kjer smo zagotovo poklekli tudi zato, ker pritisk javnosti ni bil dovolj velik. Za marsikaj, kar je šlo v naši republici narobe, si je po Ruplovih besedah kriv narod sam. Tako se je vprašal, kdo je pravzaprav odstavil Staneta Kavčiča. »Sami, ker ga javnost ni znala braniti. Pa danes, bomo sposobni braniti pridobitve naše demokracije ali ne? Za vso slovensko nesrečo ni kriv jug države. Ni toliko pomembno, kaj drugi počnejo z nami, ampak predvsem, kaj delamo sami s sabo. In že od druge svetovne vojne zelo grdo ravnamo sami s seboj,« je zaključil svoje misli dr. Dimitrij Rupel. Seveda bo pri razvoju demokracije in pluralizma v Sloveniji potrebno še veliko strpnosti pa znanja in treznih glav.

M. BEZEK-JAKŠE

Viktor Žakelj in Dr. Dimitrij Rupel (v sredini) na javni tribuni v Črnomlju

Vse večji čistilci zlata

Japonci so ponoreli za zlatom — Cene so močno padle — Zlati lističi tudi na izbranih jedeh

V nekaterih izbranih japonskih restavracijah posujejo povrh svojih specialitet tanke zlate lističe. Izbirčni gostje si lahko naročijo suši, slovito jed iz surove ribe, posuto z drobnimi zlatimi lističi. In podobno so na voljo zlate omelete, zlate testenine, zlati curry, zlati sladoleđ in celo zlata kava namesto črne. Skratka, kuhinje izbranih lokalov so v znamenju žlahtne kovine, ki zadnje čase ogreva japonska srca z velikim žarom.

»Mnogi gostje naročijo zlati suši ob posebni priložnosti, kot je, denimo, praznovanje opravljene diplome in podobno,« razlaga Seiichi Omura, šef, kuhinje v restavraciji Inahozushi, kjer so kot prvi začeli srečati s temi nenavadnimi jedmi. Cena za porcijo zatega sušija je seveda primerna imenu. Za nekaj grizljajev je treba odšteti 246.000 din. Kljub zabeljeni ceni, prodajo po tri do štiri porcije dnevno.

rovan in vse do leta 1968 je celo veljala prepoved zasebne prodaje in trgovanja z zlatom. Zatega nakita skorajda ni bilo mogoče videti, in najbogatejši Japonci in aristokracija so se ponašali z njim. »Zlato je bilo luksuzno blago, ekstravaganca pri družbeni sovražnik številka 1,« si spominja preteklih desetletij direktor japonskega zlatarskega združenja, Shigeru Waku.

Ekonomisti ugotavljajo, da je sedanja zlata mrzlica posledica borznega poloma oktobra 1987. Japonci so obrnili hrbet nakupu delnic in svoje prihranke, ki so ogromni, celo najvišji v vsem svetu, raje vlagajo v nakup zlata kot najbolj zanesljiv način varčevanja. K nakupu močno spodbujajo tudi cene. Leta 1980 je gram zlata stal 6495 jenov, lani pa samo 1700 jenov. Ob takih cenah je zlato postalo marsikomu dostopno.

Strokovnjaki ocenjujejo, da se je v zasebnih rokah nakopilo že blizu 1000 ton zlata, kar je presenetljivo veliko, če vemo, da ob koncu zadnje vojne na Japonskem zlata v zasebni lasti skorajda ni bilo.

MIM
(Vir: Time)

Varčnejši WC

Manjša poraba vode straniščih na izplako

Pri nas je suša začela počasi kazati zobe. Po nekaterih krajih pitne vode že običajno primanjkuje, republiški štab opozarja delovne organizacije in druge velike porabnike vode, na kar najbolj varčujejo z vodo, gladine re in jezer upadajo in prav tako se niž raven podtalnic. Suša sicer še ni tak huda, kot je bila lani na zahodni polobli, gotovo pa je marsikomu ukresala vprašanje, kaj počnemo največjo naravno dragotino — s pitno vodo. Za primer, kje vse se da narediti v boju za vodo, navajamo drobarnjo iz sveta, ki pa ni tak nepomembna.

Po izkušnjah z lanskoletno sušo mestni svet Los Angelesa sklenil, da bodo morali gradbeniki poslej v vsaki novi zgradbi nameščati samo takšna stranišča, ki za splakovanje porabijo največ 6 litrov vode, pri tem pa morajo povsem odplakniti enako količino fekalij kot dosedanja. To je bil izizz za proizvajalce, ki so kaj hitro ponudili več modelov novih varčnejših stranišč. Z izboljšavami so dosegli, da s polovično količino vode izplaknejo enako količino fekalij. V konkurenem boju so proizvajalci, ki se nis dovolj hitro prilagodili novim zahtvam, pogoreli.

Dobri nameni losangeleskih mestnih svetov sicer še niso povsem uresničeni, ker industrija ne more ta izdelati dovolj novih stranišč. San za Los Angeles bi jih morali vsak mesec izdelati okrog 100 tisoč. Velja nost odloka so zato odložili za nek mesecev. Potem pa je nekdanjim rasiipnim straniščem odklenkalo.

NAGRADNA KRIŽANKA

5

KEM SIMBOL ZA OGLJIK	KORITICE PRI ZUCI	KOST LONKA	POTEPANJE	ARABSKA DEZELA	SESTAVIL J UDR	FIDALNA ATMOSFERA	AM POPEVKAR	PREDZNOST	MODA KRATKI KRAL
					FRIV MOŠKI				
POLEDELIŠKO ORODJE					ANGL. KON-SERVATIVEC SL. PISATELJI (FRAN)				
HOMERSKI JUNAK									SAMSONOVA LAUBICA
KRISTUS V NOVI TESTAMENU ZATOCIŠČE						LUKA NAJAP OTOKU SADO	IGRALEC GUINNESS		
DL	PRISKLEDNIK	VZDEVEK SL. PISATELJA KUMBA TO-VICA		OTOČJE V SALTSEM MORAU					
		MAVEC		M. ME					
KENSKI NARČNI PARK				RIM BOGANJA MLADOSTI					
				ANTIČNI NOMAD					
IGRALEC SERBEDŽIJA				SIV KONJ					
				AVSTR. ALP. SMUČAR HANS					AVT. OZNAKA NZOZEMSKA
									KONEC SAH. GRE
CORTINA				BERNARD CLAUDE					
				CANKAR IVAN					PREDSEDNIK KENJE DANIEL
									ČEHOV OLGA
TRIOLA									
									RADJSKI IN TV. NOVINAR RADO
DL	EDEN OD 7 RIM GRICEV								
									SL. OPERNA PEVKA ONDINA

Ptički iz razdrtih gnezd

Se ločitev usodno odrazi v otroku šele kasneje, ko stopi v samostojno življenje? — Izsledki psihologinje Wallersteinove niso za vse sprejemljivi

Ko je kalifornijska psihologinja Judith S. Wallerstein v zgodnjih sedemdesetih letih začela s študijo o ločitvah, so bili otroci iz »razbitih« družin še razmeroma redki. V naslednjih desetih letih se je dogodil pravi prelom in na milijone otrok v širši domovini psihologinje je doživelo razpad svojih družin. Če se številno ločitev v prihodnje ne bo zmanjševalo, potem bo več kot tretjina otrok, ki so se in se še bodo rodili v tem desetletju, še pred dopolnjenim 18. letom dočakalo razpad družine in ločitev svojih staršev.

Medtem ko večina strokovnjakov poskuša odkrivati vzroke vse pogostejših zlomov zakonskih skupnosti, pa Wallersteinova študira njihove dolgoročne posledice, predvsem na otroke. Izsledke svojih dolgoletnih študij je strnila v knjigi Druga možnost, ki je te dni prišla na trg in seveda zbudila veliko zanimanje.

Čeprav ločitev roditeljev za otroke ni več tako stigmatično dejanje, kot je bilo pred leti, ko je avtorica začela svoje raziskave, pa ločitev še vedno uničuje deluje na otroke. Med več kot 100 otroki, katerih življenjsko pot je sledila desetletje dolgo, jih je skoraj polovico stopilo v svet odraslosti kot zaskrbljeni, sebe obsojajoči, nezadostni ljudje in včasih kot tako imenovani jezni mladeniči in mladenke.

Otrokovo čustveno stanje ob ločitvi ni nujen znak, da bo takšno tudi kasneje, čez leta,« pravi psihologinja. Opozarja na »speči efekt«. Mnogi otroci ne pokažejo ali niso videti prizadeti zaradi ločitve roditeljev, ko pride do razpada zakona, imajo pa zaradi teh dogodkov in nezavedne, neopazne čustvene prizadetosti težave kasneje, v zgodnjih letih odraslosti. Otroke ločenih zakoncev Wallersteinova imenuje »pregoreli« otroci; ločitev postavi prednje toliko zahtev, da

so na nek način zaradi tega ob otroštvo.

Ob ločitvah pride tudi do ekonomskega stresa, meni psihologinja. Četrtnina ločenih družin doživlja precejšen upad dohodka, kar se kaže v otrokove doživljanju sveta. Otroci iz ločenih družin odraščajo »z nosom, prisrčenim na steklo, in vidijo življenje

Psihologinja Marla B. Isaac s pennsylvanijske univerze in soavtorica knjige Težavna ločitev je v svoji petletni študiji, v kateri je upoštevala različna socialna okolja in tudi sistem kontrolne skupine, prišla do manj obremenjenih ugotovitev. Po njenih izsledkih otroci prebolijo ločitev brez večjih kasnejših težav. Večina ločenec in otrok sicer res ima težave takoj po ločitvi, vendar si sčasoma primerno uredijo življenje in ločitev ne predstavlja več prisotnega problema in obremenitve.

Psiholog Robert E. Emery z virginjske univerze, strokovnjak za ločitveno vprašanja, ki jih raziskuje že celih 10 let, pravi, da je pri ločitvi najbolj pomembno to, kako ravnata oba ločena zakonca. »Večina otrok se lahko in se bo prilagodila ločitvi roditeljev, če ločena zakonca sodelujeta, če ostane med njima dovolj človeške topline, če sta dosledna in disciplinirana v odločitvah ter poskrbita za ekonomsko gotovost,« pravi Emery. Zanj je ločitev za otroke sicer res težak čas, vendar le kratkoročno.

Številni strokovnjaki tudi opozarjajo, da bi bilo lahko razmišljanje o ločitvi, kot ga sugerira Wallersteinova, neprimerno. Zakonci, ki pač ne vidijo več smisla v skupnem življenju, si lahko zaradi skrbi, da ločitev trajneje škoduje otroku, naredijo več skrbi, kot je prav, poveča se jim lahko občutek krivde in nemoči, vztrajajo lahko v nesrečni skupnosti »v korist otrok«, vse to pa ima potem še hujše posledice kot sama ločitev.

MIM
(Vir: Newsweek)

»BELA KRAJINA« OBRATNA ZADRUGA ČRNOMELJ ULICA 21. OKTOBRA 17b. tel.: (068) 51-614

Na podlagi sklepa združenega sveta razpisuje razpisna komisija prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomsko-financične ali sorodne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri podobnih nalogah in delih,
- poznavanje AOP, računalništva

— drugi pogoji, ki jih določata zakon in družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v zaprti ovojnici na naslov: OBRATNA ZADRUGA BELA KRAJINA, ČRNOMELJ, 21. oktobra 10, s pripisom: »Za razpisno komisijo«. Prijave bomo sprejemali 15 dni po objavljenem razpisu. Kandidati bomo obvestili v 10 dneh po izbiri.

67/6

»Humane« krogle

Krogle, ki naj bi ne bile smrtno nevarne, ubijajo

V iskanju »humanega« orožja, s katerim naj bi policija in vojska delali red med bolj nasilnimi demonstracijami in uglati nevarne motilce reda in zakona, ne da bi jih v spopadu ubili, še posebej iztopajo Izraelci. Njihov poglavitni problem so Palestinci na zasedenem ozemlju, ki hočeš nočeš na svoji koži preskušajo človečnost novih orožij.

V arzenal gumijastih izstrelkov, plastičnih krogel in tako imenovanih palačink (svinčne kroglice v gumastih vrečkah) so dodali še novost — v gumo oblečeno kovinsko kroglo. Gre za 16,5 grama težko kovinsko kroglico, ki jo obdaja guma. Izstreljujejo jih iz pušk, podobno kot lovcvi uporabljajo šibre za streljanje ptic. En naboj jih vsebuje 15. Izstreljevali naj bi jih na nasilne demonstrante, vendar iz primerne oddaljenosti in predvsem v noge. Kroglice so namreč namenile le za onesposobitev, ne za uničenje nasprotnikov.

Vendar se dogaja drugače. Zaradi strelcev z novo municijo je bilo pred kratkim v tednu dni ubitih 5 palestinskih fantov, starih od 12 do 17 let. Kroglice so se izkazale kot ubijalske, prav nič bolj »humane« kot tiste prave.

Lojze Cestnik:

IZ KRALJEVSTVA SMRTI

Pisalo se je leto 1941. Tisti čas se je sprostila vsa negativna nako-pičena energija tretjega rajha z vsem svojim vojnim potencialom. Najmočnejša in najsodobnejše oborožena armada Evrope je zgrmela preko svojih meja na osvojevalni pohod. Rušila, uničevala, pustošila in pomendrala je pred seboj vse, kar se ji je zoperstavilo.

Takrat pa se je zgodilo nekaj nezaslusnega: mali David je planil na velikega Goljata. Kakor iz teme je stopil človek neprecenljivih kvalit. Popeljal je svoje goloroke narode v osvobodilni boj proti mogočni sili, ki je v Evropi zbrisala mnoge države z zemljevida. To je bil Josip Broz — Tito.

Veliko je bilo že napisanega in izgovorjenega o vojni. Vsakdo jo je doživljal po svoje. Nikoli pa naj se ne bi ponovile vse tiste strahote, ki jim ni primere v zgodovini človeštva. Nikoli naj ne bi šle v pozabo. Ostanajo naj v spominu kot opozorilo še poznim rodovom.

Kakor milijone drugih ljudi je tudi mene potegnil val dogajanj v vrtnec vojne. Jeseni 1941 sem se vključil v OF kot aktivist na območju Trnovega v Ljubljani, kjer sem takrat živel. Mesto je bilo obdano z bodečo žico. Razpečevali smo razno literaturo NOB. Pri tem delu sva imela veliko skupnega s sedaj že pokojnim Ladom Kislom. Nekeč, ne spominjam se točno kdaj je bilo, smo imeli sestanek OF pri Kislovih. Vodila ga je oblačevalka za območje Trnovo. Bila je

to energična in drzna ženska. Nosi-la je očala z debelimi stekli. Nikoli nisem izvedel njenega pravega imena, seveda zaradi konspiracije. Vsi pomembnejši funkcionarji so imeli ilegalno ime. Njej je bilo ime Strela.

Osredotočila se je na pomoč partizanom. Dejala je: »Zavedajte se, kako skromno je oblečena naša partizanska vojska!« Pri tem je potegnila iz svoje torbice originalne fotografije. Resnično, na slikah so bili napol vojaki, napol civilisti. Nekateri so imeli poleg puške na ramah tudi čevlje. Morda so želeli čevlje prihraniti za zimo in so raje hodili bos. Potem pa je vprašala, kdo od tovarišev bi lahko odstopil sobo za nekaj ur za tajni sestanek. Jaz sem bil takoj pripravljen ponuditi to uslugo. Na listek je napisala moj naslov. Malo vroče mi je postalo ob tem, ko je listek spravila v torbico. Kaj pa, če bi jo na cesti ustavila policija in bi vtaknili svoj nos v njeno torbico? Kako lahek plen bi postal še jaz! Potolažil sem se s tem, da je marsikdo tvegaj se veliko več.

Tako sem se večkrat znašel v večjih ali manjših tveganjih, dokler se lepega dne nisem znašel za zapah. Ždel sem že nekaj dni v zaporu, pa nič. Menil sem, da so pozabili name. Končno je prišel pome neki mlajši človek v belem trenčkotu, policaj v civilu. Nisem vedel, kam me vodi.

Molče sva hodila. Prtgrgal sem molk ter ga vprašala: »Kam gre-

va?« On pa kratko odsekano: »Na policijo!« Potem je dodal: »Če mislite, da boju partizani zmagali, se hudo motite.«

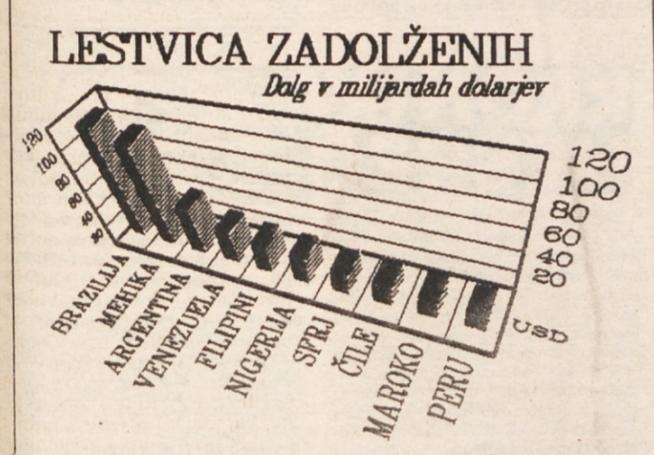
Nadaljevala sva pot proti glavni policiji, on pa je tiščal roke globoko v žepu trenčkota, kjer je najbrž imel skrito pištolo.

Končno sva se znašla nekje v drugem nadstropju policije. Potrkal je na neka vrata, nato sva vstopila. Za mizo je sedel moški, sklonjen nad razmetanimi papirji. Moj spremljevalec me je predal njemu ter se takoj poslovil. Človek za mizo je bil zaslisevalec. V predalu mize je poiskal dvojni moj legitimaciji ter me vprašal, če sem to jaz. Uvodoma me je opozoril, češ naj bom pameten in naj povem vse po pravici, da si s tem prihranim marsikatero nevšečnost. To je bila pač oguljena fraza. Morai bi povedati vse, s kom sem sodeloval, kaj sem počel. Jaz pa sem raje pustil, da so oni mene spraševali, da bi lažje manevriral med vprašanji.

Nič posebnega se ni zgodilo eh tej spovedi. Zaslisevalec je odprl okno ter se oddaljil v sosednjo sobo. Premišljeval se, da bi se pogljal skozi odprto okno. Strela božja, kam bi priletel iz drugega nadstropja! Polomil bi se, da še za berača ne bi bil sposoben.

Kmalu se je oni vrnil in me predal stražarju, ki me je odvedel v neki majhno, temno celico, ki je bila prenapolnjena z zaporniki.

svet v številkah

NA SEDMEM MESTU — Običajno našo državo zaman iščemo v vrhu lestvic, kamor se razvrščajo države sveta, ko se meri njihova gospodarska učinkovitost, blagostanje, tehnološko napredovanje in podobno. Smo pa zato v vrhu, žal, drugačnih lestvic, kot je lestvica, ki jo ponazarja graf tega tedna. Na lestvici svetovnih dolžnikov smo z 21,8 milijarde dolarjev dolga na visokem sedmem mestu. Pred nami so štiri južnoameriške države, Filipini in Nigerija, vrsta za nami pa je razmeroma kar dolga. Podatki so za leto 1987. Nižje ko bomo na tej in podobnih lestvicah, bolj je bo.

OB GOTOVINO — 20-letna Sonja Vrščaj iz Novega mesta je 4. februarja zvečer parkirala svoj osebni avto pred gostiščem Lipov list na Dobravi. Neznani streljec je med 23. in 23.40 vlomil v vozilo, in Vrščajevi iz torbice zmaknil 170 tisočakov. **IZGINILA TORBICA** — Na isti lokaciji je 4. februarja ob približno enaki uri 36-letni Andrej Gerbec iz Novega mesta parkiraval svoj R-18. Ko se je iz lokala vrnil do vozila, je ugotovil, da mu je nekdo v avto in iz njega odnesel usnjeno torbico, na srečo brez denarja, vredno 500.000 din. **OBISK NEZAKLENJENE HIŠE** — 3. februarja med 14. in 16. uro je Jože Matešič s Krašnjege Vrha pri Metliki z ženo za nekaj časa zapustil hišo, pozabila pa sta jo zakleniti. Neznane jim je bil za to neznanstvo hvalježen. Neovirano se je lahko sprehodil po hiši in iz nje odnesel 200.000 din gotovine, zlato žensko verigo in zlat prstan, za nameček pa še 45 dag kave. Skupne škode je za 600 tisočakov.

»OSKUBEN« AVTO

TREBNJE — 2. februarja okoli polnoči je bilo vlomljeno v csební avtomobil 4-letnega Radoslava Vasiča, začasnó zaposlenega v Švici. Možakar je svoj osebni avtomobil parkiral pred Putnikovim motelom v Trebnju, nato pa odšel v lokal. Med njegovo odsotnostjo mu je nekdo iz avtomobila ukradel usnjeno torbico, črna obleka, črna usnjena ženska jakna, avtoradiokasetofon, nekaj cigaret, 4,5 kilograma kave, športne copate in večjo črno, vse v skupni vrednosti 3 milijone dinarjev.

PREHITRO IN ŠE VINJEN?

NOVO MESTO — 21-letni Vojko Štaniš iz Novega mesta se je 31. januarja ob 21.05 peljal z osebnim avtomobilom na Ljubljanski cesti v Novem mestu. Zaradi prevelike hitrosti — obstaja pa tudi sum, da je vozil vinjen — ga je v bližini stavbe skupščine občine pričelo zanašati ob cesti. Avtomobil je ob tem zaneslo na ob ceste, kjer se je prevrnil na streho. Voznik in sopotnik Peter Šimec iz Novega mesta sta bila ranjena in so ju odpeljali v bolnišnico, materialne škode pa je za 2 milijona dinarjev.

TRAKTOR GA JE POKOPAL

ŠENTJANŽ — 31. januarja popoldne se je pri delu s traktorjem smrtno ponesrečil 19-letni Justin Pernaver iz Budne vasi pri Šentjanžu. Na travniku, kakih 300 metrov od hiše, je skušal s traktorjem izravnati jablano. Zapel jo je z verigo in vlekkel, vendar je traktor pri tem potegnil nazaj, tako da je zdrsel po pobočju in se prevrnil. Pernaverja je traktor pokopal pod seboj. Tudi takojšnja pomoč sosedov je bila prepozna, zadušitev je povzročila takojšnjo smrt.

Požigalcu ime malomarnost

Kar za tri četrtine požarov smo sami krivi

NOVO MESTO — Čeprav sončnega izkupička lanských požarov v novomeški občini še nimamo, je vendarle že moč z dokajšnjo zanesljivostjo trditi, da se je požarna varnost v minulemu letu krepko izboljšala, podatki po prvih devetih mesecih so, denimo, kazali, da kar za tretjino. In če temu pristojimo še izredno zmanjšanje števila pomladanskih požarov in požigov, potem je na dlani, da ne gre za nikakršno naključje, pač pa za dobro organizirani in voden boj proti ognju, na čelu katerega je poklicna gasilska enota Novo mesto. Nekaj podatkov, ki so jih pripravili poklicni gasilci za nedavni dogovor o letošnjih protipožarnih aktivnostih, bo gotovo zanimivih, čeprav je res, da jih končna podoba lanskoletnih dogajanj lahko še nekoliko spremeni. Predvsem je zanimivo, da za razliko od predlani, ko sta prednjačila marec in april, tokrat ni meseca, ki bi po številu požarov odstopal od drugih. Prav tako je zanimivo, da se domala v ničemer ni področje razmerje med požari v zasebnem in družbenem sektorju, kar pomeni, da je še zmeraj več ognja v zasebnih hišah in stanovanjih. Minulo leto je tudi prineslo spoznanje,

V prodaji smrdljivi piščanci

Odkritje v šentjernejski mesnici — Na prodajnih policah veliko živil s pretečenim rokom — Trgovci priznavajo napake — Visoke kazni

Kaj različni so izgovori dolenjskih trgovcev, ko se morajo pred sodniki zagovarjati zaradi na prodajnih policah najdenih živil s pretečenim rokom. Takih primerov je bilo minule dni na novomeškem sodišču kar nekaj — tokrat je govorila o štirih — na zatožni klopi pa so se izmenjevali uslužbenci črnomajskega, metliškega, novomeškega in trebanjskega Mercatorja. Tako je sanitarni inšpektor lanskega 21. oktobra našel v poslovalnici metliške samopostrežne Sestova, ki je last tamkajšnjega Mercatorja, KZ Metlika, tozdr Trgovina na drobno, 30 vrečk ribanega parmezana v 40-gramskih vrečkah izdelovalca Sirela iz Bjelovarja, kateremu je dvomesečni rok uporabe že potekel. Prav tako so imeli v tej trgovini na prodajnih policah 24 steklenic brezalkoholne pijače swing limona iz Radenske, proizvedene 5. februarja lani, šestmesečni rok uporabe pa je bil presežen kar za 2 meseca in 17 dni. Predstavniki Mercatorja in Sonja Čučelič, poslovodkinja poslovalnice, so odkritje priznavali, pravijo pa, da je swing prispel v trgovino že s pretečenim rokom uporabe. Sodišče tega ni preverjalo, navsezadnje je dejstvo, da so imeli v prodaji neuporabno pijačo, nesoporno. Mercator je bil tako kaznovan s plačilom 1.500.000 din, poslovodkinja pa s 55 tisočaki. Drug primer je iz trgovine v Sečmihu, last črnomajskega Mercator-

ja, TZO Kmetijstvo. Tam so 25. oktobra lani našli v prodaji 36 60-gramskih zavitekov bonbonov helf iz Plive, proizvedenih že 20. junija 1986, katerim je torej dvoletni rok uporabe potekel za več kot 4 mesece. V isti prodajalni so inšpektorji našli 5 skatlic omake za pečenko izdelovalca ITP Kolinska, katerih enoletni rok trajanja se je prav tako že iztekel, inšpektorji so izračunali, da pred devetnajstim dnevi. Poslovodkinja Vida Golobič ni imela kaj tajiti, v svojo obrambo je navedla le, da so po njenem bonboni prispeli v trgovino že s pretečenim rokom trajanja. Zato, ker ni poskrbela za odstranitev takšnih živil s prodajnih polic, ji je senat izrekel denarno kazen 35.000 din, medtem ko jo je pravna oseba tokrat odnesla brez kazni. Razlog je preprost: organizacija je zaradi združitve v enovito DO prenehala obstajati. Najhuje je bilo v Šentjerneju, odkritje je bilo bojda le za dobre želodce, temu primerne pa seveda tudi kazni. V mesnici samopostrežne trgovine, ki je last Mercator Standarda iz Novega mesta, so inšpektorji 11. oktobra lani v hladilni vitrini našli 2 kupcem namenjena piščanca ptujske Perutnine z rokom pakiranja 6. oktober 1988 in štiridnevni rokom uporabe ter še 17 svežih piščancev iz Pivke, katerim je tridnevni rok uporabe prav tako že potekel. A če že te malomarnosti trgovcev še lahko nekako sprejdemo, to nikakor ne more veljati za

odkrite v mesnici Mercatorjeve blagovnice v Šentjerneju. Tam so namreč imeli v prodaji 10,5 kilograma kokošjih beder in prvi ter 29 piščancev, katerih meso je bilo sluzasto, smrdljivo in razkrajajoče, analiza pa je pokazala, da so se v isti mesnici že tudi naselile bakterije Proteus. Jože Baznik, vodja samopostrežne v Šentjerneju, je bil zaradi omenjenih kršitev kaznovan na plačilo 100.000 din, delovna organizacija pa z denarno kaznijo 2.700.000 din. In za konec še pogled v Trebnje, točneje Šentlovrenc. V tamkajšnji trgovini Mercatorja-KZ Trebnje je bilo lanskega 28. septembra v zamrzovalniku v prodaji prav tako oporečno meso. Inšpektorji so namreč našli 3 zabojčke mletega mesa iz škofojških Mesnih izdelkov, skupaj težkih 3,45 kilograma, ki so jih v trgovino dobili že 16. septembra. 72-urni rok uporabe tega mesa je bil torej prekoračen kar za 10 dni. Poslovodkinja Angelca Košir je pojasnila, da je meso pozabila izločiti iz prodaje, ker je bila tisti čas sama v trgovini in preobremenjena z delom. Sodišče se na to ni moglo dosti ozirati — navsezadnje je to stvar delovne organizacije — tako da je Koširjevo kaznovano s plačilom 40.000 din, Mercator KZ Trebnje pa z denarno kaznijo poldrugega milijona. Dodajmo ob koncu, da vse našete sodbe še niso pravnomočne. **B. BUDJA**

Gramoz kopali na črno

V Trebnjem so ga nezakonito izkopali nad 5 tisoč kubičnih metrov — Odgovorni pred sodniki

TREBNJE — Malce nenavadno vsebino je imela razprava, do katere je pred dnevi prišlo pred senatom gospodarske enote novomeškega temeljnega sodišča. Na zatožni klopi sta se znašla Gradbeno komunalno podjetje Trebnje, tozdr Komunalna, in 35-letni Boško Vujašin, vodja komunalne dejavnosti pri tej, sedaj že bivši delovni organizaciji. Obtožni predlog je ljudem na zatožni klopi očital protizakonito izkoriščanje naravnih dobrin, v danem primeru gramoza. Ali z drugimi besedami: trebanjsko gradbeno komunalno podjetje je brez dovoljenja dalj časa kopalo rudnine; natančna preiskava je pokazala, da so to počeli vsaj od februarja leta 1985 in gramozi izkopavali do 30. aprila predlani. Tako so po opravljenih izračunih v površinskem kopu, imenovanem »Pod pričo«, v tem času izkopali najmanj 5.587 kubičnih metrov gramoza. To so počenjali brez ustrezne tehnične dokumentacije kot tudi brez

rudarskih residiranih projektov za pridobivanje mineralnih surovin. Obtoženi so se na zahtevo inšpektorja, niso zanimali, še več, dodali so celo, da za tako delo niso imeli strokovno usposobljenih ljudi. Sodišče ob takšnih priznanjih in ostalem dokaznem gradivu ni imelo težkega dela. Zataknilo se je le, ker pravni osebni kazni niso mogli izreči, saj je uvodoma omenjeni tozdr zaradi združitve v enovito delovno organizacijo prenehal obstajati, zato je senat kaznoval le Boška Vujašina na plačilo 25.000 din.

ZALOTENA MED TATVINO

BREŽICE — 3. februarja ob 2. uri ponoči sta bila med tatvino iz ograjenega priročnega skladišča brežiške Agrarie v Brežicah zalotena 25-letni Ivan A. in 23-letni Ivan S., oba iz Stare vasi pri Bizeljškem. Z osebnim avtomobilom sta se prepeljala do žične ograje skladišča in od tam vzela dve vreči kmetijskega gnojila. Zalotili so ju občani, ki so o tem obvestili bizeljske miličnike. Preiskava je pokazala, da ima Ivan A. na vesti še eno tatvino iz tega skladišča: sega še v lanski april, ko je zmaknil 5 kolobarjev žične mreže, dva od teh so med preiskavo našli pri njem doma. Zoper oba storilca bo podana kazenska ovadba.

Osumljen vlomov

NOVO MESTO — Uprava za notranje zadeve Novo mesto prosi vse, ki bi karkoli vedeli o možakarju na sliki, da o tem nemudoma obvestijo najbližjo postajo milice ali UNZ, telefon 21-080 ali 92. Gre namreč za 58-letnega Franca Zaleta-Matildo s stalnim prebivališčem v Kranju, Pokopališka 2, osumljenega več vlomov v počitniške hiše in zidanice na

območju Novega mesta in Kranju. Osumljeni bi se kaj lahko zadrževali predvsem na osamljenih kmetijah ali v romskih naseljih. Zaletel je vitke postave, kostanjevih, že osivelih las, podolgovatega obraza, ima pa sivo modre oči. Po nekaterih podatkih bi lahko bil oblečen v obleko svetlo modre barve št. 52, izdelane v Zahodni Nemčiji, s telovnikom, obut pa v čevlje s črtami in gumijastim podplatom.

Eksplozija plina razdejala hišo

Krmelj: plin iz jeklenke stregel po življenju Hermine Resnik in njenemu 7-letnemu sinu — Pomoč sosedov, krajanov in sodelavcev iz Metalne

KRMELJ — »Bilo je v torek, 31. januarja, okoli pol desetih zvečer. Z možem sva bila v dnevi sobi in sva že kakšnih deset minut gledala avstralsko televizijsko nadaljevanko Ciklon Tracy. Nenadoma sva zaslišala nenavaden hršč, ki zanesljivo ni prihajal iz televizijskega zaslona. Mož je dvignil roletno in na sosednji hiši pri Resnikovih sva zagledala požar. Planila sva na balkon. V tistem je sosedja Hermina že zavpila: »Majda, bomba je eksplodirala!«

Tako se konfekonarka Majda Kovač, zaposlena v krmeljski Lisci, spominja katastrofe, ki je prizadela sosedo Hermino Resnik iz Krmelja 10, ko ji je eksplozija plina razdejala stanovanjsko hišo. »S 30-letno sosedo Hermino sva predlani navezali tesnejše stike in postali dobri prijatelji. Zato sva skušali tudi midva z možem, podobno kot še številni Krmeljčani, pomagati, kolikor se je dalo. Mož je iz raz-

na po obrazu in rokah, da si je v naši kopalnici s hladno vodo lajšala bolečine. Hitro je prišel tudi krmeljski zdravnik in ji dal injekcijo. Hermina mi je rekla, da je bila med eksplozijo plina v kuhinji. Šele naslednji dan sem ob belem dnevu videla, da za omarami v spalnici, kjer je spal Matjaž in kamor sva šli z Zlato Logar iskati perilo, sploh ni več zidu. Po sina Matjaža je prišel njegov oče, ki bo skrbel za otroka pri svojih starših, dokler se mati v novomeški bolnišnici ne pozdravi. **P. PERC**

Ob potujočem skladišču

Odkritje miličnikov zastavlja nekaj vprašanj

NOVO MESTO — Brez dvoma je primer pred nami vreden razmišljanja. Nimamo sicer podatkov, koliko sredstev novomeške organizacije odštejejo Varnosti, da poskrbi za varovanje družbenega premoženja, zagotovo pa gre za ogromne vsote. In najmanj, kar bi potemtakem od uslužbencev Varnosti pričakovali, je, da vestno in dosledno opravljajo svoje delo. To pa ni vselej tako, o tem smo se lahko večkrat na nočnih akcijah in obiskih prepričali na svoje oči, svojevrstno potrdilo temu pa smo dobili še prejšnji teden. Novomeški miličniki so 2. februarja v poznih večernih urah na magistralni cesti med Novim mestom in Metliko na

• Po podatkih, s katerimi zaenkrat razpolagajo uslužbenci krške UNZ, je do eksplozije v hiši 30-letne Hermine Resnik prišlo zavoljo napake na plinski jeklenki v kuhinji ali napeljavi štedilnika; po nekaterih ugotovitvah naj bi plin uhajal zavoljo izrabljenega ventila. Škoda je ogromna, poročilo krške UNZ omenja znesek 150 milijonov dinarjev.

dejane kuhinje zmetal goreče papirje in drugo, sama pa sem Herminega sinka Matjaža nesla spat k najini hčeri. Ogenj je gorel le nekaj minut, zato ni bila potrebna intervencija krmeljskih gasilcev. Pomagala sem Hermini, ki je bila še v spalni stajci in vsa pretresena in opeče-

POMOČ KRAJANOV IN SODELAVCEV — Sodelavci Hermine Resnik iz krmeljske Metalne so priskočili na pomoč pri čiščenju ruševin na pol porušene hiše (na sliki). Vse pritlikline iz Hermine hiše so spravili na varno k sosedoma Majdi in Alojzu Kovaču, ki sta najprej pritekala pomagat ob katastrofi Resnikovih. V Metalni so še poskrbeli, da bo sodelavko po vrnitvi iz bolnišnice pričakalo urejeno dvosobno stanovanje. Na sliki desno: Majda Kovač kaže na prostor v kuhinji, kjer je prišlo do eksplozije plina. (Foto: P. Perc)

OBLEŽALA POD VLAKOM

KRŠKO — 2. februarja ob 13.45 je prišlo pri železniški postaji v Krškem do hude nesreče, v kateri je izgubila življenje 79-letna Terezija Cerovšek iz Srednjeje Arta pri Krškem. Ženica je hotela prečkati progo, pri tem pa je spregledala tovorni vlak, ki ga je iz sevniške smeri proti Zagrebu peljal 24-letni strojevodja Srečko Cigole iz Obrežja. Ta je Cerovškovo opozarjal s signali in tudi zaviral, vendar nesreče ni mogel preprečiti. 79-letna ženica je bila mrtva na mestu nezgode.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Minule dni je nekdo obiskal počitniško hiško Ljubljancana Stanislava Fabjana v Malem Lipovcu pri Žužemberku. Nepridiprav se je v dnevni sobi polastil dveh domačih klobas in salame, med požiranjem mesnatih dobrot pa se je očitno popackal. Ni mu preostalo drugega, kot da je stopil še v spalnico, si tam na obešalniku sposobil Fabjanovo obleko, namesto njo pa pustil svojo. Poročilo ne omenja, ali je bil Fabjan z zamenjavo in modelom zadovoljen.
- Vlomilca so imeli tudi novomeški upokojenci. Po končanem obratovanju društvenega bifeja se je skrtil neznan kam, nato pa pridno brskal po mizah in predalih. Vzel je nekaj malega gotovine in več klobas, kar bo za prvo silo dovolj, dolgoročnojšo rešitev svojih finančnih težav pa je videl v fotoaparatu znamke Carrera, ki je prav tako romal z njim. Pozabil je le pustiti naslov, na katerega naj se fotomodeli obračajo.
- Čeprav je še zima, se nekateri že pripravljajo na jesensko trgatve. Nekdo očitno računa na imenitno letino, v ta namen je Sergeju Lampiču, ki ima blizu Trebnjeva postavljeno v bife preurejeno prikolico, ukradel poliestrski sod s prostornino kar 2 tisoč litrov.
- S tatvino je povezana tudi tale. Prejšnji teden je bilo namreč vlomljeno v brunarico Ljubljancana Ivica Pipe v Družinski vasi. Od vseh razpoložljivih tehničnih predmetov se je storilec odločil le za 2 litra vina in pol litra žganja. Na zdravje!

Gorelo v Pionirjevi lakirnici

Vzrok še ni znan
NOVO MESTO — Po dotedanjih podatkih je ogenj, do katerega je 2. februarja ob 17.15 prišlo v novomeškem Pionirju, tozdr Mehanizacija, povzročil za okoli 20 milijonov dinarjev škode. Požar je nastal v lakirnici, o njegovem vzroku pa ta čas še ni zanesljivih podatkov. Znano je le, da so okoli 13.15 iz lakirnice odpeljali vozilo, eden od delavcev pa je vklopil prezračevalno napravo. Ob vklopu ventilatorja je pod spodnjimi rešetkami pričel bruhati ogenj in se hipoma razširil po celotni komori, kajti filtri na rešetkah so prepojeni z lakom. Poleg odvodnih cevi so zgoreli še filtri, obžgana pa je celotna lakirna komora. Ogenj so pogasili novomeški poklicni gasilci.

ŠTIRJE HUDO RANJENI

ŠMARČNA — 29-letni Dušan Strmčnik iz Robindvora pri Dravogradu se je 3. februarja ob 20.35 peljal s svojim osebnim avtom po magistralni cesti med Sevnico in Zidanim mostom. V kraju Šmarčno ga je v dvojnem ostremu ovinku zaradi prevelike hitrosti na spolzki cesti zaneslo v avto, ki ga je nasproti pripeljal 60-letni Franc Pompe iz Titovega Velenja. Hudo so bili ranjeni voznik Pompe in njegova žena Antona ter Strmčnikova sopotnica Antona Tratinar iz Mežice in Stanko Vrhovnik iz Starega trga. Ranjence so prepeljali v celjsko bolnišnico, materialne škode pa je za 70 milijonov dinarjev. **B. B.**

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO NA MAGISTRALNO — 4. februarja ob 3.45 je 44-letni Valentin Guentchevski iz Bolgarije s svojim tovornjakom iz počivališča v Hraštu zavijal na magistralno cesto Ljubljana — Zagreb. Z vozilom je že zapeljal na desni vozni pas, medtem ko je bil priklopnik že zmeraj na levi polovici vozišča. Takrat sta iz smeri Ljubljane z osebnima avtomobila pripeljala 41-letni Ostoje Mijanjič, začasnó zaposlen v ZRN, in 21-letni turški državjan Ismail Bulbul. Zaradi nepredvidnosti voznika bolgarskega tovornjaka sta oba trčila v priklopnik in se pri tem huje poškodovata, tako da so ju morali prepeljati na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za 155 milijonov dinarjev. **PREHITEVALA V ŠKARJE** — 59-letna Ružica Oličkovič iz Beograda se je 3. februarja ob 13.45 peljala z osebnim avtomobilom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Lešnici je dohitela tovorno vozilo, ki ga je

vozil Bolgar Gueorgui Vladimirov in ga pričela prehitovati. Takrat je pripeljal nasproti prav tako s tovornjakom Milivoje Bolf iz Delnic. Zavirala je Oličkoviča, enako tudi Bolf, kateremu se je med manevrom z vozila uslono nekaj metrov drv. Padle so pred vozilo Oličkovič, ki je trčila v drva, v njeno vozilo pa je zatem trčil še Vladimirov. V nezgodi sta se ranili voznika Oličkoviča in sopotnica Ružica Živkovič, materialne škode pa je za preko 10 milijonov dinarjev. **PREHITRO JE VOZIL** — 21-letni Miroslav Brinovc iz Straže pri Sentrupertu se je 5. februarja peljal z osebnim avtomobilom iz Prelesja proti Sentrupertu. Tam je s preveliko hitrostjo zapeljal v blagi desni ovinek, zaneslo ga je v levo, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljal 24-letni Anton Dolgan iz Prelesja. Vozila sta trčila, pri čemer sta se oba voznika ranila, materialne škode pa je bilo za 12 milijonov dinarjev.

»Vse razen naslova je neuspeh«

Prof. Marko Zadražnik, trener novomeških odbojkarjev, pred odločilnimi boji v II. zvezni ligi — Psihično utrditi ekipo — Že jutri v Ljubinje

NOVO MESTO — Že prvo kolo nadaljevanja prvenstva v zahodni skupini II. zvezne odbojkarjske lige bo razjasnilo veliko tega, zmagava v Ljubinju bi Novomeščanom skoraj zagledali dokončno odskrnjena vrata v prvotni skupini, poraz bi pomenil negotov boj, verjetno vse do konca obračunov za točke. A predno pogledamo, kaj in koliko tega so pionirjevi v kratkem premoru naredili za doseg tega cilja, smo iz novomeškega tabora dolžni razložiti tako nenadejana in presenetljiva poraza v zadnjem jesenskem kolu na Bledu.

»Pravzaprav za ta poraz, ki se nam utegne še kako otepati, ni izgovorov,« pravi Marko Zadražnik, trener novomeških odbojkarjev. »Vendar je pa res, da smo prvenstvo pričeli brez kondicijskih priprav; bolj ko se je liga bližala h koncu, slabša je bila naša forma. Le velikemu izboru kvalitetnih igralcev se imamo zahvaliti, da do tega nesrečnega gostovanja na Bledu nismo poznali poraza, da smo v predzadnjem kolu za takšne pogoje res nerazumljivo dobro igrati ugnali tudi Salonit. Igralci so po tem uspehu mislili, da so nepremagljivi, prepirani so bili, da so svoje delo že opravili. Da bi jih nekoli spustili na realna tla, smo se dvadsi pred tekmo na Bledu dogovorili za srečanje z zagrebško Mladostjo. Prepričan sem namreč bil, da bo poraz fantje streljni. Zgodilo pa se je obratno, premagali smo zagrebčane, igralcem so krila še porasla in zgo-

dilo se je, kar se je moralo zgoditi. Toda ne gre tarnati, pred nami so odločilni boji drugega dela prvenstva.«

Novomeški odbojkarji so počivali do 7. januarja, nato imeli en teden kondicijskih priprav, medtem ko se je ekipa na Ljubinju uigravala. Prejšnji teden so pionirjevi odigrali še nekaj kontrolnih tekem, nastopili na zimskem prvenstvu SRS, te dni pa se v miru pripravljajo za nastop v Ljubinju.

»Če so igralci maksimalno motivirani, problemov z igro in rezultatom

ŽE ZA UVOD DERBI — Bašić (levo) in Kosmina bosta v soboto skupaj s kolegi iz ekipe zagotovo naredila vse, da se iz Ljubinje vrnejo neporaženi. Fantje pravijo, da so v zimskem odmoru trdo delali in da so pripravljeni na odločilne boje.

ni. Mislim, da smo najmočnejša ekipa v ligi, in vse razen prvega mesta bi bil za to moštvo neuspeh. Res pa je, da je takšen cilj tudi svojevrstno breme in bomo morali več narediti na psihični pripravljenosti igralcev. To velja že za sobotno tekmo v Ljubinju. Brez dvoma bodo odločali živci. Če ne bomo podlegli pritisku gledalcev, morebitnim provokacijam ali pristranskemu sojenju, sem prepričan o uspehu.«

Novost, ki je v odmoru prvenstva presenetila vse, je podatek, da bosta v prihodnji sezoni dve I. zvezni ligi, A1 in A2. V A1 bo nastopilo osem prvovršenih ekip sedanje I. lige, v A2 pa ekipe od 9. do 12. mesta in po dve prvovršeni ekipi drugih zveznih

• Spomladanski del prvenstva prinaša tudi novost v igri. Morebiten peti set bosta ekipi igrali po »tie break« sistemu, kar pomeni, da ekipa, ki servira in dobi točko, nadaljuje s serviranjem, ekipi, ki prejema servis, pa se po uspešni akciji skupaj z menjavo servisa pripiše tudi točka. In druga novost: število točk v posameznem setu je omejeno na 17. Možna je torej zmagava s 17:15, v primeru neodločenega rezultata 16:16 pa dobi set tista ekipa, ki doseže sedemnajsto točko.

lig. To pomeni, da Novomeščane v I. ligo pelje tudi drugo mesto, kar pa je sila dvorezen meč, kajti zanašati se na

PAR ZA PRVO LIGO? — Prof. Marko Zadražnik (levo) in njegov pomočnik Lojze Babnik ne skrivata, da imata igralsko najmočnejšo ekipo v ligi, ki pa ji vendarle še manjka psihične trdnosti.

to lahko ob veliki izenačenosti ekip pomeni slovo od tako željenih ciljev. Vodstvo kluba se tega zaveda, upajmo, da tudi igralci.

»Če nam uspe uvrstitve v I. zvezno ligo, potem sem prepričan, da bomo v njej tudi obstali. Za kaj takega imamo že sedaj dovolj dobro ekipo, navsezadnje smo v tej sezoni že pobrali nekaj prvotnih »skalпов«. Naj omenim Bosno, Krajnametal, Mladost, Stavbarja, Vior Sport. Seveda bo takrat tudi motiv igralcev povsem drugačen. Toda ostanimo na realnih tleh, pred nami je še polovica drugotnega prvenstva s startom v Ljubinju. Vedeti je treba, da gre za najoddaljeneje gostovanje, na katero se bomo odpravili že v petek zjutraj.«

B. B.

NAJBOLJSI
ČRNOMALJSKI
NOGOMETAŠI

ČRNOMELJ — Preteklo nedeljo je bilo v Črnomlju regijsko prvenstvo mladih pionirjev v malem nogometu. Zmagali so pionirji z osnovne šole Loka v Črnomlju, pred osnovnošolci z Mirne in iz Brusnic.

Šport

Obeta se zanimiv finiš

Prvenstvo v SKL se je prevesilo v končnico — V 16. kolu: Novoles — Comet 84:91 (31:50)

Republiški košarkarski ligaši so v soboto odigrali srečanja 16. kola. Novomeščani so v športni dvorani pod Marofom gostili ekipo Cometa in vnovič ostali praznih rok. Novolesovci so tako v drugem delu prvenstva še brez zmage, na srečo pa slabo igrajo tudi njihovi nasprotniki iz dna lestvice, kjer poteka ogorčen boj za obstanek.

Maloštevilni gledalci so v novomeški športni dvorani videli poprečno srečanje, katerega edina odlika je bila borbenost obeh ekip. Košarkarji Novolesa so pokazali eno najslabših iger, kar še posebej vel-

STRELJANJE ZA OBČINSKI PRAZNIK

ČRNOMELJ — V počastitev 45-letnice SNOS in občinskega praznika organizira občinski štab teritorialne obrambe iz Črnomlja že 6. tradicionalno strelsko tekmovanje obkolpskih občin. Streljanje bo v soboto, 11. februarja, na strelišču v Drežniku pri Vinici.

PO DRUGEM KOLU RIKO

RIBNICA — V športni dvorani je bilo minule dni odigrano II. kolo tradicionalnega zimskega prvenstva Ribnice v rokometu. Rezultati: Inles Riko I — Krim 31:9 (16:4), Divji jezdeci — Polz 23:17 (13:9), Inles Riko I — Itas 22:15 (11:12), Divji jezdeci — Itas 14:15 (8:8), Inles II — Krim 28:7 (12:3). Prva je ekipa Inlesa Rika s 8 točkami, najboljši strellec drugega kola pa je bil Mate iz vodilne ekipe, ki je v dveh srečanjih dosegel 12 golov.

ZAČETNI TEČAJ KARATEJA

TREBNJE — Karate klub Trebnje prireja začetni tečaj karateja v san-ku-kai slogu za člane in pionirje. Tečaj za oboje bo v telovadnici OŠ Trebnje, in sicer za člane vsak tork in četrtek od 20. do 21.30 in za pionirje vsak tork in sredo od 16.30 do 18. ure. Prijave sprejemajo ob torkih in četrkih od 19.30 do 20. ure v dvorani OŠ Trebnje, vsak dan od 7. do 15. ure pa tudi na ZTKO občine Trebnje (telefon 44-102).

MOŠKA REKREACIJA V MOKRONOGU

MOKRONOG — Društvo Partizan Mokronog vabi na moško rekreacijo vsak tork od 18. do 20. ure v telovadnici osnovne šole Jančka Mevžlja v Mokronogu.

Slovenija Moja dežela.

Z novim motorjem po točke SP?

Glavni cilj Lojzeta Pavliča za letos je nastopiti na vseh šestih dirkah za svetovno prvenstvo v kategoriji do 80 cm — Nova oprema in motor

NOVO MESTO — Lojzeta Pavliča poznajo skoraj vsi Novomeščani, vprašanje pa je, koliko jih ve, da ima že celih 15 let status vrhunškega športnika, in zelo malo verjetno je, da se bo našel v Novem mestu kdo, ki bo ta njegov rekord sploh kdaj potolkel. Preveč časa - bi zelo nastevanje, koliko naslovov državnih in republiških prvakov je Pavlič dosegel že osvojil, koliko dirk za evropsko in svetovno prvenstvo je dosegel vozil in s kakšnimi uspehi. Moti pa se, kdor misli, da je ta zapis nastal zaradi morebitnega Pavličevega slovesa od dirkališčnih stez, nasprotno, njegovi cilji in želje segajo vsako leto višje.

»Letošnja sezona je pred vrati, prva dirka, ki jo bom vozil, bo 12. marca na Portugalskem za točke evropskega prvenstva. Že eden dni kasneje me čaka nastop v Španiji, nato še dirka v Belgiji in končno prva letošnja dirka za svetovno prvenstvo v španskem Jezeru. Letos bo v moji kategoriji do 80 cm šest nastopov za točke svetovnega prvenstva in želja je, da se udeležim vseh, poleg tega pa še nekaj dirk evropskega prvenstva. Vse bo seveda odvisno od denarja, zato letos dirke za državno prvenstvo, kjer pa bom nastopal v kategoriji do 125 kubikov, ne bodo postavljene v prvi plan. Vse moči so usmerjene v merjenje moči z najboljšimi motociklisti sveta. Prepričan sem namreč, da tudi v takšni konkurenci nisem brez možnosti: moje mesto na dirkah za svetovno prvenstvo je v zgornji polovici uvrščenih tekmovalcev. To pa pomeni, da bi naj na kakšni dirki osvojil tudi točke.«

• Lojzeta optimizem ni brez osnov. Pred dnevi je v Nemčiji pripeljal nov motor Seel 80, ki bo kmalu nared za prve treninge. Prvič ima tudi vso potrebno opremo, s katero bo enak konkurentom.

»Ne izdajam nobene skrivnosti, če povem, da potrebujem letos za izpol-

nitev planov 8 starih milijard. Še lani so obljube kazale, da bom znesel zbrat, sedaj kaže slabše. Vedeti je pač treba, da sem za vse sam, nisem le tekmovalček, pač pa tudi mehanik, šofer, manager in še kaj bi se našlo. Na srečo mi gredo v novomeškem AMD, kjer sem zaposlen, zelo na roke in v veliki meri se imam njim zahvaliti, da lahko kolikor toliko uredim vse obveze, ki jih imam z dirkanjem. Seveda pa ne gre, da ne bi omenil sponzorjev, v prvi vrsti Rika, ki ima glavno besedo, pa Novolesa in Tesnil, na roke mi gredo v IMV, medtem ko se s Krko še pogovarjamo. Tudi opremo imam letos dobro. Nabavljal sem nov kombi, IMV mi je dala na testiranje svojo prikolicu, skratka, po videzu bom letos enak konkurenci, sam pa upam, da tudi z rezultati. Motor, ki sem ga pred dnevi pripeljal iz Nemčije, bo kmalu nared,

če bo vreme ugodno, ga bom že v bližnji prihodnosti preizkusil na Grobniku, sicer bom moral to storiti v Italiji.«

• Lojze Pavlič pravi, da se najbolje počuti takrat, ko se doma usede za krmilo kombija in se odpelje na dirko. Takrat padejo z njega vse skrbi, ki ga dan za dnem neprimerno bolj obremenjujejo kot samo dirkanje.

»Ni enostavno odpirati vrata po delovnih organizacijah in prositi za pomoč, ko hkrati veš, da ne dirkaš le zase. Je pač tako, da športni in rezultati med seboj niso enako cenjeni. In ni se lahko navaditi na takšne vrste krivice.«

B. BUDJA

K OPREMI SODI TUDI PRIKOLICA — Posnetek je nastal minulo soboto, ko je Marjana Svilar (desno), vodja propagandne dejavnosti v Adriji, Lojzeta Pavliča izročila ključke prikolice, katero mu je IMV dala na testiranje. S takšno opremo bo Pavlič letos na dirkah za svetovno prvenstvo enak konkurentom, sam upa, da tudi po rezultatih ne bo zaostal.

Prvaki brez izgubljenega niza

Uspešen Pionirjev nastop na zimskem prvenstvu

BLED — Novomeški odbojkarji so uspešno prestali še zadnji resnejši preizkus pred sobotnim nadaljevanjem drugotnega obračunov. Na nedeljskem zimskem prvenstvu Slovenije so prepričljivo opravili z vso konkurenco in zmagali brez izgubljenega niza.

Sicer pa je letošnje prvenstvo prineslo skromno udeležbo, pri moških je nastopilo le 6, med deklety pa 7 ekip, ki so bile razdeljene v po dve skupini. Novomeščani so igrali v skupini z Mežico in Brezovico in so oba nasprotnika premagali brez težav z 2:0. V tekmi za 1. mesto so jih nato čakali odbojkarji Granita, ki so prav tako morali priznati premoč pionirjevcev. Končni vrstni red pri moških je bil: 1. Pionir, 2. Granit, 3. Bled, 4. Brezovica. Preseneča vsekakor šteje 3. mesto drugotnega Bleda, ki so v zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v II. zvezni ligi tako presenetljivo ugnali Novomeščane.

V ženski konkurenci je zmagala ostala doma, Blejčanke so bile pretrd oreh za vse, dobro pa so igrale tudi pionirjeve. V svoji skupini so premagale Palomo Branik III z 2:0, tesno izgubile s Palomo Branik II z 1:2, medtem ko jih je nato z 2:0 premagal še Krim.

SOLIDARNI BOMO KOS TUDI NARAVNI NESREČI

Prispevajmo v sklad Mestnega muzeja Idrija za sanacijo partizanske bolnišnice Franja

Št. računa: 52020-743-1146
Mestni muzej Idrija

Budnica kočevski košarki

Po daljšem zatišju se košarka znova prebuja — Letos v območni košarkarski ligi — Zelja II. SKL

KOČEVJE — Čeprav je danes v Kočevju že kar nekaj športov, ki se lahko pohvalijo z dobrimi rezultati in tudi lepimi obeti za prihodnost, je že na dani, da se jim bo v kratkem pridružil še eden. Govor je o košarki, ki je še ne tako dolgo nazaj predstavljala Kočevje v prvi republiški ligi. Ko pa je tista generacija prenehala igrati, ko so iz nje iztisnili zadnje rezultate, je bilo s kočevsko košarko konec. Nihče ni delal z mladimi in takšna končnost se je morala kasneje poznati.

»Edino upanje, da košarka v Kočevju ponovno oživi, je bilo pričeti z ničle. Starejši igralci so klub zapustili, obrnili smo se k šolarjem in dijakom. Pokazalo se je, da je zanimanje za ta šport v mestu ob Rinzi ogromno, tako da imamo danes težave, kako dobiti proste termine v telovadnicah,« z veseljem pripoveduje tehnični vodja kluba in eden od trenerjev mlajših kategorij Brane Dekleva, ki je bil svojčas član tiste tako uspešne generacije kočevskih košarkarjev.

Da bi tudi med občani v Kočevju vzbudili interes za to igro, so članska ekipa, za katero pa večidel igrajo mladinci,

ci, prijavili za tekmovanje v območni košarkarski ligi. Rezultati so spodbudni; če Kočevcem nemara uspe osvojiti na koncu prvo mesto, potem jih čakajo kvalifikacije za vstop v enotno območno ligo.

»Ne bom povedal nič novega, če potarjam, da delamo v težkih razmerah, da nimamo denarja, toda o tem stokajo doma vsi trenerji v Kočevju. Najdemo se pač po svoje, pomoč bomo poiskali pri kakšnem pokrovitelju, če bo za kaj takega seveda zanimanje,« pravi Brane Dekleva. In kakšni so načrti ter cilji kočevske košarke?

»Seveda je najprej potrebno zagotoviti redno in nemoteno delo v klubu, vzgojiti čimveč mladih in obetavnih igralcev, hkrati pa v klub vrniti nekdanje igralce, ki bi pri delu s svojim znanjem in izkušnjami lahko veliko pomagali. Vstop v II. republiško ligo in postavljen kot zahteva je vsekakor naša velika želja. Imamo namreč dovolj kvalitetno in izenačeno ekipo, manjka nam le visokih igralcev. Upamo lahko le, da bodo Selan, Vrhovšek, Simčič, Pohar, Pogorelec, Kozina, Papež, Ličen, Gašič, Sercer in Petek razgnali sive oblake, ki so se v teh letih zbrali nad kočevsko košarko.«

M. GLAVONJIČ

znizali) tudi ponudbo in ceno. Kot rok za sprejem ponudbe so izvajalci navedli 28. februar, medtem ko naj bi bila dela končana že maja.

• Po podatkih iz ponudbe gre za umetno maso, imenovano bolidant. Sestavljena je iz 12 milimetrov debele prožne osnovne podlage, ki se vlija na kraju samem, vsebuje pa stisnjena gumijasta zrnca, povezana s poliuretanom. Vrhnji stroj je iz barvnega uretana, pomešanega z zrnci EPDM. Proizvajalec zagotavlja, da se površina ne obrabi, končni barvi pa sta rdeča ali zelena.

Le še dobra dva tedna sta torej do končne odločitve, ki utegne biti za novomeški šport usodnega pomena. Ne dvomimo sicer o dobri želji vseh, ne le telesnokulturnih delavcev, da ponudbo sprej-

ZBOR BREŽIŠKIH PLANINCEV

BREŽICE — V tukajšnjem domu JLA je bil minul petek, 3. februarja, občni zbor brežiških planincev, ki se ga je udeležilo kar okoli 200 ljubiteljev gora iz Posavja in sosednje Hrvaške. Predsednica društva Marija Veble je bila ob tej priložnosti deležna čestitk za uspešno delo brežiškega društva, predvsem pa zaradi dejstva, da so v svoje vrste pritegnili veliko mladih; samo lani so jih včlanili preko 150. Dodajmo še, da je zbor popeljal prof. Viki Grošel s prikazom diapozitivov iz Nepala, kot zanimivost pa, da dom JLA že nekaj let daje planincem svoje prostore brezplačno, prav tako brezplačne pa so bile usluge gostinskega podjetja Crvena zvezda.

TRETJA ZMAGA KRCANK

KRŠKO — V 7. kolu I. republiške kegljaške lige so igralce Krškega po neuspešnem startu dosegle že tretjo zmago. Ugnale so ekipo Konstruktorja z 2378:2342 in se tako s šestimi točkami povzpelle na 5. mesto. Za Krško so kegljale: Arh 417, Škafar 397, Jakel 379, Antič 389, Alba 426 in Kovač 377. V prihodnjem kolu igrajo Krčanke doma s Korotanom. Ob dobri igri jim zmaga ne bi smela uiti.

S KEGLJAŠKIH STEZ

Odigrano je bilo 10. kolo v dolenski kegljaški ligi. Rezultati: Metlika — Rudar 5001:4837 (Metlika: Draganjac 834, Simc 855, Krznarič — Puškarič 403 + 416, Hutar 840, Popovič 847, Goleš 806; Rudar: Franc Popit 822, Modrinjak 769, Klevišar 813, Ivanovič 827, Ljubenko 786, Fredi Popit 820) in Mercator — Novo mesto 4830:4651 (Mercator: Goleš 828, Gričar 784, Maraz 837, Vidmar 790, Tkavc 809, Tratar — B. Logar 408 + 374; Novo mesto: Hrastar 736, Vesel 775, Miklavčič 753, Muslimović 847, Logar 801, Avbar — Bruner 165 + 574). Lestvica: 1. Metlika 18, 2. Mercator 16, 3. Novo mesto 4, 4. Rudar 2. Pari prihodnjega kola: Novo mesto — Metlika in Rudar — Mercator.

pisma in odmevi

SO V BRŠLJINU VSI IZSTOPILI?

NOVO MESTO — V tem burnem času, ko sta na udaru Zveza komunistov in njeno vodstvo, so v novomeški krajevni skupnosti Bršljin morda dobili občutek, da se mora partija pogrezniti v legalo. Ali pa so vsi člani te osnovne organizacije s sekretarjem vred kdove kak izstopili. Kako naj drugače poznamo, da se niti najstarejši ne spominjajo več, kdaj je bil zadnji sestanek in kaj so zadnji plačali članarino?!

SPOMINI NA NOVOMEŠKO POMLAD

Nedavno je predsedstvo občinske organizacije Socialistične zveze v Novem mestu podprlo pobudo za slovesno počestitev 70-letnice »novomeške pomlade«. Ko se je vodilno jedro frontne organizacije izrekalo za obujanje spomina, bil prisoten najmanj en kulturno-profesionalc, vendar niti to ni odvrnilo renkih misli Milana Jakopina, takihle: »predsedstvo zamisel sprejme — kdo bo spjel?! Leta 1920 so očino imeli malo institucij, a so imeli zanesenjake, anes očino malo institucije in niamo zanesenjakov.

DOMAČE TRNJE

Posamezniki so se ločili od ljudstva, ko so videli, kako ljudstvo živi. Hočete biti z narodom? Potem stanite iz foteljev! Ne govorite ljudstvu: delaj in molčaj! Molčanja nas je daleč pripeljalo. Birokracija bi rada narodu dozivala demokracijo.

DUŠAN STARČEVIČ

Še: Mnogi so opeharjeni

Ob kozerskem pismu Matjaža Rusa, objavljenem v DL prejšnji teden — Nikakršni zlobni nameni

Preživljamo čase, ko velikokrat sploh ne vemo več, kdaj gre pri kakšni stvari res in kdaj za šalo. Podobno se mnogi so znašli ob prebiranju članka »Mnogi so opeharjeni« v prejšnji številki Dolenjskega lista. Nekateri so se nasmihali, nekaj ljudi pa je bilo kar jeznih in zročaranih.

Prepričana sem (upam, da tudi prof. Dular), da članek ni imel namena uriti duhove. Šlo naj bi za ironijo, v kateri ponavadi več kot iz teksta samega preberemo med vrsticami. Po moje je bila napaka avtorja članka Matjaža Rusa in tudi uredništva Dolenjskega lista, da članka niso poimenovali ozerja ali kaj podobnega. V tem primeru prav gotovo ne bi prišlo do sporazumov.

Mislím pa tudi, da Matjaž Rus v menjenem članku ni želel žaliti prof. Dularja in njegovo delo. Za kaj takšnega nima nobenega razloga. Kot mnogi rúgi tudi Matjaž Rus ve, koliko in kaj prof. Dular naredil za Belo krajino in

Rad bi spoznal slovensko zgodovino

Pismo iz Madžarske

V uredništvo je prispelo pismo z Madžarske, v katerem se avtor prijazno obrača na novomeške gimnazijce in drugo srednješolsko mladino. Takole piše: Dragi mladi prijatelji! Fantje in dekleta! Sem Madžar, upokojeni gimnazijski profesor. Učim se slovenskega jezika in v njem tudi pišem. Slovenski narod mi je zelo simpatičen, je izobražen in marljiv in zanimam se njegovo življenje in zgodovino. Moja prošnja do vas je, če bi mi lahko poslali slovenska besedila, različne stare publikacije. Predvsem me zanima slovenska zgodovina od Napoleona do osvoboditve (leta 1813—1944). Vesel bi bil, dragi prijatelji, če bi mi lahko poslali stare zgodovinske knjige o kulturnem in narodnem gibanju proti nemško-habsburški vladavini in tudi zapise in zgodbe o tem itd. Prav tako bi bil vesel ustvarjalnih del najnovejšega časa. Lahko sodelujemo, v zameno vam bom poslal glasbene in videokasete. Dobro! Lepo prosim, pišite mi tudi kako pismo o svojem delu, tako bom lažje prenašal bolezen. Lep prijateljski pozdrav! Endre Farkas, H — 8300 Tapolca, Bartók Béla u. 33, Magyarországn.

(Pripomba uredništva: avtor piše, da že leta bere in prevaja Dolenjski list iz Novega mesta, in tako svoje plosnje ni zaupal čisto tujim ljudem.

V stiski je lahko pravilo tudi usodno

Pismo iz Švice

Zakaj je moral umreti 15-letni Mitja Krojs z Mirne, lahko bralci Dolenjskega lista le ugibamo. Moj namen v zvezi s tem ni blatiti niti ZD Trebnje niti ne posameznih zdravnikov, prisotnih ob dogodku, saj so lahko drugače kot uspešni zdravniki spoštovani in priljubljeni med prebivalci trebnjske občine. Vendar pa iz materine zgodbe, ki seže človeku do srca, lahko ugotovimo, da vse skupaj le ni tako nedolžno in da v tem primeru res ni šlo za posebno skrbno nudenje pravočasne pomoči nesrečnemu dečku. Že odgovor dežurne sestre, da za otroke zdravnik ne prihaja na dom in da naj počaka s sinom pred ZD, je vreden, pri slednjem posebej glede na zimo, obsojanja. Nihče ne misli, da pomoči ni bila nudena dovolj strokovno, saj imamo tudi pri nas v domovini vrsto priznanih medicinskih strokovnjakov, ampak gre za vtis, da je bila pomoč prepozna. Da mati tedaj ni dobro razumela dežurne sestre, ne verjamem, saj lahko iz njenega odgovora ugotovimo, da je ostala vseskozi prisebna in da je dobro vedela, kaj hoče: pravočasno zdravniško pomoč.

Postavlja se mi vprašanje: kako dolgo bi mati še čakala na pomoč doma, da bi sploh kdo prišel, če ne bi dr. Buchberger nudil dečku pomoči in s tem omogočil fantovega prevoza v ZD Trebnje? Ali je v primeru, ko gre za življenje in ko je dragocena vsaka minuta, res potrebno, da se tako strogo držimo administrativnih pravil in da mora pacient čakati nekaj časa na napolnico za prevoz v bolnišnico? Mar se to ne da urediti naknadno? Iz tega, da tudi v bolnišnici v Novem mestu v danem primeru niso bili posebej pripravljeni, lahko razberemo, da v dolenjskem zdravstvu nekaj škripnje.

Ob dogodku si upam z gotovostjo trdit, da se kaj takega v Švici ne bi zgodilo. FRANCIS SMREKAR Zürich

Upamo, da ne bomo klicani na zagovor

Pojasnilo IO OZZS o kandidacijskem postopku za predsednika IS

Podnaslov k stališču IO OZZS-TOZD gradbeni sektor Novo mesto, objavljenem v Dolenjskem listu 26. januarja letos, v zvezi s kandidacijskim postopkom za predsednika IS zavaja bralce, ker se IO ni opredeljeval do kandidata Adolfa Zupana, ampak se je opredeljeval in zavzemal stališča in ocene do kandidacijskega postopka. IO se ni opredeljeval do predlaganega kandidata, ker je menil, da je obrazložitev, ki jo je dalo predsedstvo OK SZDL, pomanjkljiva in neustrezna.

Res pa je, da se pri obravnavi predloga nismo seznanili s predstavitvijo »kandidata« v rubriki Dolenjskega lista »Portret tedna« 17. novembra 1988, na kar nas opozarja sekretar predsedstva OK SZDL Novo mesto v pojasnilu, objavljenem v Dolenjskem listu prejšnjem teden. Nerodno je le to, da ta predstavitev ni bila dana v času kandidacijskega postopka, ampak je dana pred tem postopkom oziroma na začetku postopka evidentiranja. Glede stališča IO OZZS, da so navedbe v obrazložitvi za kandidata, s katerimi se izpostavlja njegov posebni posluž za sodelovanje v akcijah, kot so novoletne proslave, živžav itd., kandidatu bolj v škodo kot v korist, ker taka obrazložitev ne daje prave slike o njegovi sposobnosti za zadevno funkcijo, glede na zahteve časa in prostora menimo, da pojasnilo P OK SZDL potrjuje to stališče, ker v njem ni in ne more biti govora o tem, da volonterska društvena dejavnost degradira osebnost. Kdor je bral obrazložitev P OK SZDL za predlaganega kandidata, bo gotovo razumel podano stališče IO OZZS.

Želimo še opozoriti, da Pionir kot Pionir nima nič s stališču IO OZZS TOZD, kot je to razbrati iz podnaslova k obema prispevkoma v Dolenjskem listu. To so samo skromna stališča sindikalnih aktivistov v IO OZZS TOZD, ki smo si upali nekaj reči naglas, in upamo, da za to ne bomo klicani na zagovor. Za IO OZZS: MARJAN SKUBE

MLADI DOPIŠNIK

POZDRAVI

V uredništvu časopisa smo pravkar prejeli glasilo »Z bregov Krke«, s katerim se trudijo učenci OŠ 7. korpusa Žužemberk. Mladi ustvarjalci so se v njem res potrudili. Pišejo o Astrid Lindgren, o Švedski, Juriju Vegi, Piki Nogavički in Ronji — razbojniški hčeri. Pobrskali so po spisih Janeza Trdine in nasluli drobce iz sodne prakse novomeškega sodišča. V glasilu so poskrbeli za zajeten šop literarnih listov in za športne zapise. Kajpak je na nadrobno popisanih straneh tudi križanka. V žužemberškem časopisu se posebej predstavili še pionirji z Dvora.

LENITIS

V naši petčlanski družini ima vsak svoje delo. Moje je učenje in pomoč pri manjših opravilih. Skrbim za papagaja, hranim psička in zajčke. Nekega dne pa sem imela lenitis. Po hiši je bilo vse razmetano, meni pa se ni in ni dalo pospraviti. Zunaj sem se igrala, ati pa je bil v službi. Mislila sem, da bom že pospravila, preden bodo drugi prišli domov, a so bili prezgodaj doma. Ko je mamica vstopila, se je prišla za glavo, rekoč: »Danes pa nisi bila pridna!« Tisti dan sem sklenila, da se bom poboljšala.

JASNA POTOČAR, 5.b OŠ, 7. korpusa Žužemberk

Ali res zastarana zadeva?

Razmišljanje o zaplembi premoženja — Pošiljanje od vrat do vrat — Zmeraj brez odgovora in brez pomoči

Veliko let se sprašujem, kdaj bodo odpravljene krivične zaplembe, vendar odgovora na to nisem dobila. Leta 1945 je bilo zaplenjeno celotno premoženje, in to brez odločbe. Latnica je napisala prošnjo za povrnitev imetja, a je prej umrla, preden je dobila odgovor. Premoženje z vsemi pravicami je zapustila mojim staršem, ki tudi niso imeli uspeha s prošnjo za povračilo zemlje. Tako sem nadaljevala njihovo začeto delo, a brezuspešno. Nikjer nisem mogla dobiti niti enega človeka, da bi mi pomagal. Pošiljali so me od vrat do vrat. Nisem pa imela denarja, da bi plačevala advokata. Imam vsa dokumentacija, kjer pobijam vse, kar navajajo v obožbi. Vedno naletim na isti odgovor: zadeva je zastarela. Rečeno mi je, da bi bilo dobro, če bi se za mojo zadevo zavzela kakšna organizacija. Ker je mož član Zveze borcev, je o primeru večkrat načel pogovore s sestanku te organizacije. Član Zveze borcev je pišal in pregledal dokumentacijo, jaz pa sem ostala kot zmeraj prej brez odgovora in brez pomoči.

Ni mi jasno mi mi tudi nikoli ne bo, kako more biti nekdo pri zaplembi 1. septembra 1945 Nemeč, ob dodelitvi začasne osebne izkaznice 1. junija 1945 pa Slovenec, kot je to v mojem primeru. Med nejasnostmi naj navedem še to, da so lastnico, ki je bila ob prihodu Nemcev v naš kraj stara 80 let, obdolžili aktivnega sodelovanja z okupatorjem. Imam priče, ki potrjujejo ravno nasprotno.

Odločbo o zaplembi in o oporoki sem dobila 29. marca 1974.

Ker sem zasedila 19. decembra lani v Delu zapis o problemu, podobnem mojemu, in 12. januarja letos prebrala v Dolenjskem listu prispevek s podobno vsebino, me je to spodbudilo, da sem delno opisala težavo, ki me tišči vsa ta leta. Mislim, da ima tak problem še kak občan. Upam, da se bo našel v Sloveniji poštenjak, ki nam bo ponudil vsaj slamic, da tudi mi pridemo do svojih pravic.

MARIJA LJUMOVIČ Brežice

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 10. II.

8.55 — 13.25 in 16.05 — 0.10 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 KAJ JE FILM, 5. oddaja
MOZAIK:
10.10 TEDNIK
11.00 SLOVENC V ZAMEJSTVU
11.30 DA, GIORGIO, ameriški film
13.15 VIDEO STRANI
16.20 VIDENO STRANI
16.30 DNEVNIK 1

16.45 TV MOZAIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.30 ZLATI DEŽ, 5. del nadaljevanke
18.55 MALI KONCERT
19.05 RISANKA
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2

21.00 DELEKTIVA IZ MIAMIJA, 6. del nanizanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 STRAŠILO, ameriški film
23.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 An-sambel Jožeta Burnika — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV abonma — 22.05 Skupščinska kronika — 22.25 En avtor, en film — 22.40 Satelitski programi

SOBOTA, 11. II.

7.45 — 12.15 in 14.45 — 0.45 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA
10.00 OTROCI GLASBE, ameriška zabavnoglasbena oddaja, 2. del
10.20 SLOVENSKI LJUDSKI OBIČAJI: CERKLJANSKA LAUFARIJA, ponovitev
10.50 POGLEDI: OB SLOVENSLEM KULTURNEM PRAZNIKU, ponovitev
12.05 VIDEO STRANI
15.10 SP V BIATLONU, posnetek

15.40 VIDEOGODBA, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 CHALLANI, češkoslovaški mladinski film
17.55 SP V ALPSKEM SMUČANJU — VELESALOM (Ž), 1. tek
18.50 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP

del zabavnoglasbene oddaje
23.05 BENJAMIN, francoski film
0.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

12.45 Nogomet Partizan:Hajduk — 16.00 Jugoslavija, dober dan — 16.30 Košarka Vojvodina:Partizan — 18.00 Slavno sedenje vseh treh zborov telepatске skupščine občine butale — 19.30 Dnevnik — 20.15 Propad rimskega cesarstva (ameriški film) — 23.10 Satelitski programi

NEDELJA, 12. II.

8.35 — 23.10 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKA MATINEJA
10.20 ČIPKE, ponovitev 7. dela nadaljevanke
11.00 VIDEO MEH
11.30 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 POD DROBNOGLEDOM
12.45 ZABAVA VAS OLIVER, zabavnoglasbena oddaja
13.30 PROPAD RIMSKEGA CESARSTVA, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1

16.45 KAVBOJI, ameriški film
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 SREČNO NOVO LETO 1949, 2. del nadaljevanke
21.15 SMUČAJMO VSI
21.30 ZDRAVO
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Anglunipe — 13.15 Športno popoldne — 16.15 SP v

biatlonu — 16.50 SP v alpskem smučanju: slalom (m), 1. tek — 17.45 Športno popoldne — 19.20 Slalom (m), 2. tek — 20.10 Meč islama (2. del dok. oddaje) — 21.05 Poezija — 21.35 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalna oddaja — 13.00 Hišica v preri — 14.00 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.00 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 Igre na srečo — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV nadaljevanja — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik —

PONEDELJEK, 13. II.

8.45 — 13.05 in 15.45 — 23.15 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK:
10.10 UTRIP
10.25 ZRCALO TEDNA
10.40 TV MERNIK
10.55 OČI KRITIKE
11.25 IGRANI FILM

16.10 SMUČAJMO VSI, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.30 OČI KRITIKE
18.25 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KAKO PREŽIVETI DO PRVEGA, TV drama
21.10 OSMI DAN
21.50 DNEVNIK 3

22.05 ANTOLOGIJA SLOVENSKE VIOLINSKE GLASBE, 2. del
23.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.45 Po brezkrožnosti sveta — 18.15 Sveta športa — 19.30 Dnevnik — 20.05 Po sledeh napredka — 20.35 Portret Alberta Moravie in Ciociara (italijanski film)

TOREK, 14. II.

8.45 — 11.45 in 16.00 — 23.25 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV, po-

novitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ČE NEKOČ POTRKAŠ NA MOJA VRATA, 2. del italijanske nadaljevanke
21.15 OMIZJE
23.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.20 Hokej, 1. tekma končnice — 20.05 Ropot — 20.50 Zrebanje lota — 20.55 Magic line (dok. oddaja) — 21.20 ... — 21.40 Košarka — 23.00 Satelitski programi

SREDA, 15. II.

8.45 — 11.40 in 16.00 — 23.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK
OSMI DAN
10.50 VSAK ČLOVEK SE RODI V BODEN
16.30 DNEVNIK 1

16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK
20.05 FILM TEDNA: SMRT MARIA RICCIJA, švicarski film
21.50 DNEVNIK
22.00 SVET POROČA
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.30 Regionalni program studia Maribor — 19.00 Žilhtna kapljica na Slovenskem (1. del dok. oddaje) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Košarka za pokal R. Korača — 21.30 ... — 21.55 Nogomet Portugalska:Belgija

ČETRTEK, 16. II.

8.45 — 11.50 in 16.00 — 23.55 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
16.30 DNEVNIK 1

16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK

20.05 TEDNIK
21.00 UMOR MARRY PHAGAN, 1. del ameriške nadaljevanke
22.00 DNEVNIK 3
22.10 V LAHTIJU
22.25 NOVINAR, jugoslovanski film
23.45 VIDEO STRANI

ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

ČETRTEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D včeraj, danes, jutri, 12.00 Predstavitev Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostiln, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Zeleni ste, poslušajte, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Zeleni ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbir pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:
8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

Radio Sevnica

ČETRTEK, 9. 2.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.15 — Glasbeni uvod za ogrevanje
17.15 — Aktualno
17.40 — Rezervirano za...
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

SOBOTA, 11. 2.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.10 — Pionirski kotiček
18.00 — Glasbena uganka
18.15 — Reportaža
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

NEDELJA, 12. 2.
10.30 — Napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.10 — Nedeljski gost
11.25 — Kultura — šolstvo — izobraževanje
11.45 — Vesti za drobno gospodarstvo
12.00 — Aktualno
12.15 — ZVN
13.00 — Nedeljski poročevalc
13.30 — Čestitke naših poslušalcev

SREDA, 15. 2.
17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.20 — Tematska sreda (Naši kraji in ljudje)
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

DO INFOTEHNA,

Informacijski inženiring (v ustanavljanju),
v sodelovanju
z DOLENSKIM PROJEKTIVNIM BIROJEM
NOVO MESTO

razpisuje izobraževalne tečaje
za uporabo osebnih računalnikov

Tečajji bodo v poletnem semestru.

VSEBINA	cena din
ZACETEK — 8 ur (2 dni po 4 ure)	300.000
WORDSTAR — 20 ur (4 dni po 5 ur)	600.000
MS DOS uvod — 20 ur (4 dni po 5 ur)	620.000
MS DOS nad. — 15 ur (3 dni po 5 ur)	520.000
AUTOCAD — 30 ur (5 dni po 6 ur)	950.000
PROJEKT — 20 ur (4 dni po 5 ur)	600.000
MREŽE PC — 20 ur (4 dni po 5 ur)	650.000
LOTUS uvod — 20 ur (4 dni po 5 ur)	620.000
LOTUS nad. — 20 ur (4 dni po 5 ur)	620.000
DBASE + uvod — 25 ur (5 dni po 5 ur)	800.000

Tečaje bomo izvajali v dopoldanskem in popoldanskem času.
Dopoldanski tečajji bodo od 8. do 12. ure, popoldanski pa od 13.
do 17. ure.

* Podrobnejše informacije o tečajih dobite na tel. 26-127 od 8.
do 14. ure.

* Prijavite se na naslov DO Infotehna, Trdinova 4, Novo mesto.
V pisni prijavi navedite naslednje podatke: ime, priimek, poklic
in službeno telefonsko številko udeleženca; vrsto in željeni ter-
min tečaja; točen naslov naročnika ter datum, žig in podpis
pooblaščenca osebe.

* Cene so fiksne za prijave in vplačila, prejeta do vključno 28. 2.
1989.

Plačilo za udeležbo željenega tečaja nakažite na žiro račun In-
fotehne št. 52100-601-11604 z navedbo »za tečaj«.

* Tečaje bomo izvajali za najmanj 6 in največ 10 udeležencev.
Na željo delovnih organizacij organizirano in izvajamo tečaje
tudi pri vas.

**SKUPNE SLUŽBE SIS
OBČINE ČRNOMELJ
zbor delavcev delovne skupnosti**

razpisuje
dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili (reelekcija):

1. tajnik samoupravne stanovanjske skupnosti

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba oz. z delom pridob-
ljene delovne sposobnosti — tehnične ali druge ustrezne usme-
ritve, 3 leta delovnih izkušenj

2. tajnik SIS za komunalne in cestno dejavnost

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba oz. z delom pridob-
ljene delovne sposobnosti — tehnične ali druge ustrezne usme-
ritve, 3 leta delovnih izkušenj

**3. tajnik kmetijskozemljiške skupnosti in tajnik
SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in
zagotavljanje osnovne preskrbe**

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba oz. z delom pridob-
ljene delovne sposobnosti agroživilske ali druge ustrezne us-
meritve, 3 leta delovnih izkušenj

**4. tajnik občinske izobraževalne skupnosti in
občinske raziskovalne skupnosti**

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba oz. z delom pridob-
ljene delovne sposobnosti družboslovne in druge ustrezne us-
meritve, 3 leta delovnih izkušenj

Izbrani kandidati bodo imenovani za obdobje 4 let. Pismene pri-
jave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati
pošljejo v 15 dneh po objavi na delovno skupnost skupnih služb
SIS občine Črnomelj, komisiji za delovna razmerja, z oznako
»za razpis«.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po opravl-
jeni izbiri.

**Razpisna komisija
Gostinskega podjetja HOTEL PUGLED, p. o.
sedež Kočevje, Trg zbora odposlancev št. 64,
61330 Kočevje, p. p. 32**

razpisuje dela in naloge

**individualnega poslovnega organa —
(direktorja)**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, predpisanih z
zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini
Kočevje, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba gostinsko-turistične ali ekonom-
ske smeri
- organizacijske sposobnosti
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje tujega jezika
- predložitev programa razvoja in opredelitev lastne vloge v
njem

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.
Kandidati naj pisne ponudbe in ustrezna dokazila, da izpolnjuje-
jo razpisne pogoje, pošljejo priporočeno v 15 dneh po objavi z
oznako »za razpisno komisijo« na tajništvo delovne organizaci-
je. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem
zbiranju prijav.

**gozdno gospodarstvo
brežice n. vol. o.**

**KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB
GOZDNEGA GOSPODARSTVA BREŽICE
OBJAVLJA**

na podlagi določil pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela in
naloge

- 1. VODJE RAČUNOVODSKEGA ODDDELKA**
- 2. VODJE ODDDELKA ZA AOP**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
pod 1:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomsko-finančne smeri in 3
leta delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah v
računovodskem oddelku ali
- da imajo višjo izobrazbo ekonomsko finančne smeri in 5 let
delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah v računo-
vodskem oddelku.

pod 2:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, organizacijske ali
elektrotehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj.

OD pod zap. št. 1 znaša 1,783.310 din, pod zap. št. 2 pa
1,610.260 din.

Z izbranimi delavci bo sklenjeno delovno razmerje za nedo-
ločen čas, s polnim delovnim časom. Nastop dela po dogovoru.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati
pošljejo v 8 dneh po objavi prostih del in nalog na naslov: Gozd-
no gospodarstvo Brežice, DSSS, Bratov Milavcev 61, Brežice.
Izbira kandidatov bo opravljena v 15 dneh po poteku objavnega
roka.

**SLOVENIJALES-STILLES
Tovarna stilnega pohištva
in notranje opreme
SEVNICA**

ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA
OGLAŠA
prosta dela in naloge

**ARHITEKTA
(razvijanje proizvodnih programov) —
1 izvajalec**

Poleg splošnih veljajo še naslednji pogoji:

1. VII. stopnja zahtevnosti (visoka izobrazba), smer arhitektura,
2. 3 — 5 let delovnih izkušenj,
3. 6-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave je treba poslati v 15 dneh po oglasu del na zgo-
raj navedeni naslov.

Prijavi s krajšim življenjepisom priložite dokumente o izpolnje-
vanju objavljenih pogojev. Izbira kandidata bo opravljena naj-
kasneje v 30 dneh po poteku oglasnega roka, kandidati pa bo-
do obveščeni o izbiri v 30 dneh po opravljenem izboru.

61/6

Lisca

**Konfekcija LISCA Sevnica
DSSS**

razpisuje
prosta dela in naloge

VODJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

POGOJI:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj pri ustreznih delih
- izpolnjevanje pogojev iz družbenega dogovora o kadrovski
politiki občine Sevnica

Razpisano delo je reeleksijsko, s 4-letnim mandatom.
Pismene prijave z ustreznimi dokazili dostavite na naslov: Kon-
fekcija LISCA Sevnica, Prešernova 4, 68290 SEVNICA, v 15
dneh po objavi razpisa.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 25 dneh po zakl-
jučku razpisa.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare
mame in babice

**ANTONIJE
VODOPIVC**

roj. Černelč

iz Dolenje vasi pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znan-
cem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in svete maše. Hvala zdrav-
nikoma dr. Šprajcu in dr. Simčiču ter sestram Nataliji in Nevenki za
pomoč na domu, osebju bolnice v Brežicah za skrb in prijaznost, Gasil-
skemu društvu Dolenja vas za spremstvo na zadnji poti in predsedniku
tov. Branku Turenšku za poslovljni govor. Zahvaljujemo se tov. Janezu
Volčanšku za poslovljni govor, v katerem je opisal življenjsko pot
pokojne, pevcem iz Koprivnice za ganljivo zapete žalostinke ter gospo-
doma dekanu in kaplanu za opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu nas je tiho zapustila naša draga
mama, stara mama, prababica, tašča in teta

**ANA
STROJIN**

roj. PEČJAK

Vinkov Vrh 12, Dvor

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znan-
cem, sosedom in vaščanom Vinkovega Vrha in Malega Lipovca za vsestransko
pomoč, darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na poti slovesa.
Posebno se zahvaljujemo kolektivu ISKRA Žužemberk, Hotelu Belle-
vue v Ljubljani in KZ Dvor ter župniku za opravljen obred.

Žalujoci: sin Slavko, hčerke Zorka, Anica in Tončka z družinami
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila naša dra-
ga žena, mama, stara mama, prababica,
tašča in teta

**MARIJA
ŠTRUKELJ**

iz Kašče 5 pri Semiču

Najlepše se zahvaljujemo za pomoč ZD Semič, patronažni sestri Anici,
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znan-
cem, sodelavcem IMV
Novo mesto, ZB Semič, ki so pokojno pospremili na zadnji poti, poklo-
nili cvetje in nam izrazili sožalje. Posebna hvala g. župniku za opravljeni
obred in g. Nežki Bezek za poslovljne besede.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano za-
pustil naš dragi mož, oče, brat, stric in stari
ata

**ANTON
HROVAT**

Reber 31, pri Žužemberku

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem
in vsem, ki so kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in
cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej hvala
Pirčevima iz Novega mesta, splošni bolnici Novo mesto, gasilskemu
društvu Reber, ZB Žužemberk, Iskri Žužemberk, Tekstilu Ljubljana
in Rašici Gameljne. Zahvaljujemo se gospodu župniku iz Žužemberka
za lepo opravljen obred, prav tako govornici tov. Ljubi Šenici za poslo-
vljne besede pri odprtem grobu.

Žalujoci: žena Ivana, hčerke Ivanka, Tončka, Marica in Ljubica z
družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila draga mama, sta-
ra mama, tašča in sestra

**KAROLINA
PETRIC**

roj. Nemanič

Rosalnice 55 pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znan-
cem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in pos-
premili pokojno na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom Fran-
cki Kočevar, Olgi Vraničar, Mariji Malešič, Jožetu Matjašiču ter
družini Brancelj, kolektivu Rudnika Kanižarica, gospodu župniku za
lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: hčerke Martina, Marija in Dragica z družinami, vnukinji
Tatjana in Ivica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Brez slovesa si odšla na dolgo pot.
V naših srcih je ostala bolečina
in brez tebe bo praznina.

**ANGELCA
JERŠIN**

iz Lok 9

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znan-
cem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, darovali cvetje in vence. Posebno
zahvalo smo dolžni tozdu TSP in DSSS Novoles, Iskri Tenel, tov. Ladu
Lavriču za poslovljne besede in gospodu župniku za lepo opravljeni
obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 9. februarja — Polona Petek, 10. februarja — Vlasta Sobota, 11. februarja — Zvezdana Nedelja, 12. februarja — Zvonko Ponedeljek, 13. februarja — Katarina Torek, 14. februarja — Valentin Sreda, 15. februarja — Jovita

Lunine mene

13. februarja ob 24.15 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 12. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Mladiček dinovzav. 14. in 15. 2. (ob 20. uri) ameriški erotični film Hawaii.
ČRNOMELJ — 9. 2. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Smrtonosna misija. 9. 2. (ob 17. in 21. uri) ameriška komedija Princ osvaja Ameriko. 10. 2. (ob 19. uri) avstralska komedija Krokodil Dundee — II. del in (ob 21. uri) ameriška trda erotika Zdrav seks v zdravem telesu. 12. 2. (ob 18. uri) angleška komedija Kdo je to dekle in (ob 20. uri) ameriški akcijski film Hudičevi policaji. 13. 2. (ob 17. in 20. uri) ameriški film Poslednja Kristusova skušnjava. 14. 2. (ob 19. uri) jugoslovanska komedija Tesna koža — II. del.

službo dobi

PRIUČENEGA DELAVCA v kamnoseštvo zaposlim (ali vzamem za priuč. v). Kamnoseštvo Marjan Jakša, CKZ 5. Krško, tel. (0608) 31-098. (P6-3MO)
MIZARJA s kvalifikacijo sprejemam. Soba zagotovljena. Tel. (061) 446-15. (321-SD-5)
AVTOMEHANIKA na programu Resultovih vozil takoj zaposlim. Osebnih vozil 2.500.000 din. Tel. (068) 76-19. (241-SD-4)

stanovanja

STANOVANJE v Novem mestu z eno sobo za stanovanje v Brežicah. Informacije vsak dan na telefon (068) 24-768. (474-ST-6)
ETAŽNO STANOVANJE (70 m²) s kletjo, garažo, vrtom in delom podstrešja prodam. Tel. 23-020, po 20. uri, Ivan Bele, Adamičeva 9. (459-ST-6)
ENOSOBNO STANOVANJE (35 m²) v Novem mestu prodam. Tel. (0608) 81-302, po 20. uri. (P3-38MO)

motorna vozila

ZASTAVO 760, letnik 1979, registrirano do 6. marca 1989, prodam. Cena po dogovoru. Jože Živič, Armeško 52, 68280 Brestanica, telefon (0608) 79-646, popoldne. (P6-8MO)
TOMOS 14, pet brzin, letnik 1987, prodam. Milčinovič, Grič 6, Kostanjevica, 428-MV-6)
APN 6, 1985, prodam. Boštjan Ban, rmlj 24 D, 68296 Krmelj. (P6-6MO)
GOLF JX, letnik 1986, ugodno prodam. Prešeren, Šmarjeta 50, Šmarješke toplice. (422-MV-6)
LADO 1300 S, dobro ohranjeno, letnik 1984, prodam. Kralj, Boršt 10, 68332 radac. (P6-2MO)
MERCEDES kibar, 8 ton, tip 337, v dobrem stanju, registriran do maja 1989, prodam. Tel. (068) 86-150. (404-MV-6)
Z 750 S, letnik 1978, registracija do 12. decembra 1989, prodam. Ivan Frelih, Kidričeva 9, 68250 Brežice (Trnje). (427-MV-6)
AUDI 80 CC metalne barve, letnik 1986, z dodatno opremo, prodam. Tel. (068) 25-986, popoldne. (P6-32MO)
Z 750 SC, letnik 1981, obnovljen, prodam. Tel. 25-297. (493-MV-6)
FIAT 128 L, 1985, prodam. Ciril Miklič, Lukovec 1, Trebnje. (P6-44MO)
ZASTAVO 750, letnik 1985, in oljni gorilec ugodno prodam. Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, tel. 23-492. (492-MV-6)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozid Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar. ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Pripc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKOČI RACUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenska banka Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 2.000 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 25.000 din, na prvi ali zadnji strani 50.000 din; za razpise, licitacije ipd. 30.000 din. Mali oglasi do deset besed 15.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.500 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozid Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudske pravice, Ljubljana.

KRŠKO: 10. (ob 20. uri) in 12. 2. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Ameriška Ninja; (ob 22. uri) španski erotični film Dekolte. 14. 2. (ob 20. uri) ameriška drama Angleško srce. 15. 2. (ob 17. uri) risanke ter (ob 18. uri) ameriška mladinska komedija Mladi volkodlak — II. del.
MIRNA PEČ: 10. 2. ameriška komedija Vse v rok službe.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 2. (ob 18. uri) angleška drama Soba s razgledom. 9. (ob 20. uri) in 13. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška ljubljenska drama Berlinska afera. 10. (ob 16. 18. in 20. uri) ter 11. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Žene komandosi. 10., 11. in 12. 2. (ob 22. uri) švedski erotični film Ljubezenske sanje.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 10. do 12. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriški znan.-fant. film Zvezdne steze. Od 13. do 15. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriška drama Ponoreli vlak.
SEVNICA: 9. in 10. 2. (ob 19. uri) ameriški vestern Sakut. 11. in 12. 2. (ob 19. uri) ameriški avant. film Osmi potnik — II. del.
TREBNJE: 11. 2. (ob 19. uri) in 12. 2. (ob 18.30) ameriško-italijanski film Sartana prosi za smrt.

JUGO 45 E, letnik 1986/6, bel, 28000 km, prodam. Tel. (068) 85-118. (514-V-6)
126 PGL, star leto dni, zaščiten, prodam. Tel. 25-574. (495-MV-6)
R 4, letnik 1986, karamboliran, prodam. Šušteršič, tel. 24-668. (P6-58MO)
Z 101 L, letnik 1978, obnovljen, in bencinski motor LA 300 za Gorenje Muta prodam. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto. (515-MV-6)
Z 101, letnik 1977, registrirano do septembra, zelo dobro ohranjeno, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (0608) 69-680. (P6-25MO)
MOTORNO KOLO JAWA 350 cm³, prevoženih 15.000 km, prodam. Janec Ažnoh, Zabrđe, tel. 47-776. (442-MV-6)
ZASTAVO 128 GX, drugič registrirano, 16.000 km, prodam. Pavlin, Paha 11, Otočec. (449-MV-6)
GOLF DIESEL S paket, letnik 1985, prodam. Fabjan, Dol. Gradišče 9, Šentjernej. (450-MV-6)
Z 750, letnik 1979, in Z 101, letnik 1980, prodam. Peter Mali, Šmihel 42, Novo mesto. (451-MV-6)
126 P, letnik 1979, karamboliran, prodam, lahko tudi po delih. Mežam, Otočec 44. (456-MV-6)
R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Milan Kosmač, Loka 21, Šentjernej. (457-MV-6)
LADO 1200 karavan, letnik 1981, prodam. Milan Pavlič, Roje 8, 68310 Šentjernej. (462-MV-6)
126 P, star 8 mesecev, v garanciji, prodam. Tel. 42-158. (463-MV-6)
KADET D 1600, letnik 1984, traktor Fordson, 50 KS varilni aparat 260 A in vrtilni stroj prodam. Tel. 21-575. (464-MV-6)
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1985, prodam. Cena po dogovoru. Gotlib, Slavka Gruma 40, Novo mesto. (467-MV-6)
LADO 1300 S, letnik 1983 ter jugo 45, letnik 1985, prodam. Tel. 85-406. (469-MV-6)
Z 750, letnik 1977, neregistriran, obnovljen, prodam. Uhan, Rodine 12 a, Trebnje. (470-MV-6)
JUGO 45 A, april 1987, prodam. Tel. 27-297. (477-MV-6)
GOLF JXD, december 1986, prodam. Tel. (068) 25-047. (478-MV-6)
ZASTAVO 101, letnik 1985, prodam. Orel, Stopiče 65, Tel. 43-816. (479-MV-6)
126 P, letnik 1978, prodam. Tel. 49-410. (P6-42MO)
Z 750 (prva registracija 1979), obnovljen, prodam. Mira Petrov, Arnovo selo 45, Arčiče. Ogleđ popoldne. (P6-38 MO)
GOLF DIESEL, letnik 1984, prevoženih 50.000 km, ter GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Kurent, Brinje 31, Šentrupert. (P6-37 MO)

VISO II CLUB, letnik 1982, prevoženih 43.000 km, registrirano do februarja 1990, prodam. Tel. (0608) 32-063. (P6-35 MO)
GOLF JGL DIESEL, letnik 1982-december, prodam. Jerman, tel. 43-853. (482-MV-6)
GOLF JGL, letnik 1982, prodam ali menjam za 126 P. Tel. 28-794. (484-MV-6)
Z 750/850, letnik 1982-november, prodam. Jože Avsec, Dolž 39. (486-MV-6)
ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Zoran, Gor. Kamenje 2, Novo mesto. (435-MV-6)
JUGO 45 A, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Vidmar, Stopiče 64. (487-MV-6)
128, letnik 1984, prodam. Gostilna Kos, Kostanjevica. (436-MV-6)
Z 101, letnik 1982, prodam. Tel. 24-795. (P6-21MO)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Stane Gregorevič, Mali Vrh 31, Globoko pri Brežicah. (P6-22MO)
KOMBI VW veteran rdeče barve, s pomično streho, registriran do konca oktobra 1989, prodam. Ogleđ na naslov: Klančar, Bela Cerkev 27 pri Šmarjeških Toplicah. (P6-23MO)
R 5 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. (068) 22-979. (P6-24MO)
Zastavo 128, dobro ohranjeno, staro 4 leta, prevoženih 37.000 km prodam. Zupančič, Krmelj 84a (P6-59-MO)
R 5 campus, avgust 1988, prodam. Cena 56 M. V račun vzamem cenejši avto. Informacije na tel. (068) 44-146. (P6-57MO)
Z 101, staro dve leti, prodam. Vojko Gazvoda, Vel. Brusnice 53. (508-MV-6)
ZASTAVO 101 SC, letnik 1979, neregistrirano, vozno, prodam za 280 SM ter 126 P, letnik 1979. Jože Kralj, Dobrava 11, Škofjan. (501-MV-6)
Z 750, letnik 1980, registrirano za eno leto, prodam. Franc Brezovar, Gor. Kamence 24, Novo mesto. (P6-45MO)
JUGO 55 GVL, nov, nevožen, prodam ali zamenjam za golf, letnik 1984. Tine Medle, Jugorje 12, Brusnice. (P6-49MO)
126 P, letnik 1987 maj, prodam. Tel. 20-274, vsak dan od 8. do 18. ure. (496-MV-6)
ZASTAVO 101, letnik 1983, zelo dobro ohranjeno, prodam. Ivan Novak, Zajčji Vrh 27, Novo mesto. (497-MV-6)
Z 101, letnik 1985, prodam. Nikola Malič, Dučići 5, Radatoviči. (502-MV-6)
JUGO 45 L, letnik 1986, zelo ugodno prodam. Tel. (068) 267-443. (čuk-MV-6)
R 4 GTL, letnik 1986, malo karambolirano, ugodno prodam. Alojz Salmič, Družinska vas 36, Šmarješke Toplice. (503-MV-6)
MINI MORIS, generalno obnovljen, prodam. Mišjak, Ob Težki vodi 58, Novo mesto. (505-MV-6)
GOLF JGLD 9/83, dodatno opremljen, prodam. Tel. 26-049. (507-MV-6)
ŠKODO 105 S, letnik 1986/8, 18000 km, ugodno prodam. Tel. 85-634. (P6-54MO)
126 PGL, letnik 1987, prodam. Tel. 27-905. (P6-55MO)
GOLF JX-diesel, star dve leti, svetlo-deče barve prodam. Tel. 25-883, po 15. uri. (P6-61-MO)

PRODAM kombiniran štedilnik (2 plin, 2 elektrika), star dve leti, in dvojno pomivalno korito. Tel. (068) 65-408, popoldne. (P6-56MO)
PRODAM 3 dobrega sena. Martina Zajc, Dol. Kronovo 6, Šmarješke Toplice. (480-PR-6)
KOSTANJEVO kalano kolje, žago Stihl 050 in koso Ursus (bočno) prodam. Alojz Kalin, Dol. Gradišče 19, Šentjernej, telefon 42-388. (481-PR-6)
NOV univerzalni mlin Mio Standard ugodno prodam. Razpotnik, Nad mlino 62 (mlin), tel. 21-206. (471-PR-6)
ZAKONSKO POSTELJO z nočnimi omarama prodam. Tel. 20-202, po 14. uri. (476-PR-6)
BARVNI TELEVIZOR Gorenje prodam. Tel. 27-985. (460-PR-6)
MOLZNI STROJ, malo rabljen, in 8-litrski ter 80-litrski bojler ugodno prodam. Metelko, Mikote 8, Raka, tel. (0608) 75-553. (454-PR-6)
PRODAM sedežno garnituro ter omaro za dnevno sobo, dobro ohranjeno. Petric, tel. 068/23-575. (D.R.S.)
PRALNI STROJ Gorenje, malo rabljen, star leto in pol, ugodno prodam. Tel. 22-997. (430-PR-6)
PRODAM 5 oken (120 x 100) s šipami, 5 vrat in vhodna vrata, traktorsko kosilnico Laverda na kardam, na dva noža, greben in koleša za samohodno kosilnico Agrija, vse v dobrem stanju. Lahne, Zagrad 15, Škofjan. (429-PR-6)
KRAVO, brejo 8 mesecev, četrto tele, prodam. Judež, Veliki Orehek 8, Novo mesto. (409-PR-6)
ŠTEDILNIK na drva, malo rabljen, primeren za vikend hišico, prodam. Tel. 85-962. (P6-14MO)
SPALNICO, starejšo, prodam zaradi izpraznitve stanovanja. Cena 50 SM. Zdovec, C. 4. julija 54, Krško, ali (0608) 32-319. (P6-15MO)
PRODAM novo peč za etažno centralno Emo central 23, 20% ceneje. Tel. (068) 84-251. (P6-17MO)
ROČNI STROJ za tiskanje vizit prodam. Tel. (0608) 32-610, popoldne. (P6-18MO)
ŠTEDILNIK, rabljen (dve plošči na elektriko, dve na plin), ugodno prodam. Tel. Novo mesto 28-192. (P6-5MO)
PRODAM voziček, stajico, torbo in nahrbtnik za nošenje otroka in sedež. Informacije po 17. uri in v soboto na tel. 28-375. (P6-3MO)
KRZNENO JAKNO številka 42, novo, moderen model, in okroglo kuhinjsko belo mizo Marles in 10-litrski bojler prodam. Tel. 24-946. (P5-57MO)
HRASTOVE FOSNE in več ton sena prodam. Slavko Habinc, Kremen 20, Krško. (413-PR-6)

PRODAM 7 mesecev brejo plemensko kravo. Tel. 84-870. (408-PR-6)
Ugodno prodam malo rabljeno zamrzovalno skrinjo (210 l) in namizni električni harmonij. Sinkovec, Slavka Gruma 60, tel.: 28-731, po 18. uri. (P6-60-MO)
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Janez Ljubi, Cesta brigad 32 (Bršljin), Novo mesto. (441-PR-6)
VIBRACIJSKO MIZO in modele (kalupe) za umetni kamen prodam. Tel. (061) 226-864, po 18. uri (P6-27MO)
BARVNI TELEVIZOR Iskra, star dve leti, prodam. Informacije po telefonu 27-617. (489-PR-6)
SENO, zabojčke za krompir ter sadno žganje prodam. Izidor Markelj, Straža 2, Šentrupert, tel. 40-152. (494-PR-6)
OTROŠKO POSTELJICO z jogijem prodam. Tel. (0608) 79-889. (P6-33MO)
SYNTHESIZER Roland — junio 106 prodam. Tel. 44-919, do 14. ure. (P6-39MO)
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK Tribuna, tv — sobno anteno z ojačevalcem in TA peč 3 KW prodam. Tel. (061) 553-677. (P6-40MO)
KOMBINIRAN ŠTEDILNIK, skoraj nov, ugodno prodam. Informacije na tel. 27-559. (483-PR-6)
FOTOKUPIRNA APARATA znamke NASHUA 1290 DF z delom ter električni pisalni stroj znamke Olympia z vrtljivo glavo zelo ugodno prodam. Tel. (068) 26-717. (499-PR-6)
EPI LADY električni odstranjevalec dlak prodam. Tel. 25-153. (500-PR-6)
HARMONIKO, 96-basno, staro eno leto, prodam za 100 SM. Tel. 44-833. (P6-53MO)
KAMP prikolico Adria 450, stroj za montažo gum in kovinsko cisterno (2700 l) za olje prodam. Tel. (068) 49-107. (P6-48MO)
MOTORNO ŽAGO Huskvarno 480 CD prodam. Tel. 21-202. (P6-50MO)
DIATONIČNO HARMONIKO (izvedba Železnik) prodam. Telefon 49-570. (506-PR-6)

PRIKLUČKE za motokultivator Gorenje Muta kupim. Telefon (0608) 88-330, do 15. ure. (P6-41MO)
VINOGRADNIKI KUPIM kakovostno belo sortno vino. Gostilna Turk, Stopiče. (317-KU-6)
KUPIM za TV 420 brane, obračalni plug in izruvač krompirja. Tel. (0608) 82-795. (P6-52MO)
KUPIM 2 m suhih smrekovih plohov. Tel.: 28-250.

VINOGRAD zamenjam za njivo ali dam v najem. Lovšin, Križevska vas, Metlika. (P6-10MO)
PARCELE gozdov (hrast, bukev...) na Dolenjskem prodam. Informacije na tel. (061) 214-653. (P6-16MO)
PLANTAŽNI VINOGRAD z barako (12,5 ara) v Zgornji Pohani (v bližini RC Labod) prodam. Tel. (041) 276-770. Čič. (420-PO-6)
VINOGRAD na Sremiču pri Krškem ugodno prodam ali zamenjam za staro hišo z nekaj zemlje ali gozd ali drugo obdelovalno parcelo. Živino, žagan les in špire dam za traktor (od 42 KM naprej), lahko z lažjo okvaro. Naslov v upravi lista. (P4-18MO)
VINOGRAD, star, z majhno zidnico na Telčah pri Škofjanu na sončni strani legi, prodam. Dostop z avtomobilom. V račun vzamem tudi živino ali posojilo. Ivan Tršinar, Škofjan 40. (412-PO-6)
V NAJEM vzamem starejšo hišo v okolici Novega mesta. Možnost kasnejšega odkupa. Šifra: »DOGOVOR«. (P6-51MO)
TRAVNIK (27 a) v k. o. Dobrava prodam. Tel. 21-885, po 16. uri. (455-PO-6)
VINOGRAD (v Peklu) v skupni površini 0,20 ha, njive v skupni površini 1 ha, ob cesti Cerklje ob Krki — Račja vas, prodam. Cvetka Barborič, Gorenja vas 12, Šmarješke Toplice. (453-PO-6)
VIKEND, nedograjen, s 3900 m² zemlje, od tega polovica gozd, na Maverlenu prodam. Tel. 56-219. (443-PO-6)
MANJŠO leseno hišico prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista. (440-PO-6)
NJIVO v okolici Novega mesta ugodno prodam. Tel. (061) 40-870. (P6-26MO)
VINOGRAD (1250 m², 600 trt) v Gradišču št. 26 pri Trebnjem prodam. Cesta asfaltirana, zidnica podkletena, z elektriko. Telefon (061) 556-823. (431-PO-6)
V STARIH ŽAGAH poceni prodam zapuščen vinograd s košenico in travnik v

PRODAM kombiniran štedilnik (2 plin, 2 elektrika), star dve leti, in dvojno pomivalno korito. Tel. (068) 65-408, popoldne. (P6-56MO)
PRODAM 3 dobrega sena. Martina Zajc, Dol. Kronovo 6, Šmarješke Toplice. (480-PR-6)
KOSTANJEVO kalano kolje, žago Stihl 050 in koso Ursus (bočno) prodam. Alojz Kalin, Dol. Gradišče 19, Šentjernej, telefon 42-388. (481-PR-6)
NOV univerzalni mlin Mio Standard ugodno prodam. Razpotnik, Nad mlino 62 (mlin), tel. 21-206. (471-PR-6)
ZAKONSKO POSTELJO z nočnimi omarama prodam. Tel. 20-202, po 14. uri. (476-PR-6)
BARVNI TELEVIZOR Gorenje prodam. Tel. 27-985. (460-PR-6)
MOLZNI STROJ, malo rabljen, in 8-litrski ter 80-litrski bojler ugodno prodam. Metelko, Mikote 8, Raka, tel. (0608) 75-553. (454-PR-6)
PRODAM sedežno garnituro ter omaro za dnevno sobo, dobro ohranjeno. Petric, tel. 068/23-575. (D.R.S.)
PRALNI STROJ Gorenje, malo rabljen, star leto in pol, ugodno prodam. Tel. 22-997. (430-PR-6)
PRODAM 5 oken (120 x 100) s šipami, 5 vrat in vhodna vrata, traktorsko kosilnico Laverda na kardam, na dva noža, greben in koleša za samohodno kosilnico Agrija, vse v dobrem stanju. Lahne, Zagrad 15, Škofjan. (429-PR-6)
KRAVO, brejo 8 mesecev, četrto tele, prodam. Judež, Veliki Orehek 8, Novo mesto. (409-PR-6)
ŠTEDILNIK na drva, malo rabljen, primeren za vikend hišico, prodam. Tel. 85-962. (P6-14MO)
SPALNICO, starejšo, prodam zaradi izpraznitve stanovanja. Cena 50 SM. Zdovec, C. 4. julija 54, Krško, ali (0608) 32-319. (P6-15MO)
PRODAM novo peč za etažno centralno Emo central 23, 20% ceneje. Tel. (068) 84-251. (P6-17MO)
ROČNI STROJ za tiskanje vizit prodam. Tel. (0608) 32-610, popoldne. (P6-18MO)
ŠTEDILNIK, rabljen (dve plošči na elektriko, dve na plin), ugodno prodam. Tel. Novo mesto 28-192. (P6-5MO)
PRODAM voziček, stajico, torbo in nahrbtnik za nošenje otroka in sedež. Informacije po 17. uri in v soboto na tel. 28-375. (P6-3MO)
KRZNENO JAKNO številka 42, novo, moderen model, in okroglo kuhinjsko belo mizo Marles in 10-litrski bojler prodam. Tel. 24-946. (P5-57MO)
HRASTOVE FOSNE in več ton sena prodam. Slavko Habinc, Kremen 20, Krško. (413-PR-6)

PRODAM 7 mesecev brejo plemensko kravo. Tel. 84-870. (408-PR-6)
Ugodno prodam malo rabljeno zamrzovalno skrinjo (210 l) in namizni električni harmonij. Sinkovec, Slavka Gruma 60, tel.: 28-731, po 18. uri. (P6-60-MO)
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Janez Ljubi, Cesta brigad 32 (Bršljin), Novo mesto. (441-PR-6)
VIBRACIJSKO MIZO in modele (kalupe) za umetni kamen prodam. Tel. (061) 226-864, po 18. uri (P6-27MO)
BARVNI TELEVIZOR Iskra, star dve leti, prodam. Informacije po telefonu 27-617. (489-PR-6)
SENO, zabojčke za krompir ter sadno žganje prodam. Izidor Markelj, Straža 2, Šentrupert, tel. 40-152. (494-PR-6)
OTROŠKO POSTELJICO z jogijem prodam. Tel. (0608) 79-889. (P6-33MO)
SYNTHESIZER Roland — junio 106 prodam. Tel. 44-919, do 14. ure. (P6-39MO)
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK Tribuna, tv — sobno anteno z ojačevalcem in TA peč 3 KW prodam. Tel. (061) 553-677. (P6-40MO)
KOMBINIRAN ŠTEDILNIK, skoraj nov, ugodno prodam. Informacije na tel. 27-559. (483-PR-6)
FOTOKUPIRNA APARATA znamke NASHUA 1290 DF z delom ter električni pisalni stroj znamke Olympia z vrtljivo glavo zelo ugodno prodam. Tel. (068) 26-717. (499-PR-6)
EPI LADY električni odstranjevalec dlak prodam. Tel. 25-153. (500-PR-6)
HARMONIKO, 96-basno, staro eno leto, prodam za 100 SM. Tel. 44-833. (P6-53MO)
KAMP prikolico Adria 450, stroj za montažo gum in kovinsko cisterno (2700 l) za olje prodam. Tel. (068) 49-107. (P6-48MO)
MOTORNO ŽAGO Huskvarno 480 CD prodam. Tel. 21-202. (P6-50MO)
DIATONIČNO HARMONIKO (izvedba Železnik) prodam. Telefon 49-570. (506-PR-6)

Podhosti — »Log«. Tel. 28-266. (431-PO-6)
STAREJŠO HIŠO z nekaj zemlje v Vinji vasi prodam najboljšemu ponudniku. Tel. 24-428. (P6-34MO)
OB ASFALTIRANI CESTI v bližini Trebnjega prodam starejšo stanovanjsko hišo. Informacije v nedeljo 12. februarja, pri Maksetu, Dečja vas 9, Trebnje. (P6-36MO)

SE ŽELITE zaščiti pred nezaželenimi pogledi, vremenskimi neprikljivosti, mrazom ali poletno vročino z roletami ali žaluzijami? Zaupajte našim dolgoletnim izkušnjam! Oglasite se v delavnici ROLETARSTVO IN KOVINSKI IZDELKI MEDLE, Zabja vas 47, ali tel. (068) 23-673. (468-OB-6)

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave iz kooperacijske reje, navajane na domačo hrano (opravljena vsa potrebna cepljenja), prodajamo po dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije Jože PROSENK, Bratov Gerjevič 32, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P6-7MO)

IZOLACIJE
Servis zamrzovalnikov! Po večletnih delovanjih smo ugotovili, da je izolacija v vašem zamrzovalniku dotrajana. Prične puščati, odzunaj ledeni in rosi. Mi vam jo obnovimo, pa še garancijo dobite. Prihranite 50% elektrike! Trajnost podaljšamo za 7 do 10 let. Kilometrine ne zaračunavamo!
 Cenik storitev:
 — 345 l — 349.000 din
 — 300 l — 349.000 din
 — 220 l — 319.000 din
 — 410 l — 305.000 din
 — 310 l — 289.000 din
 — 210 l — 275.000 din
 Tel. (062) 305-150 ali 413-606.
 Se priporočamo! Viktor

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše najdražje hčerke in sestre

SAŠKE MALKIČ

iz Črnomlja,

ki je komaj 16-letna tragično umrla 2. februarja, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in nas bodrili. Posebej hvala osebju zdravstvenega doma Črnomelj, srednji šoli E. Kardelja Črnomelj za zapete pesmi in poslovilne besede ob grobu, OK ZSMS, TVD Partizan Črnomelj, profesorjem, sošolcem in sošolkam, prijateljicam Alenki, Karmen, Dinki, GOK-u Črnomelj, ZTO-tozd za VV Novo mesto, sosedom iz bloka za nesebično pomoč, sorodnikom in znancem ter gospodu kaplanu za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujoci: vsi njeni

Črnomelj, Stuttgart, Novi Sad, Metlika, Maribor, Karlovac, Bologna, Ljubljana

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ HORVAT

iz Tanče Gore

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Črnomelj za dolgoletno zdravljenje, DO Belt in Iskra, godbi na pihala iz Črnomlja, GD Tanča Gora in ZZB Dragatuš. Posebna zahvala za ganljive besede govornikoma Evgenju Cestniku in Leopoldu Bečaju ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

Ljubil si naravo, dom in zemljo,
trta jokala bo, ko tebe v vinograd
več ne bo.

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in svak

JOŽE KELVIŠAR

z Gumberka 5, Otočec

Ob boleči izgubi prisrčna zahvala sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom za izraženo sožalje, vsem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani, nam nudili pomoč in tolažbo, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se Tovarni zdravlil Krka-tozd Marketing, Komunali Novo mesto, družinama Vinič in Ivnik za nesebično pomoč, osebju intenzivne nege v Splošni bolnici Novo mesto, pevskemu zboru iz Gabrja in gospodu župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi

Kot blisk življenje naše zagori
in traja le, dokler ga uzro oči.
(Li-Tai-Po)

SAŠKA

VEDNO TE BOMO IMELI RADI!

SOŠOLCI IZ 2. D IN RAZREDNIČARKA

V SPOMIN

Te dni mineva pet žalostnih let, odkar se je od nas za vedno poslovila naša ljuba žena in mamica

JOŽICA GAZVODA

s Trdinove 5 c, Novo mesto

Hvala vsem, ki vam spomin nanjo ni ugasnil.

Neutolažljivi: mož Jože, sinova Robi in Denis ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob teži izgubi moje ljube sestre

MARIJE COLARIČ

Dol. Prekopa 49

se zahvaljujem za izrečeno sožalje. Posebno pa se zahvaljujem sosedom, družinam Žabkar—Zagorc, Milki Cvelbar, Antoniji Kuhar, Francu Jenškovcu, Djurekovičevim, Jožetu Zagorcu za govor ob odprtem grobu ter najini zdravnici dr. Totovi in sestrama Gašpirjevi in Maksel ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je za vedno zapustila žena, mama, stara mama, babica in prababica

FRANČIŠKA GLAD

roj. ŠTIMEC

iz Dolnje Brige 9

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, spremili pokojnico na zadnji poti in ji darovali toliko vencev in cvetja. Posebna zahvala podjetju Avto Kočevje, ZKGP Kočevje in krajevni skupnosti Kočevska Reka.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 48. letu nas je zapustil dragi mož in oče

JOŽE KOŠIR

Dol. Straža 119

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Hvala govornikoma za poslovilne besede in vsem ostalim, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena, otroka, sestri in brat

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame in prababice

MARIJE ŠAVORN

iz Svržakov 7

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, župniku za opravljeni obred, pevcem in še posebej Dragici Lenkin za poslovilne besede, sosedom za nesebično pomoč, osebju doma upokojencev ter ostalim vaščanom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Vsi njeni

Počivaj v miru, ki večnost
neskončna ga daje, za veliki
zemeljski trud.

V SPOMIN

13. februarja mineva pet žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dobri, nepozabni

MILAN VRANIČAR

Slamna vas 14, Metlika

Tolažba ena nas krepi, da gremo vsi k večnosti.

VSI NJEGOVI

.... v posteljo poslano v črni jami,
v kateri spi, kdor vanjo spat se uleže,
da glasni hrup nadlog ga ne predrami.
(Prešeren)

V SPOMIN

Leto dni je minilo, odkar nas je v soboto, 6. februarja lani, iznenada in za vedno zapustil naš dragi mož in oče, brat in svak

MILAN JAZBEC st.

iz Sp. Pohance

Hvala vsem, ki se ga še vedno spominjate, prinašate cvetje na njegov grob in mu prižigate svečke.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 75. letu starosti naju je za vedno zapustila najina draga mama

MARIJA MALNARIČ

iz Sadinje vasi št. 2 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nama v težkih trenutkih pomagali in našo mamo pospremili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo za nesebično pomoč družinama Tkalec in Beršič, Pepci Butala in Ivanki Hutar, osebju nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto, ZZB NOV Kot, KK SZDL Kot, DU Semič ter govornicama Vidi Štukelj in Nežki Bezek ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: sinova Tone in Jože

ZAHVALA

V 52. letu nas je nepričakovano in za vedno zapustil naš dragi mož, očka, brat, zet, svak in stric

JOŽE PISKULE

Najiskreneje se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in denarno pomoč ter vence in cvetje. Posebna zahvala Sandiju in Tonetu z družinama, sosedom Novakovim, Činkoletovim in Bevčevim ter ostalim sosedom za pomoč, osebju intenzivne nege na internem oddelku Splošne bolnice Novo mesto, kolektivu Labod-tozd Ločna, učencem in tovarišici 3.a razreda OŠ 29. oktober Smarjeta, kolektivu Chemo Ljubljana, kolektivu IMV, Gasilskemu društvu Bela cerkev, Društvu upokojencev Bela cerkev in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem, ki so v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Delo, ljubezen, zvestoba in poštenje,
skrb za nas — to je bilo tvoje
življenje.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, matere, stare mame in sestre

SLAVICE JANKOVIČ

iz Metlike, Gubčeva 26

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvaležni smo tudi dr. Blažu Mlačku iz ZD Metlika in zdravstvenemu osebju infektivnega oddelka bolnišnice Novo mesto, sodelavcem Doma počitka Metlika, Beti Metlika in Novolesu-TOZD kopalniška oprema Metlika. Iskrena hvala toj. Vladki Škof, Nadi Brinc in Fani Ožbolt za tople poslovilne besede ter upokojenskemu pevskemu zboru Črnomelj za petje, ki ga je naša najdražja tako ljubila.

Žalujoci: mož Jože, sinova Bogo in Jožko z družinama, sestre Marija, Fana in Milena z družinami ter ostalo sorodstvo

BRUNO POTOKAR

»Gospodarstvo potrebuje svežo kri, proste roke in odgovornost, v Jugoslaviji pa še kar naprej zapravljamo čas na sejah in počemo spregledati,« se jezi Bruno Potokar iz Kovinoplasta, ki je pred kratkim kot eden najuspešnejših direktorjev v Posavju dobil priznanje Medobčinske gospodarske zbornice. On bi gospodarstvo hitro ozdravil in da to zna, je dokazal v svoji delovni organizaciji. Tam se je zaposlil pred sedmimi leti. V Kovinoplastu je bilo tedaj 70 delavcev, brez posebnih razvojnih ambicij. Število zaposlenih se je do danes pomnožilo na 110 in kolektiv ima svojo razvojno ekipo. Inovatorji so v tej mali delovni organizaciji deležni materialne in moralne podpore. To se obrestuje z novimi programi, z izdelki evropske kakovosti in prodorom na zunanja tržišča. Najbrž je prav Potokarjeva zasluga, da am skorajda ne sestankujejo. Za delovni program se dogovorijo enkrat v letu in potem ga izpeljejo brez velikega besedovanja.

Potokarju je žal za vse ure, ki so se iztekle in se še iztekajo v prazno, ker se ljudje dobivajo zaradi sestankov, od njih pa ni nobene koristi. On sam je včasih zapravil veliko časa v sindikalnih odborih in SZDL, življenje pa je teklo mimo. Zdaj je zagret izključno za boljše gospodarjenje. Potokar je obšel že precej firm,

vendar mu ni žal, ker si je na ta način zbiral izkušnje in širil obzorje. Po poklicu je strojni tehnik. Živi v svoji rojstni vasi v Skopcih, kjer se je rodil dva meseca po vrnitvi staršev iz izgnanstva v okolici Berlina. Za šolanje v Krškem se je odločil zato, ker je bilo to najbližje doma. S sedemnajstimi leti je izgubil očeta in ostala sta sama z materjo. Kot tehnik se je najprej zaposlil v Industriji motornih vozil v Novem mestu. Tri leta je preživel tam in ves čas ga je vleko domov. Ko se je na Zavodu za zaposlovanje zanimal za službo v bližini, so mu odgovorili, da v brežiški občini ne potrebujejo tovrstnega kadra, naj se oglasi v sevniškem Jugotaninu ali v šentjernejski Iskri. Zaradi boljše avtoBUSne zveze se je odločil za Šentjernej. V Iskri je prebil devet let kot konstruktor. Tam se je seznanil z inovativnim in razvojnim delom. Potem so se mu odprla vrata v brežiški občini, kjer so potrebovali nove ljudi za izgradnjo tovarne silikatne opeke. Prišel je v investicijsko skupino, kjer je bilo delo izredno zanimivo, tako da je pogosto ostajal v službi do večera. Od tam se je za nekaj časa preselil v Togrul na Krškem polju, kjer je delal pri vzdrževanju in izdelovanju novih modelov gradbenih elementov. Toda želja po svojem poklicnem delu v kovinarski stroki je še tlela v njem, zato se je bil pripravljen preizkusiti v Kovinoplastu, čeprav se mora voziti precej dlje.

Potokar je že od pionirskih let privržen gasilec in za to organizacijo je žrtvoval precej časa. Všeč mu je da ljudje toliko delajo, ne da bi zahtevali kakršnokoli plačilo. Večkrat jih je pohvalil v gasilskem vestniku, kamor je začel spontano dopisovati. Potem je deset let sodeloval z Radiom v Brežicah in skoraj toliko časa je bil tudi dopisnik našega lista. Zdaj tega ne utegne več. Pravi, da celo kot predsednik sveta krajevne skupnosti v Skopcih ni več uspešen, ker ves svoj čas in vse svoje moči posveča Kovinoplastu, redke proste ure pa preživi na kolesu in na ribolovu.

J. TEPPEY

V cvetličarni »Valentina« tudi vrhunska vina

Zanimiva ponudba novega lokala M. Skornšek v Sevnici — Tradicija

SEVNICA — Prav okoli slovenskega kulturnega praznika, natančneje od 10. februarja, bo Sevnica bogatejša za novo cvetličarno. Na Glavnem trgu 4, v stavbi nasproti gostilne Kragl, odpira cvetličarno »Valentina« inženirka agronomije Milena Skornšek.

Milena prihaja iz Mozirja, iz družine z dolgoletno cvetličarsko in vrtnarsko tradicijo. Milenin oče je namreč ustanovitelj slovitega Savinjskega gaja, ki je last krajevne skupnosti Mozirje in Društva vrtnarjev Slovenije.

»Se kot srednješolka sem precej hodila z očetom po svetu in si tako ogledala tudi znamenite aranžerske šole in razstave v Freisingu, Münchnu, Stuttgartu, Baslu, Zürichu itd. V tujini še toliko bolj pade v oči, da je cvetje tudi odraz kulture. Ne vem, kako bo slo to v Sevnici, moram pa reči, da se da z dobrimi idejami in spretnostjo marsikaj narediti. Če znaš s cvetjem lepo delati, potem imaš uspeh,« je prepričana Milena Skornšek.

S svojim življenjskim spremljevalcem Zdravkom Mastnakom sta ime cvetličarne izbrala po imenu 3-letne hčerke Valentine. Zdravko Mastnak, dipl. inž. agr. in priznani enolog, zaposlen v vinski kleti krškega M-Agrokombinata v Leskovcu, pa bo poskrbel, da stranke »Valentine« ne bodo dobile le cvetja, lončnic, žalnih vencev in drugih aranžmajev, ampak bodo lahko kupile tudi vrhunska buteljčna vina slovenskih in drugih pridelovalcev tja do letnika 1961. Seveda bo Milena buteljke primerno okrasila za darilo. Naj omenimo, da so na sevniški občini pokazali veliko mero razumevanja za tako zanimivo poperitev ponudbe domačinom in tujcem, ki žele kakovostno cvetje in vrhunsko kapljico.

P. P.

Milena Skornšek

Orjaški krof je zasenčil vse

Kostanjeviški šelmarji so ostali zvesti tradiciji — Copatarji z Uršnih sel so obravnavali referendumski program — Studio D je zbiral recepte

DOLENJSKA — To, kar Sloveniji za pusta pomenita Cerknica in Ptuj, je za Dolenjsko Kostanjevica. Tamkajšnji šelmarji v društvu Perforcenthavs delujejo že od leta 1854 in ni se še zgodilo, da bi kakšno leto izpustili. Njihovo društvo, ki šteje blizu sto veseljakov, je tudi letos dva meseca trdo delalo. V nedeljo so pustni program pričeli z spre-

vodom mask in oklicem kurenta. Na Ta malem palcu so zastoj stočili sto litrov Kržičnikovega vina iz gostilne Pod lipo v Kostanjevici, Perforcenthavs pa je z bogatim darilom nagradil prav vsako otroško masko. Osrednji dogodek je bil občni zbor Perforcenthavs v kulturnem domu, kjer je glavna točka obiranje meščanov.

Naša dopisnica Joža Sladič poroča o pustnem sprevodu, ki so ga pripravili Copatarji z Uršnih sel. Sprevod je predstavljal krajevni referendumski program. V prvem vozu je bil predviden prirastek (polna prikolica mladih) za naslednje leto. Predstavljena je bila tudi javna razsvetljava, mrliška vežica, projekt novega rezervoarja za vodovod v Laze pa projekt posodobitve v Dobindolu. »Ali bo ta procesija naslednje leto kaj krajša?« se sprašuje dopisnica.

Ne moremo tudi mimo akcije, ki jo je za pustno soboto pripravila regionalna radijska postaja Studio D skupaj z ljubljanskim in nedeljskim dnevnikom in turistično agencijo Kompas. Poslušali so prek radijskih valov poslali prek 100 receptov za pripravo krofov. Mnogi so si skrbno zapisovali stare kuharske izkušnje, ki jih je povedala Čotova mama iz gostilne Čot v Pijavi Gorici, pa tudi to, kako se pripravi stabilizacijski krof, ki je bil na koncu tudi prvonagrajeni recept. Poslala ga je Mari Pavlič iz Črmošnjic 3 a pri Stopičah. Veliko zanimanja je zbudilo tekmovaljeva za največji krof. Slaščičarji Evropejčka iz Ljubljane so ocvrli krof z obsegom 130 centimetrov, kuharice gostišča Prinovec pa krof z obsegom 105 centimetrov. Ker se Dolenjci nismo dali ljubljancem, so se gigantskega krofa lotili še v novomeškem Gostišču na trgu. V 25 litrov olja so spustili orjaka, za katerega so porabile skoraj 10 kilogramov mase za krofe. Ocvrt krof je imel kar 185 cm obsega. Res je bil bolj podoben veliki palačinki, največji pa je bil. Prvo nagrado sta si po mnenju komisije zaslužila Prinovec in Gostišče na trgu. Velike krofe si je bilo potem moč ogledati tudi v gostišču Kos v Ločni, kjer se je pustni program Studia D nadaljeval po 19. uri. Napekli so 800 krofov in jih brezplačno razdelili med goste. Vse potrebno za pripravo krofov so prispevali v Jati, Oljarnici v Kranju in Kosovem gostišču.

J. PAVLIN

POBIRAJO PRVE NAGRADE — Folklorna skupina Kres se vsako leto obleče tudi v pustne noše. Lani so kot krnci v kotlu pekli Mikulića, letos pa so predstavljali Jugoslavijo 1992. leta. Oblečeni v kože z lesenim orodjem in kostmi za pasom, so se trudili ob lesenem računalniku s pogonom na svečo. Na pustno soboto so jim povsod ploskali, v Šmarjeških Toplicah pa so prejeli prvo nagrado 300.000 din. Na sliki: skupina se je predstavila tudi gostom v Kosovem gostišču v Ločni. (Foto: J. Pavlin)

Semič preplavili mitingi

Besedni boj med Slobom in Janezom Gusarjem na pustnem mitingu — V TV žehniku oprali umazanijo

SEMIČ — Tukajšnji Gusarji tudi ob letošnjem pustu niso razočarali številnih obiskovalcev, ki so na njihovo že tradicionalno dobro in kar pet dni trajajoče pustovanje prihajali ne le iz Bele krajine, ampak tudi iz drugih krajev. Žal pa niso dočakali najbolj cenjenega gosta, Inlacija Mitinčiča, ki se je smrtno ponesrečil. Od njega so se z vsemi pustni častmi poslovili včeraj, upajoč, da ni zapustil naslednikov. To pa bodo kmalu ugotovili.

Na nedeljskem gusarskem mitingu so najprej pretresli številne probleme, s svojimi obljubami o lepši bodočnosti pa niso skoparili tudi številni ministri. Na trdna tla je udeležence mitinga, ki so s transparenti zahtevali pravice, postavil Slobodan Milošević, ki je z znano odločnostjo in suverenostjo pel slavo vzhodni Guslaviji ter napadal Guslenjo, njenega voditelja Janeza Gusarja, njegove brke, devizno pokojnino in zašne obiske v Ameriki. Janez Gusar pa se je — kot je že navada zanj in njegovo ljudstvo — branil, kakor je vedel in znal, pri tem pa ni prav nič varčeval s svojo desnico, porivajoč jo v ogenj. Slobodan je vsem na mitingu navzočim jasno in glasno povedal, da lahko vsak, kdor se med njimi ne počuti dobro, gre. Vrata so mu na stečaj odprta.

A nihče ni odšel. Prišlo jih je še več, da so v nedeljo zvečer in v ponedeljek pomagali oprati Semičanom veliko žehto, v kateri niso prizanesli prav nikomur. Tako so v gusarskem TV žehniku pohvalili semiško IMV, ki je pred kratkim uredila deponijo za žagan les in hlobovino, upravičenost te naložbe pa potrjuje tudi vest, da bodo ta obrat IMV kmalu zaprli. V kraju se močno veselijo nove črpalke, ki bo prva v Beli krajini urejena kot samopostrežna, saj bodo črpaljarji uradovali v bližnji gostilni. Kako razumejo želje Semičanov, da bi čimprej dobili telefon, so pred kratkim dokazali poštarji, ki tako hitro z delom, da so z vozilom pristali kar v vinogradu. Prebivalce Rožnega Dola in okoliških vasi pa so potolažili, da se bo naslednja epizoda

modernizacije njihove ceste začela taktat, ko bodo v občini potrebovali glasove za nov samoprispevek.

M. B.-J.

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa v Dolenjskem listu.

- (5) Twist in my sobriety — TANITA TIKARAM
- (6) Del Rios song — BLUE OYSTER CULT
- (8) Exile — ENYA
- (1) Nobodys perfect — MIKE & THE MECHANICS
- (2) As long as you follow — FLEETWOOD MAC
- (9) Now youre gone — BLACK
- (—) The crush of love — JOE SATRIANI
- (10) Driving home for Christmas — CHRIS REA
- (—) Somethings gotten hold of my heart — M. ALMOND
- (3) Giving you the best that I got — ANITA BAKER

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil JOŽI UHAN iz Dol. Nemške vasi. Lestvica pa je ta teden takšna:

- (2) Dolenjski sem kmet — COF
- (5) Vsi na ples — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (6) Ko pride pomlad — NAGELJ
- (3) Ej oča, povejte — FANTJE Z VSEH VETROV
- (10) Za vas — MARJAN PODLOGAR
- (1) Soncu naproti — HENČEK
- (—) Žvižganj si veselo pesmico — ANSAMBEL V. PETRIČA
- (—) Ko se vrneš — ANSAMBEL I. RUPARJA
- (4) V Beli krajini sem doma — NOVI ODMEVI
- (—) Naš Francej — BRODNIKI

Predlog za prihodnji teden: Hvala ti — ANSAMBEL M. STEGUJA in KVARTET DO.

Glasujem za: _____
 Moj naslov: _____

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Čatež: »Z lojtrico pod okence«

Ivajalci zmagovalnih melodij na Radiu Brežice bodo igrali v motelu — Družbo jim bo delalo še deset drugih ansamblov — Presenečenja za občinstvo

BREŽICE — Lestvica domačih — poslušalci so jo prekrstili v »lojtrico« — je na sporedu Radia Brežice šteti mesec dvakrat na teden. Ljubitelji tovrstne glasbe po vsaki oddaji telefonično ali na

»Zanimanje za prireditev je zelo veliko, zato se bojim, da ne bodo vsi dobili vstopnic, ki so že v predprodaji,« je bil zaskrbljen vodja oddaje Andrej Pinterič, zato je vnaprej potolažil morebitne razočarance oziroma zamudnike še z drugo možnostjo: nastopajoče ansamble bodo ljubitelji njihove glasbe v živo lahko spremljali za precej nižjo vstopnino popoldne ob 16. uri na generalni vaji v istih prostorih.

dopisnicah glasujejo za svojo melodijo, nakar v uredništvu po seštevkih glasov izberejo melodijo meseca za Slovinov škaf. Izvajalci zmagovalnih skladb so:

Hotel Metropol NOVO MESTO

NUDI:
 — poročna kosila in večerje na 3-mesečni obrok — brez-obrestno,
 — predstavitev, razstave, seminarje,
 — abonentska kosila, večerje, 5% popusta pri nakupu najmanj 25 blokov za tekoči mesec od 1. 3. 1989 dalje,
 — discoteko, petek, sobota od 20. — 2. ure,
 — prijave skupin za dan žena,
 — ponudbo za šolske obletne ipd.,
 — pranje, likanje,
 — za oddajo privatnemu sektorju 2 prostora v izmeri 9,5 m²

VESELI BOMO, ČE BOSTE Z NAMI!

Štajerskih sedem, Celjski instrumentalni kvintet, Henček in Brodniki. Njihove najbolj priljubljene melodije bodo imeli poslušalci priložnost slišati v živo 17. februarja v Motelu Petrol na Čatežu. Na prireditev Z lojtrico pod okence jih skupaj z omenjenimi štirimi ansambli vabijo Radio Brežice, Slovin Bizeljsko — Brežice, Motel Petrol in občinska turistična zveza Brežice.

V programu bodo sodelovale še druge glasbene skupine, ki so jih prireditelji povabili v goste. Po dveh urah koncerta — prenašali ga bodo po radiu — bodo ansambli izmenoma igrali za ples, da bo večer minil v čimbolj veselem razpoloženju.

Med gostujočimi ansambli bodo poleg štirih zmagovalnih skupin sodelovali: Prerod iz Ptuja, Bratje iz Oplotnice, Dobri in Novi prijatelji iz Brežic, Trio Lojzeta Ogorevca, Slavček iz Novega mesta, Toni Verderber s svojo skupino, Ansambel bratov Krt, Veseli planšarji in Miha Dovžan. Prišel bo tudi humorist Lojze Ambrož-Ribniški sveder. Večer bodo popestrili s presenečenji, z raznimi igrami in nagradami. Ansambli ne bodo igrali na odru, ampak med občinstvom.

Slovin bo za to priložnost pripravil razstavo izdelkov iz svojega proizvod-

• Novo mesto nima svojih pustnih tradicij, čeprav se je ob pustnih dneh vedno kaj dogajalo. Še posebej so bili pred tridesetimi in več leti aktivni železničarji, svoj čas pa so dolgočasno pustno nedeljo v Novem mestu nekajkrat popestrili Šentjernejski s pustno poroko. V zadnjih letih je Pusta v Novem mestu čutili le še v lokalih in restavracijah, izjema pa je vsakoletna velika otroška maškarada s sprevedom, ki jo pripravila občinska zveza prijateljev mladine. Tudi letošnji pustni terek popoldan je bil v znamenju takšne maškarade. Zaradi legega vremena je bil sprevod na čelu z godbeniki letos precej daljši kot prejšnja leta, nadvse veselo pa je bilo tudi v Sportni dvorani, kjer je več kot tisoč maškar zaplesalo ob zvokih ansambla GU-GU. Pustni ples so obogatile šaljive igrice, podelili pa so tudi veliko nagrad za najbolj domiselne maškarke. Pokroviteljstvo nad letošnjo maškarado je prevzel IMV, soorganizator pa je bilo tudi Društvo prijateljev mladine Center.

nega programa od brezalkoholnih pijač do najboljših vin. V motelu bodo ob tej priložnosti razstavili likovne izdelke šolarjev, ki so se udeležili natečaja o radijskem petelinu. Prireditelji vabijo obiskovalce, naj pridejo v narodnih nošah, če jih imajo, ker nameravajo nagraditi najbolj izvorno med njimi.

J. T.

JANEZ GUSAR V SEMIČU — Na pustno nedeljo sta Semič obiskala Slobodan Milošević in Janez Gusar, sicer velika politična nasprotnika, ki pa sta se za zgodovinski posnetek takole objela pred kamerami. (Foto: M. B.-J.)

kozerija

KAKO SLIŠIJO DELAVSKI RAZRED

Odstopilo je partijsko, sindikalno, sezedelevsko, mladinsko in borčevsko vodstvo prve republike. »Tako je zahteval delavski razred,« so rekli. Čez nekaj dni je odstopilo partijsko, sindikalno, sezedelevsko, mladinsko in borčevsko vodstvo druge republike. »Tako so na mitingih zahtevali delavci. Delavce pa je treba poslušati,« so rekli. Kmalu zatem so odstopila vsa vodstva v tretji republiki. »Zavedati se moramo, da je to na shodih zahteval proletariat,« so

obrazložili nastali položaj. Odstopil je predsednik republiške vlade. »Odstop tovariša Izvršnika so zahtevali delavci že dalj časa. Zaradi inflacije, zaradi neurejenih gospodarskih zadev in še zaradi njegovih slabih moralno-političnih kvalitiet,« so komentirali. Odstopil je Centralni komite tretje republiške republike. »Vrgo ga je ljudstvo. Ne masa — delavski razred, ki mu moramo prisluhniti in ga predvsem poslušati. Izpolnjevat moramo njegove želje in zahteve,« so povedali preko

sredstev javnega obveščanja. Odstopili so tudi vsi vodstveni ljudje četrte republiške republike. »Delavski razred nadaljuje s protestnimi pohodi zoper skorumpirano in nesposobno vodstvo,« je pisalo na vseh prvih straneh repiških časopisov. Pod pritiskom množice, ki je tulla pred skupščino, so razpustili vsa družbenopolitična telesa v prvi avtonomni pokrajini Repičevine. »Še ena zmaga delavskega razreda,« so rekli. Na cesto je bilo postavljeno tudi

vodstvo druge avtonomne pokrajine. »Izpolnila se je želja delavskega razreda,« je bil prvi stavek drugega repiškega televizijskega Dnevnika. »Lepo je, da poslušajo delavski razred,« je pripomnil k poročilom neposrednik Jožic Repič, »vendar me nekaj le moti. Delavci na mitingih kričijo tudi, da zahtevajo višje plače, zmanjšanje inflacije, tuljijo zoper vsak dan višje cene, zahtevajo odpiranje novih delovnih mest in še marsikaj, toda tega nihče ne sliši.« »Prešlijo, ker jim to ne more nikjer koristiti,« je bila kratka neposrednica Strojnikova. TONI GAŠPERIČ